

వినుదగా

తెలుసు మాన పత్రికకు
అన్ని నైమలలోనూ, పట్టణాలలోనూ
సమర్థవంతులైన ఏజంట్లు కావాలి!

ఏజన్సీ వివరాలకు
వెంటనే వ్రాయండి.

౨, దేశికా రాష్ట్ర, మైలాపూరు,
మద్రాసు - 600004.

వినుదావి

అంతర్జాతీయ తెలుగు సాహిత్య మాసపత్రిక

సంపాదకవర్గం

సంపాదకుడు:

లయన్ కె.వి.గోవిందరావు

బి.ఏ., ఎల్.ఎల్.బి.,

సాహిత్య సమాజ సమాధులు:

టి.ఎల్.ఎన్.రావు బి.ఏ., ఎల్.ఎల్.బి.,

వి.బాలకుమార్ ఎమ్.ఏ., బి.ఎల్.,

సభ్యులు:

కె.వి.ఎస్.గోవిందరావు బి.ఏ., ఎల్.ఎల్.బి.,

కె.వి.ఎస్.శరత్ బాబు బి.ఏ., ఎల్.ఎల్.బి.,

కె.వి.ఎస్.విజయకుమార్

కె.రత్నకుమారి

చేరుబెట్టినవి

అభివృద్ధి చిహ్న చుండా. రూ॥ 100/-

చిహ్న చుండా ... .. రూ॥ 300/-

3 సంవత్సరాల చుండా. రూ॥ 700/-

సంవత్సర చుండా .. .. రూ॥ 240/-

ఎయిర్ మెయిల్ (స్టంప్) రూ॥ 125/-

స్టంప్ మెయిల్ (స్టంప్) .. .. రూ॥ 70/-

చుండా పంపిణీ చేయడానికి

వినుదావి

9, దేశికావళి, మైలవూరి

మద్రాసు-600004

ఈ సంచికలో

ఫిబ్రవరి 1987

ద్యానం సంపాదకుని పేజీ	2
శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు	4
పనితాలోకి	7
10 వ ఆసియా క్రీడలు	9
యాత్రాస్త్రాలు - కురుక్షేత్రం	13
జీన్స్ కిధ	16
మానవ పరిణామంలో శిరోజులు	17
బహుమతి పొందిన వ్యాసం	19
అవీ - ఇవీ	22
మనమంతా భారతీయులమే	24
ప్రస్తుతంలో నిశ్చితంగా ఉండాలంటే?	25
ప్రపంచ వార్తలు	28
ఒంటరితనం పోగొట్టుకోవాలంటే?	32
సుఖం సాధించాలంటే	37
నాణ్యతకు తిరుగులేదు	39
కలం స్నేహితులు	40
కంగరూపదకుండా మాట్లాడాలంటే?	41
మన రాష్ట్రాలు - జెయింపుర్	43
విజ్ఞాన పేజీ	48
జీవీలు	49
జాతీయ వార్తలు	54
పోటీలు	58
పోటీలు - ఫలితాలు	63

ముఖచిత్రం :

“విన్నత్యంలో ఏకత్వం”

తెలుగువిస్మయము ఇబిఆర్ఎస్ఎస్ఎస్

ప్రేమ సాధన

ప్రేమ అంటే వట్టి మోహం అనుకున్నావా? కాదు. అనంతమైన నిర్దిష్టానందానుభూతిని కలిగించే ఆధ్యాత్మికానురాగం ఈ ప్రేమ. ఇదే నిస్వార్థమైన ప్రేమ. అనిర్వచనీయమైన ఈ ప్రేమను శుష్కత్కర్మంతో నిర్వచించలేవు. అమూల్యమైన నీ మనస్సులో తీవ్ర సాధనవల్ల మాత్రమే ఇది సాధ్యం అట్టి అవ్యాజ ప్రేమతో ఐక్యం తెచ్చుకో. ప్రేమమూర్తివి అయిపోతావు. అప్పుడు నీవు పొందే అనందానుభూతిని ఇదమిద్దని నిర్ణయించలేవు.

సంస్కార కౌశలంతో అంతటి మహోన్నత భావాన్ని పొందినప్పుడు నిన్నెవరు విడిచిపెడతారు? సర్వజనుల ఆదరాన్ని చూరగంటావు. మనస్సులో పరితాపం ఉండదు అవేదన ఉండదు. అనంతమైన శక్తి నీలో ఉద్భవిస్తుంది. ఇదే నిన్ను నీవు ప్రకాశింపజేసుకునే శక్తి. అత్మ శక్తి. (మిగతా 3 పేజీలో)

“ఉపక్రమించటానికి ముందేకాదు
ఉపక్రమించిన తరువాతకూడా యోచించు.

సంపాదకునిపేజీ

మంచి చేయకపోవ

మహా పాపం

ఏ పనీ చేయకుండా ఊరికే కూర్చోడం

గ్రంథు పొదగడంతప్ప ఇంకోపని కాదు. గ్రంథు పొదగడం కోడిపెట్టలపని. కాని మానవులు నిర్వాహరంగా కూర్చుని జీవితంలో ఏ సత్కార్యాలును సాదించలేరు; సత్ఫలితాలను పొందలేరు. కర్మ సత్యప్రతిష్ఠితమైన న్య భక్తితో ఆచరిస్తే కర్మకుశలతవచ్చు అవుతావు. ఇటువంటి కర్మకుశలత్వంవల్ల దేహారోగ్యం కలుగుతుంది. ప్రాణానికి సుఖం కలుగుతుంది. మనస్సుకు శాంతి ఏర్పడుతుంది. ఇవన్నీ సక్రమంగా సమకూడినప్పుడే నీ జీవితం చరితార్థమవుతుంది.

సత్కర్మ లాభరింపడం వల్ల చిత్తశుద్ధి కలుగుతుంది. చిత్తశుద్ధి శుష్కక్మవల్ల సాధ్యంకాదు. ఈ లోకంలో ఏ పనీగూడా దానంతటది జరుగదు. మరియొకరి ప్రవర్తన వల్లే అది కలుగుతుంది. చరితార్థ పురుషుల దివ్యజీవితాలను చదివి విజయవంతులైన వారి విజయసాధనలను పరిశీలించు. పెద్దల జీవితాలను పరిశీలించి నీ విలువను మదింపు చేసుకో.

ప్రపంచానికి ఆసరా!

వివేకవంతుల విజ్ఞానం;
మహాత్ముల న్యాయం;
దైర్ఘ్యవంతుల పరాక్రమం;
ధర్మాతుల ప్రార్థన.

మహమ్మదు ప్రవక్త

—వినోబాభావే

ప్రపంచంలో ఏ పని అనుకున్నంత సులభంకాదు. జ్ఞానదగ్ధమైన కర్మ చి త్తశుద్ధి సాధకం. హిమాలయ పర్వతశిఖరాలలో ఎవరెస్ట్ శిఖరంగానీ, మరో శిఖరంగానీ ఎక్కడం సులభసాధ్యమూ? కష్టపడి ప్రయత్నించి ఒక అడుగు క్రిందికి జారుతూ రెండు అడుగులు పైకి ఎగత్రాకే వాళ్ళకే ఇది సాధ్యం.

రాజకీయాలలో రాజకీయనాయకులు తమ పాత్రలను సక్రమంగా నెరవేర్చుకోకపోతే ఎవరిది తప్పు? వాళ్ళకు వోటు వేసి ఎందుకు ఎన్నుకున్నాడు? ఒక పెద్ద కర్మాగారంలో కార్మికుడు తన సంఘాన్ని గూర్చి విమర్శిస్తే తానెంత కార్యనిరతితో ఉన్నాడో అడుగు. ఎన్నిసాకులు, ఎన్ని అబద్ధాలు చెబుతాడో గమనించు. రాజ్యాంగంలో వివిధ రంగాలలో ప్రతి కుటుంబ సభ్యుడూ అభివృద్ధికి పాటు పడాలి. అప్పుడు విద్యావిధానాలు, శ్రామిక సంబంధాలు, సాహిత్యరంగం, కళారంగం ఎటువంటి అభివృద్ధితో రంజిల్లుతాయో గమనించు.

ఎప్పుడూ 'నేను అవకారం చేయను' అనకు. దీంట్లో మంచి చేయడానికి బదులు 'చెడును తప్పించుకో'డం' గోచరిస్తుంది.

భారతదేశపు పసిపిల్లలలో

17 శాతం చెవిటివారు

భారతదేశంలో పసిపిల్లలలో 17 శాతం మందికి చెవుడు. ఇది మధ్య చెవిలో కలిగే ఓటైటిస్ మీడియా (Otitis Media) అనే అంటురోగంవల్ల సంభవిస్తుంది.

పెద్ద పెద్ద నేరాలు చేయడం కాదు. ఒకరికి చేయగలగిన మంచిని చేయకపోవడమే మహా పాపమని ప్రెంచి నవలా రచయిత లియోన్ ట్రాయ్ అన్నాడు.

ప్రతి వ్యక్తి మంచికోసం తపనపడుతూ పవిత్రమైన జీవనంకోసం ఆరాటపడాలి. భగవంతుడు ప్రసాదించిన దివ్యశక్తి సామర్థ్యా లను వినియోగించుకుంటూ ప్రస్తుద్ధిని కలిగించుకోక పోవడం చల్ల మానవత్వం నశించి పోతుంది. లోకంలో ప్రతి ఒక్కరూ తమలో దివ్య జ్యోతిని చెరిగించి ప్రాళించుకోగల శక్తిని తెలుసుకుంటే ప్రపంచంలో ఉత్తమ మార్గ ప్రగతికి బాట వేసిన వారు అవుతారు. దై నందిన జీవితంలో ఆధ్యాత్మిక, శారీరక, మానసిక శక్తులను సాధకం చేసుకున్నప్పుడే నిపు జీవితాన్ని సార్థకం చేసుకుంటావు. ఇప్పే నిమోచనానికి, దివ్య జీవనానికి రహదారులు.

(2 వ పేజీ తరువాయి)

ఇటువంటి ప్రేమశక్తిని ఆభ్యాసం చేసుకుంటే నీ జీవితమంతా సుఖ మయమే కర్మకుశలుడవు అవుతావు. లోకకల్యాణానికి సూత్రం కనిపెట్టిన వాడవు అవుతావు.

సంనియమంతో, నిస్వార్థమైన నిర్లిప్త ప్రేమతో ప్రగతి మార్గంలో మునుముందుకు సాగిపోతావు. విజ్ఞాన జ్యోతిని దేదీప్యమానం చేసుకోగలుగుతావు. నీ శరీరం నీ స్వాధీనం అయి పోతుంది. నీ మనస్సు నీ స్వాధీనం అయిపోతుంది. పరిపూర్ణమైన తన్మయత్వంతో ఇక భయభ్రాంతులకు తావుండదు.

“బాధావాసనై నా బోధిత్యం ఉండాలి.”

శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు

టి. రామలింగేశ్వరరావు

భారతీయ 'తత్వ-చింతన' యొక్క ప్రాచీన సాంప్రదాయాన్ని పునరుద్ధరించి దానికి అద్వైత సిద్ధాంతమే పరమ ప్రమాణమని స్థాపించిన మహాత్ముడు, జగదురువు శ్రీ శంకరాచార్యులు. వీరే శంకరులు, శంకర భగవత్పాదులు. వీరి తరువాతే మద్వాచార్యులు ద్వైత సిద్ధాంతాన్ని, శ్రీరామానుజులు విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించారు. భారతీయ సమాజంలో భారతీయ సంస్కృతి

తిని చిరస్థాయిగా నెలకొల్పిన ప్రతిభాశాలి; దహుముఖ ప్రజ్ఞావంతుడు శంకరుడు.

1778 ఎ.డి.లో కేరళదేశం పెరియారు నదిగట్టున కాలడి అనే గ్రామంలో శంకరుడు జన్మించాడు. తల్లి ఆర్యాంబి. తండ్రి శివగురు. వీరు నందూదిరి బ్రాహ్మణులు. శివగురు ఆర్యాంబి దంపతులు గొప్ప శైవభక్తులు. వీరికి పరమేశ్వరుని వరప్రసాదము నలన

జన్మించిన ఏకైక పుత్రరత్నము శంకరుడు. శంకరుని బాల్యమండే తండ్రి శివగురు పరమ పదించాడు. బాలుని పోషణ, విద్యా బాధ్యత పూర్తిగా తల్లి మీద పడింది. బాలుడైన శంకరుడు 5 వ సం. రం వయస్సులో గురు కులంలో చేరాడు. 8 సం.ల వయస్సుకే నకల శాస్త్రాలలోను అఖండ ప్రావీణ్యతను సంపాదించి బాల మేహవి అనిపించుకున్నాడు శంకరుడు. శంకరుడు ఇంటికి తిరిగివచ్చి పూజ్యారాతైన తల్లికి సేవలు చేస్తూ విద్యార్థులకు జ్ఞానబోధ చేస్తూండేవాడు.

హైందవ దర్శనం నశించిపోకుండా చిర కాలం వర్ధిల్లడానికి అనేక సంస్కరణలతో చైతన్యవంతంచేసి తిరిగి స్థాపించారనే

విశేష సాతకాలు

మార్చి '82; ఏప్రిల్ '83, మార్చి '83; ముర్చి '84 నుంచీ జూన్ '84; ఆగస్ట్ '84. నుంచీ నవంబరు '84; జనవరి '85 నుంచీ అక్టోబరు '85; జనవరి '86 నుంచీ జూన్ '86 కాపీలు మా వద్ద ఉన్నవి. '82 కాపీ వెల. పై 0.75 లు; 1983 కాపీల వెల. రూ. 1.75 లు; 1984 కాపీల వెల రూ. 10.00 లు; 1985 కాపీల వెల రూ. 12.50 లు; 1986 కాపీల వెల రూ. 8.75 లు. రిజిస్టర్డ్ పోస్టల్ పొందడానికి కాపీల వెలతో పాటు రూ. 4.50 చేర్చి M.O. పంపాలి. 'వివేకమ్' 9, దేశికార్థు, మద్రాసు-600004.

—నర్మ్యలేషన్ మేనేజర్.

“నిమిష నిమిషానికి. మారేది నవత, నవనవో న్యేషమైనది కవిత.”

మహాన్నత ఆశయంతో తల్లి అనుమతిని పొంది సన్యాసాన్ని స్వీకరించి ఒక గురువును అన్వేషిస్తూ బయలుదేరుడు. ఉత్తరదేశానికి వచ్చిన శంకరుడు నర్మదా నదీతీరాన గోవింద భగవత్పాదులనే గురువును ఆశ్రయించాడు. గురువు తన శిష్యునకు దివ్య సాక్షాత్కారానికి రహస్య మార్గాలు చెప్పి దీక్షనిచ్చి సద్గ్రంథాలను రచిస్తూ ఉపన్యాసాలను ఇస్తూ మానవలోకానికి జ్ఞాన భిక్షను పెట్టి ఉద్ధరించమని ఆదేశించాడు.

గురువుగారి ఆజ్ఞను శిరసావహించి వేదవ్యాసుడు రచించిన బ్రహ్మసూత్రాలు, ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీతలను (ప్రస్తానత్రయం) సామాన్యులకు కూడా సుబోధక మగునట్లు వ్యాఖ్యానాలు (భాష్యాలు) వ్రాసాడు. వేదాంతం నేర్చుకోడానికి ఎందరెందరో ఉద్దండులు ఆయనవద్ద శిష్యులుగా చేరారు. రాకపోకలకు ఏమాత్రం సౌకర్యాలు లేవి అనాడు 92 సం. ల వయసు దాటకుండా శ్రీ శంకరులు భారతదేశమంతటా మూడు సార్లు పర్యటించాడు.

నేటికీ భారతదేశం ఉత్తరభాగంలో, నేపాలులో పీరివి గౌరవించని వారుండరు. ఎక్కడో దక్షిణదేశంలో మారుమూలలో వుట్టి భారతదేశమంతటా ఆధ్యాత్మిక దిగ్విజయ యాత్రచేసి అద్వైత సిద్ధాంతాన్ని నెలకొల్పిన శంకరుడు దివ్యాంశ సంభూతుడైన కారణ జన్ముడు. జగద్విఖ్యాతి పొందిన పరిపూర్ణ మానవుడు.

మంచుతో కప్పబడిన గంభీరమైన హిమాలయ పర్వత శిఖరాలమీద బదరీనాథ్ లో ప్రవహించే అలకనంద నదిలో బొడ్డులు

విసిరివేసిన బదరీనారాయణ విగ్రహాన్ని తిరిగి సంపాదించి బదరీనాథ్ లో ప్రతిష్ఠచేసి పూజలు నిర్వహించాడు అనాడు శంకరుడు ఆదేశించిన మార్గంలోనే నేటికీ బదరీనాథ్ లో నారాయణునికి పూజలు జరుగుతున్నాయి.

మాతృదేశం ఒక యజ్ఞవేదికగా గ్రహించి బదరీనాథ్ (ఉత్తరప్రదేశ్), పూరీ (ఒరిస్సా) శృంగేరీ (కర్ణాటక), ద్వారక (గుజరాత్) లలో—భారతదేశం నాలుగుమూలలా—పీఠాలను నెలకొల్పి ధర్మకేంద్రాలుగా నాలుగు మఠాలను స్థాపించాడు.

భారతదేశంలో వివిధ మఠాలకు చెందిన

మొరైతె...?

(రీసెంబర్

(చాలదనిపించే సమయం సార్థకం కావాలి అంటే?)

“ధనం కంటే క్షణం విలువైనదని

గుర్తించి

అనుక్షణం శ్రమిస్తాను”

—జి. డి. సన్యాసమ్మ, కళింగపట్నం.

* * *

“సార్థకానికి అర్థం వెదికి

సౌహార్ద్రానికి నిచ్చిన వేస్తా,”

—పట్నాయకుని మోహన్ దాస్, కొత్తూరు,
(శ్రీకాకుళం జిల్లా)

* * *

“ముందుగా సమయం విలువ తెలుసు

కుంటాను.”

—కట్టోజా రఘురామ్, అజ్జరం,

(ప.గో. జిల్లా)

“గోరంత దీపం వెలిగించి కొండంత భావం పలికించు.”

వారు వివిధ విశ్వాసాలతో, విభిన్న అభిప్రాయాలతో వాద ప్రతివాదాలు జరుపుకుంటూండేవారు. శంకరుడు ఈ వైవిధ్యానికి ఐక్యతను చూపించింది సంఘంలో దురాచారాలను రూపుమాపి ఇష్టదేవతా ప్రార్థనను విర్లయించి పూజా విధానంలో సమైక్యతను సాధించాడు. వివిధ మతాలవారికి ఆచరణ యోగ్యంగా వారి వారి ఇష్ట దేవతల మీద ఆపూర్వ స్తోత్రాలను రచించాడు. పరమాత్ముని గుర్తింపు తెలుసుకోడానికి అన్ని మార్గాలు ప్రమాణమైనవే ననే దృఢనమ్మకం కలిగించి మానవులను విశ్వసంపజ్ఞేశాడు. దివ్యసాక్షాత్కారానికి ఇవి సువర్ణ స్తోత్రాలుగా మంత్రమే అని చెప్పి దేనిని విర్లక్ష్యం చేయకూడదని నిర్దేశించాడు. ప్రతీ మతానికి స్వాభావికమైన అవధులు ఉన్నాయని దేనిని విరాకరించకూడదని వివరించాడు. సాంప్రదాయ విరుద్ధముకాకుండా వేదాల ప్రామాణ్యతను తిరిగి స్థాపించాడు. ప్రత్యేకత్వ, అనంతత్వ రెండూ ఒకటే అనే అద్వైత సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించాడు. జీవులందు మాయను తొలగించి శుద్ధ చైతన్యరూపంలో సర్వమునకునూ అభేదము ఋజువు చేయునదే అద్వైతము. ఆత్మ శుద్ధ చైతన్య రూపమనియు సర్వమునూ తెలుసుకొనునట్టి శక్తియై సర్వసాక్షి అనే సంకేతంతో ఉందని నిరూపించబడింది. జీవులందును తదితర వస్తువులందును భేదమును సాధించునట్టి నామ రూపాలు కల్పితాలని కాణ్టి అది మాయామంత్రం అని విర్లయిస్తూ బ్రహ్మసత్యం, జగత్ మిథ్య అని సూక్ష్మంగా సామాన్య మానవునికి అతిసరళంగా సులభంగా తెలియ

జేసిన పరమగురువే శంకరాచార్యుడు— అదిశంకరుడు.

ప్రపంచం అస్థిత్యాన్ని నిరాకరించలేదు. మాయావాదాన్ని ఖండించాడు. సాపేక్షికంగా ప్రపంచం యధార్థమని, పరమాత్మ సంబంధంగా అభాసమని విశదీకరించాడు. పరమాత్ముడు సాపేక్షికంగా యధార్థమని తోచించాడు.

శంకరుడు తన అద్వైత సిద్ధాంతాలను అనుసరించమని ఎవరినీ బలవంతం చేయలేదు. సామాన్య మానవుడు తన ధర్మాన్ని అనుసరిస్తూ పరమాత్మను సాక్షాత్కరించుకోడానికి తరుణోపాయాన్ని చూపించాడు. భగవద్గీతను మొట్టమొదట ప్రమాణమైన ముఖ్య శాస్త్రంగా ప్రచారం చేసిన మహానుభావుడు శ్రీ శంకరుడు.

యధార్థ జీవిత సంపదలు

వ్యక్తిగత జీవితాన్ని సాధారణం చేసే యధార్థ సంపత్తులు మూడు:

(1) బలిష్ఠమైన శారీరక ఆరోగ్యం, దృఢమైన మానసిక స్వస్థత కలిగి ఉండడం.

(2) విజ్ఞానాభివృద్ధికి అభిలాష, అవకాశం కలిగించుకోవడం.

(3) తోటి మానవ సంతోమానికి మానసిక శక్తిని సమర్థవంతంగా ఉపయోగించడం.

—ఎల్బర్ట్ ఎన్ కార్వోర్

“మనవి మనవిగా మారితే మనస్సులో మాలిన్యానికి చోటుఉండదు.”

వనితాలాకం

గృహిణులకు సలహాలు

శ్రీమతి మంజుషా గార్

టంబ్లర్ జారకుండా ఉండాలంటే:

వెడల్పుటి రబ్బరు బాండను అమరిస్తే చిన్నపిల్లల చేతులతో నుంచి గ్లాసు జారి పడిపోదు.

ఎందు పళ్ళును కోయడానికి కత్తి అంచుకు వెన్న పూయాలి:

పళ్ళు, తొమాటోలు సరిసమానంగా కాయాలంటే బ్రెడ్ నైప్ ఉపయోగించండి. ఎందు పళ్ళు కోయడానికి మాత్రం కత్తి అంచుకు కొంచెం వెన్న పూస్తే సులభంగా కోయవచ్చు.

సాగి వంగిపోయిన పేము కుర్చీలు బిగువు పొందాలంటే:

పేము కర్చీలు వదులుగా సాగిపోతే

జాగా వేడినీళ్ళతో కడిగి ఎండలో ఎండ బెట్టండి. కుర్చీలు యథాప్రకారం బిగువుగా ఉంటాయి.

స్నూను గాజుగ్లాసును పగలనియదు:

గ్లాసులో వేడిగా పాళగానీ, టీగానీ పోసేముందు ఒక స్నూను గ్లాసులో పెట్టండి. స్నూను ఉష్ణాన్ని గ్రహించడమే గాకుండా గాజుగ్లాసుని పగలకుండా ఉంచుతుంది:

ఒక స్నూను వినిగర్ కలిపితే చాలు:

ఏదైనా తయారుచేసుకోడానికి పులవ దెట్టిన పాలు కావాలంటే మామూలు పాలు ఒక కప్పుకి టేబిల్ స్పూన్ వినిగర్ గానీ, నిమ్మరసం గానీ కలిపి 5 నిమిషాలు ఉంచి ఉపయోగించండి.

మొక్కలకు నీరు అవసరమో కాదో

తెలుసుకోడం:

మొక్కల దగ్గరగా చుట్టూ ఉండే భూమిలో ఒక సూది గ్రుచ్చి తీసిచూడండి. సూదికి మన్ను అంటుకోకుండా ఉంటే నీళ్లు అవసరం అన్నమాట. వెంటనే నీళ్ళు పోయాలి. రెండు గ్లాసులు ఒకదాంట్లో ఒకటి బిగుసుకుపోతే:

ఒక దాంట్లో ఒకటి రెండు గ్లాసులు బిగుసుకుపోతే రోపలి గ్లాసులో చప్పీళ్ళు పోసి ఆ గ్లాసుల జతని వెచ్చని నీటిలో పెడితే రోపలి గ్లాసు సంకోచం పొందు తుంది. వెలపలి గ్లాసు వ్యాకోచం పొందు తుంది. వెంటనే గ్లాసులు సులభంగా తీయ వచ్చు. (మిగతా 28 వ పేజీలో)

“నదులు సముద్రాభిముఖంగా ప్రవహించునట్లు ఏ పురుషుడు

ఆత్మాభిముఖముగా వరుగిడునో వానికి అభిషలక్షాంతి లభిస్తుంది.” —గీత

ఒంటె-కొన్ని అపూర్వ విషయాలు

జాన్ జె. దొరైరాజ్

సుమారు 50 మిలియను సంవత్సరాలకు పూర్వం ఉత్తర అమెరికాలో ఒంటెల కుటుంబం ప్రారంభమైంది. ఆ రోజులలో ఒంటె సాధారణ పిల్లి పరిమాణంలో ఉండేది: బి.సి. 9250-అంటే మానవజీవితం ప్రారంభం అయిన నాటినుండి మొట్టమొదటి ఒంటె పెంచబడతూ వచ్చింది.

ఒంటె శరీరంలో అందమైనభాగం కళ్ళు. దీని కళ్ళకు రెప్పలు జతలు జతలుగా

ఉంటాయి. ఎడారులలో ఎగిరే దుమ్ము, ఇసుక కళ్ళలో పడకుండా రక్షిస్తాయి ఈ రెప్పలు.

ఒంటె పెదమలు గట్టి రబ్బరులా ఉంటాయి. అందుకే ఇవి ముళ్ళకొమ్మలను, రెమ్మలను కూడా తినగలుగుతున్నాయి. తడి ఆరిపోతుందనే భయంచేత ఒంటె ఎప్పుడూ పెదమలను నాకదు. ఎంత ఆకలిగా ఉన్నా ఒంటె ఎప్పుడూ రాత్రిపూట ఏమీ తినదు. ఒంటె పది నిమిషాలలో 25 గాలనుల నీటిని

మింగేస్తుంది. ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు ఒంటె నిశ్శబ్దంగా ఉంటుంది. ఒంటె జీవిత ప్రయాణం సుమారు 40 సంవత్సరాలు. తల్లి ఒంటె, అవుపాలకంటే శ్రేష్టమైన మంచి పాలు 4 లీటర్లు మూడు సంవత్సరాల పాటు ఇస్తుంది. ఒంటె 225 కి.గ్రా. భారంతో రోజుకు 40 కి.మీ.ల చొప్పున ఒకే సమంగా 3 రోజులు ప్రయాణం చేయగలదు. భారం మోయకుండా ఇది గంటకు 18 కి. మీ. చొప్పున 18 గంటలు పరుగెత్త గలదు.

ఒంటెనడక చాలా విచిత్రంగా ఉంటుంది. కుడిప్రక్క కాళ్ళు రెండూ ఒకేసారి ముందుకు పెట్టి తరువాత ఎడమ ప్రక్క కాళ్ళు రెండూ ఒకేసారి ముందుకు పెట్టి ఇటువక్క అటువక్క అడుతూ తూగుతూ నడుస్తుంది. అందుకే దానిని 'ఎడారి ఓడ' అన్నారు.

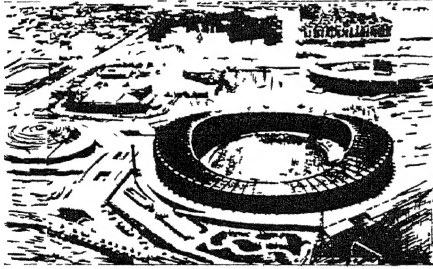
2101 వ సంవత్సరానికి జనాభా 10,189 మిలియను

సాయివారీ సగటు జనాభా పెరుగుదల 2.25 శాతం దగ్గర నిలకడగా ఉన్నా భారత దేశంలో 1981 వ సం. లో ఉన్న మొత్తం 885 మిలియను జనాభా 2001 వ సంవత్సరానికి 1,075 మిలియనుకి పెరుగుతుంది. 2101 వ సం.కి భారతదేశం జనాభా బ్రహ్మాండంగా 10,189 మిలియను స్థాయిని అందుకుంటుంది.

“అంతరంగ పరివర్తన చేసుకుంటే మానవుడు తనకు తానే విమోచనం పొందగలడు.”

10వ ఆసియా క్రీడలు

కొరియా 8వర్షిక్ (దక్షిణ కొరియా) రాజ. దారి నగరం సియోల్ లో 1986 వ సం. రం వెప్టెంబరు 20 నుండి ఆక్టోబరు 5 వ తేదీవరకు నిర్వహించబడిన 10 వ ఆసియా క్రీడలు 1.4 మిలియనుకు పైగా ప్రేక్షకులను ఆకర్షించాయి. 73 మిలియను డాలర్ల వ్యయంతో నిర్మించబడిన ఒలింపిక్ స్టేడియంలో కన్నుల పండుగగా నిర్వహించబడ్డ ఆటల పోటీలను 2,25,200 మంది ప్రేక్ష

కులు చూచి ఆనందించారు.

సియోల్ లోను మరియు ఇతర నగరాల లోను మొత్తం 93 కేంద్రాలలో 289 ఆటల పోటీలలో క్రీడాకారులు పాల్గొన్నారు. మొత్తం 4,100 మంది క్రీడాకారులు ఈ ఆసియా క్రీడలలో పాల్గొన్నారు. 289 స్వర్ణ పతకాలతో పాటు మొత్తం 848 పతకాలకు పోటీలు పడ్డారు. 'నిరంతర ప్రగతి' (Forever Onwards) అనేదే ఈ 10వ ఆసియా క్రీడల నినాదం.

10 వ ఆసియా క్రీడలకు చిహ్నం కొరియాకు సంబంధించిన సాంప్రదాయక

టిఎగుక్ (Taeguk). 388 క్రీడాకారులను పంపిన చైనా టీము (నాలవ పెద్ద జట్టు) 94 బంగారు పతకాలను పొంది ఉత్సాహ పూరితమైన క్రీడా దేశంగా పేరుపొందింది. దక్షిణ కొరియాకు 93 బంగారు పతకాలు లభించాయి. ఆసియా పంచాలలో 8 స్వర్ణ విజయం సాధించిన జపాను 58 బంగారు పతకాలను దక్కించుకుంది.

భారతదేశం 5 బంగారు పతకాలను, 9 రజత పతకాలను, 23 కాంస్య పతకాలను గెలుచుకుంది. భారతదేశపు బాక్సరుల జట్టు అనుకున్నదానికంటే బాగా నైపుణ్యాన్ని, ప్రతిభను ప్రదర్శించి దక్షిణ కొరియా తరువాత 2 వ స్థానాన్ని పొందింది.

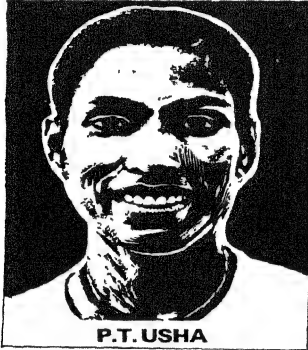
20 కి. మీ. ల నడక పంచెంలో చైనా సున్ క్వియో గువాంగ్ (Sun Xiaoguang) గెలుచుకున్నాడు. చాండ్ రామ్ మాత్రం కాంస్యపతకాన్ని గెలుచుకున్నాడు.

“మానవమాత్రులు తమ ఆశయాలను; అభిప్రాయాలను

మార్చుకుంటే జీవితాలను సౌలభ్యంగా మార్చుకోగలరు.” — విలియం జేమ్స్

భారతదేశపు గజ ఈతగాడు స్టార్ స్విమ్మర్ కజాన్ సింగ్ టోకాస్ 200 మీ. ల బిటర్ పై ఈతలో రజత పతకాన్ని పొందాడు. స్వర్ణపతకం జపాను హిరోషి సాటోకు లభించింది. కలకత్తా నుంచి వచ్చిన సోమదత్త, మహిళలకు ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటైన వ్యక్తిగత ఎయిర్ రైఫిల్ పందెంలో కాంస్య పతకాన్ని, స్మార్ట్-బోర్ రైఫిల్ పందెంలో రజత పతకాన్ని గెలుచుకుంది.

బాంగ్ కాక్ ఏసియాడ్ పందాలలో స్వర్ణ పతకాన్ని సంపాదించుకున్న మిడిల్ హేవీ

P.T. USHA

వెయిట్ లో కర్టార్ సింగ్ థిల్లాన్ స్వర్ణ పతకాన్ని పొందాడు.

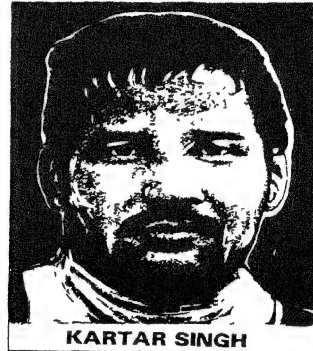
భారతీయ వాలీబాల్ పురుషుల జట్టు జపానుజట్టును ఓడించింది. చివరగా భారత జట్టును చైనా జట్టు ఓడించింది. పురుషుల మరియు స్త్రీల హాకీ పందాలలో ఇద్దరు వరుసగా కాంస్య పతకాలను లభింపజేసుకున్నారు.

'వరుగులరాణి' పి.టి. ఉష 100, 200

గమ్యస్థానం ఎదురుగా కనిపిస్తూనే ఉంటుంది, చేరటం మాత్రం దుర్లభం.

ప్రయత్నంలోనే ఆనందం ఉంటుంది. — ఘనాత్మా గాంధీ

మరియు 400 వరుగుల పందాలలోను, 400 మీటర్ల హార్టిక్స్ లోను, 4×400 మీటర్ల రిలే పందెంలోను పాల్గొంది. ఉష మొత్తం 4 స్వర్ణపతకాలను గెలుచుకోగలిగింది. 200 మీ. ల వరుగుల పందెంలోను, 400 మీ. ల వరుగుల పందెంలోను స్వర్ణపతకాలను తెచ్చుకుంది. 400 మీటర్ల హార్టిక్స్ పందాన్ని 56.08 సెకన్లలో పూర్తిచేసి రికార్డును సాధించింది. 100 మీటర్ల పందెంలో రజత పతకాన్ని తెచ్చుకుంది.

KARTAR SINGH

భారతీయ మహిళాజట్టుకు చెందిన వలసమ్మ, వందనరావు, ప్రైవే అబ్రహం మరియు పి.టి. ఉష 4×400 మీటర్ల రిలే పందెంలో రికార్డు విజయం సాధించి భారత

బృహత్ ప్రచారకులు

ప్రపంచంలో అమెరికాలోని ఎడవైజింగ్

కొన్ని మిక్కిలి పెద్ద ప్రచారకులు. వివిధ ప్రచార సాధనాల సదుపాయాలతో ప్రజోపకారార్థం 1983 వ సం. లో వీరు సుమారు 600 మిలియను డాలర్లు వెచ్చించారు.

దేశానికి బంగారు పతకాన్ని నిలబెట్టారు. మహిళలకు ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటైన 3,000 మీ.ల పందెంలో సుమన్ రవాత్ కౌన్స్ల పతకం లభించింది.

మొత్తం 42 పోటీలలో 17 పోటీలను గెలుచుకున్న చె నాదే అగ్రస్థానం. మహిళలకై ఏర్పాటైన 100 మీటర్ల హార్టిల్స్ పందెంలో చె నాకు చెందిన చెన్ కెమీ విజయం పొందింది.

మహిళల 10 కి.మీ.ల నడక పందెంలో గువాన్ పిన్ (Guan Ping) విజయం

Khazan

సాధించింది. మహిళల 10,000 మీటర్ల పందెంలో వాంగ్ క్షైటుంగ్ (Wang - Xiuting) క్రొత్త ఏషియా రికార్డును సాధించింది. లినింగ్ (Li Ning) నాలుగు స్వర్ణపతకాలను పొందింది. 15 సం.ల పయస్కుగల చెన్ క్యూటింగ్ మూడు స్వర్ణ పతకాలను గెలుచుకుంది. పురుషుల హైజంప్ లో జుహు జైన్ హు (Zhu - Jaihu) క్రొత్త రికార్డు సాధించాడు.

పురుషులకు ప్రత్యేకించిన టేబిల్ టెన్నిస్ సింగిల్స్ ఆటలో దక్షిణ కొరియాకు చెందిన యూ నామ్ క్యూ (Yoo Nam-kyu) గెలిచాడు. దక్షిణ కొరియా సాదీ అరేబియా మధ్య జరిగిన ఫుట్ బాల్ పైనల్స్ లో కొరియా 2-0 గోల్సుతో విజయాన్ని సాధించి స్వర్ణపతకాన్ని అందుకుంది. సియోల్ ఏషియాడ్ ఆటలలో ఫుట్ బాల్ ఆట మిక్కిలి ఎక్కువ ఆదరణ పొందిన ఆట. పురుషుల 5,000 మీటర్ల పందెంలో కిమ్ ఆంగ్ యూన్ (Kim Ong Yoon) స్వర్ణపతకాన్ని అందు

Shiny Abraham

కున్నాడు. పురుషుల 70 మీటర్ల ఆర్చెరీ పందెంలో యాంగ్ చాంగ్-హన్ స్వర్ణపతకాన్ని గెలుచుకున్నాడు.

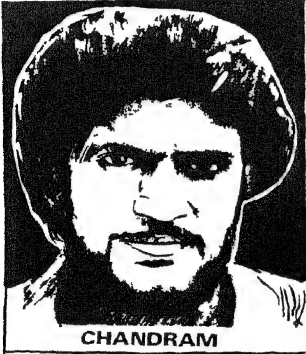
పురుషుల హాకీ ఆటలో కొరియా బంగారు పతకాన్ని చేజిక్కించుకుని ప్రపంచ ఛాంపియన్ షిప్ ను నిలబెట్టుకుంది. 1,500 మీ.లు, 3,000 మీ.లు, 800 మీ.లు, పరుగుల పందలలో 17 సంవత్సరాల విద్యార్థిని లిమ్ చున్-ఏ (Lim Chun-Ae) బంగారు పతకాలను పొందింది. బాక్సింగ్ పోటీలలో, కొరియా

“భగవంతునికి అత్యంత సన్నిహితంగా చేర్చే పథం అతి దీర్ఘం, సుశ్రావ్యమైన పాట పాడడానికి శిక్షణ అత్యంత క్లిష్టం.”

మొత్తం 12 స్వర్ణపతకాలను గెలుచుకుంది. ఛేబిర్ చెన్నిన్ ఆటలో కొరియా చతురుడైన యూనామ్ క్యూ 10 వ ఆసియా క్రీడలలో అత్యధిక ప్రతిభావంతుడని ప్రసిద్ధి పొందాడు.

జపానుకు చెందిన షిగెనోబు మ్యూరోఫిషి (Shigenobu Murofushi) హేమర్ పందెంలో గెలుపొందాడు. పురుషుల 10,000 మీటర్ల ఫైనల్స్ లో మాసనారీ పింటాకు గెలిచాడు. పురుషుల మరాథాన్ పందెంలో జపాను దేశానికి చెందిన టాకియుకి

CHANDRAM

నాకాయామా (Takeyuki Nakayama) ప్రపంచ రికార్డును సాధించాడు.

ఈతల పోటీలో 35 సంవత్సరాలలో మొదటిసారిగా మలేషియా పతకాన్ని సంపాదించుకుంది. 400 మీ. ల వ్యక్తిగత రికార్డులో 14 సెం.ల వయస్సుగల నూరల్ హుడా అబ్దుల్లా కాంస్య పతకాన్ని పొందింది. మహిళల 200 మీటర్ల ఫ్రీస్టైల్ లో కూడా ఈమె మరో కాంస్య పతకాన్ని గెలుచుకుంది.

ఫిలిప్పైన్స్ కు చెందిన లిడియా డి వేగా 100 మీటర్ల పందెం గెలుచుకుని ఆసియాలో “అతి వేగవంతమైన మహిళ” అనే బిరుదును పొందింది. 400 మీటర్ల పురుషుల హార్టిల్స్ ను బహరెయిన్ కు చెందిన అహమ్మద్ హమ్మదా 49.91 సెకన్లలో ముగించడం మరో అపూర్వ విషయం.

ఆటలో పాల్గొన్న క్రీడాకారుల సగటు వయస్సు 28.9 సం.లు. సగటు ఎత్తు 171.6 సెం.మీ.లు. సగటు బరువు 68.2 కి.గ్రా.లు. పతకాలను గెలుచుకున్న విషయ వంతులకు 1,900 డాలర్లను పంచిపెట్టారు. క్రీడల విర్యహాణదారులు ఈ డాలర్లకు 1.14 మిలియను డాలర్లు వ్యయంచేశారు. ఈ ఆటలకు కోడక్ కంపెనీ సుమారు 80 కి.మీ.ల ఫిల్మ్ ను డెనల్స్ చేసింది.

సియోల్ లో వివసించే 10 మిలియను మంది ఉత్సాహ పూరితంగా 10 వ ఆసియా క్రీడోత్సవాలను విషయవంతం చేశారు.

పాఠశాల అభివృద్ధి

“ధర్మానికి దారి చూపటమే తప్ప అధర్మానికి అడ్డం పట్టడంలో రేడు

గొప్ప
—తెంబూరుగావం, కొరసంక.
(గంజాం జిల్లా)

“అక్షరం అక్షరం కలిస్తే పదం
మనసు మనసు కలిస్తే స్నేహం.”

—బి. ఎస్. వి. బి. రాజా,
శేరిలింగంపల్లి, (బరిస్పా)

“కక్షకు కన్నులుండవు, చెడుకు చెవులుండవు.”

యాత్రాస్థలాలు

కురుక్షేత్రము

ఎన్. వై

సుదీర్ఘమైన చరిత్ర, దైవభక్తి, సంస్కృతి కలిపి పురాణ ప్రసిద్ధమైన కురుక్షేత్రానికి ఒక హర్యానా రాష్ట్రంలోనే కాదు యావద్భారత దేశంలోను అద్వితీయమైన ప్రాముఖ్యత ఏర్పడింది. మహాభారత ఇతిహాసంలో ముఖ్యమైన కౌరవలు, పాండవులు వంశానికి చెందిన మూలపురుషుడు కురు మహారాజు యజ్ఞము చేయుట కొరకు ఈ క్షేత్రము

దున్ననట. అందువలన దీనికి కురుక్షేత్ర మనుపేరు సార్థకమైనది. దీని వైశాల్యం సుమారు 48 క్రోసులు (ఒక క్రోసు రమారు 3 కి.మీ.లు). ఇది పెద్ద నగరంకాదు. చిన్న గ్రామంకాదు. స్థానేశ్వరం అనబడుతుంది.

మొట్టమొదట 'బ్రహ్మవర్తము', బ్రహ్మమునిదేశం అని చెప్పబడే కురుక్షేత్రం సృష్టికర్త బ్రహ్మ నిర్మితమైనది. ఇది యుగ

ఖురైషి

యుగాలనుంచి అనేక లక్షలమందికి ఒక చైతన్యవంతమైన దివ్యక్షేత్రంగా పరిణమించింది. పుణ్య ప్రదములైన సరస్వతి, వృషద్యుతి నదీ తీరములందు వివాసము ఏర్పరచుకున్న ఆర్యులు ప్రపంచానికి మహోన్నతమైన వైదిక సంస్కృతిని సృష్టించి ప్రసాదించారు.

వార్షిక సహస్తి రామాయణ మహాకావ్యాన్ని సృష్టించిన ప్రదేశ మిది. ఇక్కడే వేదవ్యాసుడు మహాభారత, భాగవత పురాణాది గ్రంథాలను రచించాడు. మన్వాదుల ధర్మశాస్త్రం అవిర్భవించిన ప్రదేశమే ఇది. ఇదే పాణిని, పతంజల్యాదుల వ్యాకరణ శాస్త్రాలు, యోగా శాస్త్రాలు పుట్టిన పుణ్య

భావపరిచయపాఠీ

(డిసెంబర్ 1986)

“దివ్యం అడుక్కోడానికి వికలాంగుడు.

“మధ్యం పుచ్చుకోడానికి

సకలాంగుడు.”

—వి. జగదీశ్, వరంగల్.

“అడిగినవారికి కాదనకీ పే

దానం కాదది దాహం కొరకే.”

—తిరుమల విజయకుమార్,

కరీంనగర్.

“రాహుకేతువులు సూర్యచంద్రులనే పట్టుకుంటారు.

ఇతర గ్రహాలను పట్టుకోరు.”

ప్రదేశం. భట్టబాణుడు 'కాదంబరి' మహా కావ్యాన్ని రచించిన పుణ్యభూమి ఇదే. శ్రీకృష్ణ భగవానుడు పార్థసారథియై మహా భారత యుద్ధరంగంలో అర్జునునకు గీతోప దేశ మొనరించి పాండవులకు విజయం చేకూర్చిన దివ్య ప్రదేశ మిది. శ్రీకృష్ణుని అనాటి గీతోపదేశము నేటి యావత్ప్రపంచానికి మార్గ దర్శకమై భారతదేశ ఆధ్యాత్మికోన్నతిని చాటుచున్నది.

అనేకవేల సంవత్సరాల నుంచి ఈ దివ్య క్షేత్రంలో వైదిక నాగరికత ప్రవృద్ధి పొందుతూ వస్తుంది. కురుక్షేత్ర తీర్థం, తీర్థ విధులకు ప్రళ ప్రమేనదని శాస్త్రాని తెలుపు

BRAHMSAROVAR TANK

తున్నాయి. శ్రీకృష్ణుడు, పాండవులు తీర్థ యాత్రలకు వెదలినప్పుడు సూర్యగ్రహణము వచ్చినదనియు అప్పుడు వారీ దివ్య తీర్థంలో తర్పణాలు విడిచారని పురాణగాథ. అందు వలననే ఈనాటికి భక్తకోటి సూర్యగ్రహణ సమయంలో ఈ తీర్థంలో స్నానాదులు కావించి వెయ్యి ఆశ్వమేధ యజ్ఞాలను ఆచరించిన పుణ్యాన్ని పొందగలమని విశ్వ విస్తారు.

భారతదేశ చరిత్రలో కురుక్షేత్రం మహాో న్నత స్థానాన్ని పొందింది. హర్షవక్రవర్తి మహా సామ్రాజ్యానికి కురుక్షేత్రంలో ఒక

భాగమైన స్థానేశ్వరం ముఖ్యపట్టణం. 7 వ శతాబ్దంలో ఇచ్చటనుండే హర్షుడు ఐక్య భారతదేశాన్ని భావించి నెలకొల్పాడు. కురు క్షేత్ర మహా సౌభాగ్య సంపదలను చూచి మహమ్మదు గజనీ 1004 వ సం.లో దోచు కోడానికి దండెత్తి వచ్చాడు. ఆ తరువాత 150 సంవత్సరాల దీర్ఘ కాల శాంతి సమ యంలో పునరభివృద్ధికో గత వైభవాన్ని చేకూర్చుకోగలిగింది. కాని 1191-92 సంవ త్సరాలలో స్థానేశ్వరం చుట్టుపట్ల రాజపుత్ర రాజైన పృథ్వీరాజు చోహాన్‌కు, మహమ్మద్ గోరీకి అనేక యుద్ధాలు సంభవించాయి. స్థానేశ్వరం సంపద, సౌభాగ్యం నశించడంతో దానికిగల రాజకీయ ప్రాముఖ్యత కూడా పోయింది. స్థానేశ్వరం శిక్కుల వశమైంది. చివరకు 1850వ సం.లో బ్రిటిషు ప్రభువుల చేతికి చిక్కింది.

భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించుకున్న తరువాత కురుక్షేత్రంయొక్క చారిత్రక, సాంస్కృతిక, దార్మిక ప్రాముఖ్యతను గ్రహించి భారతీయ ప్రభుత్వంవారు పున రుద్ధరించుటకు అనేక కార్యక్రమాలను

ముఖుచిత్రవ్యవస్థ

(డిసెంబర్)

“నీ వందించిన గాననుధ

మా పెదవులపై రామ కథ.”

—ఎమ్. జితేందర్, జూపల్లి.

“మకుటంబేలి మహారాజులు,

ఆ నాటి మహానుభావులు.”

—ఎన్. కళ్యాణసుందర్, గుంటూరు.

“ప్రత్యక్షంగా చేకూరిన పలితాలను బట్టి సాదించిన ప్రగతిని సమీక్షించడానికి సాధ్యమవుతుంది.”

చేపట్టారు. 1956 వ సంవత్సరంలో ఇచ్చట స్థాపించబడిన సంస్కృత విశ్వవిద్యాలయం ఈనాడు హర్యానా పరిపూర్ణ విశ్వవిద్యాలయంగా ఏర్పడింది. ఇప్పుడు ఇది కురుక్షేత్ర యూనివర్సిటీ అని చెప్పబడుచున్నది. కురుక్షేత్ర యూనివర్సిటీ వైశాల్యం సుమారు 700 ఎకరాలు

కురుక్షేత్రంలో యాత్రికులు దర్శించవలసిన ముఖ్యప్రదేశాలలో బ్రహ్మ సరోవరం ప్రధానమైనది. మహాభారత యుద్ధానికి పూర్వం కురుమహారాజు దీనిని త్రవ్వించెనని ప్రతీతి. సూర్యగహణ సమయంలో యాత్రికులు దర్శించే మరియొక పుణ్యసరోవరం

BIRLAMANDIR (KURUKSHETRA)

సన్నిహిత్ సరోవరం. జ్యోతిశ్వర్ కురుక్షేత్రము పద్దగల గొప్ప పుణ్యక్షేత్రం. ఇక్కడే శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునకు గీతోపదేశం చేసాడు.

ఇచ్చట షేక్ చెహ్లీ సమాధి మొగలుల హస్తకళానైపుణ్యాన్ని చాటుతుంది. ఇది 40 (చెహ్లీ) రోజులు పాటు దీక్షగా “సుఫీ”లు ప్రాణాయామం చేసుకోడానికి భారంగజేబు విరించాడు. అందుకే దీనికి షేక్ చెహ్లీ అనే పేరు సార్థకమైంది.

ఇచ్చట జె. కె. బిల్లా నిర్మించిన బిల్లా మందిర్, నగర సౌందర్యాన్ని ఇనుమడింప

జేసే పాలరాతి దేవాలయం. ఇచ్చట దేవాలయానికి దగ్గరగా ‘గీతోపదేశం’—పెదరథంపై కృష్ణార్జునులు ఆసీనులై రథానికి నాలుగు గుర్రాలు లాగుచున్నట్లు పూర్తిగా తెల్లటి పాలరాతితో చెక్కబడింది. భగవద్గీత యందలి 18 అధ్యాయాలలో ఒక్కొక్క శ్లోకం రథంమీద చెక్కబడి ఉంటుంది. ఇచ్చట ‘కృష్ణార్జును’ (జన్మాష్టమి) మహావేదవంగా జరుగుతుంది.

సుభాషితాలు

ఎన్ని భూములుగని యేపాటు పడినను
అంబికి శని వెంట దిరుగు
భూమి క్రొత్తయైన భోక్తలు క్రొత్తలా:
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా:

[ఒక చోట కలిసి రాలేదని మరో చోట కలిసిన స్తుందని భ్రాంతితో జనులు న్థలం మారుస్తారు. కాని శని వెంట నడుచున్నప్పుడు ఎక్కడికి పోయినా ఒకటే. ప్రదేశం క్రొత్తయే కాని వ్యక్తి క్రొత్త కాదు.]

ఎన్ను సుద్ది కొంత వినని సుద్దులు కొన్ని
వింత సుద్దులెన్నో వినగ జెప్పు
దాను గన్న యల్లై దాంభికు దెప్పుడు
విశ్వదాభిరామ వినురవేమా:

[ఎన్నువి కొన్ని, విననవి కొన్ని, వింతయైనవి కొన్ని, కల్పించి దాంభికుడు ఎరిగినట్లే నటించి నీకులు చెప్పును.]

బైరన్ మెదడు బరువు

ప్రసిద్ధ ఆంగ్లకవి బైరన్ మెదడు బరువు 82.20 పౌండులు. అతడి మరణానంతరం ఇది కనుగొనబడింది.

“మృగరాజై న సింహం మదపుపేనుగు కుంభస్థలంమీదకే
= విజృంభిస్తుంది కాని బక్కచిక్కిన నక్క చేడికినా పైబడదు.”

జిన్స్ కథ

వి. కె. సెన్

1850 వ సంవత్సరంలో కాలిఫోర్నియా (అమెరికా) లో ప్రజలు బంగారంకోసం తండ్రిపతండాలుగా వచ్చి వలసలు ఏర్పరచు కుర్చున్న రోజులలో బవేరియాకు చెందిన 'లెవిస్ట్రాస్' (Levi Strauss) అనే 20 సంవత్సరాల వయసుగల యువకుడు గుడారాలు వేసుకోవడానికి దళనరిరకం కాన్వాస్ అమ్మకం ప్రారంభించాడు. కానీ గనులలో పనిచేసేవారు ఈ కాన్వాసును ఉపయోగించ

చడం లేదని తెలుసుకుని దాన్నే అందరికీ బాగా మన్నే దళసరి పట్టాములుగా మార్చే సాడు. అనాటి నుంచి లెవిస్ట్రాస్ ప్రారంభ మయ్యాయి.

దీనికి ఏర్పడిన గిరాకీని కనిపెట్టి వెంటనే స్ట్రాస్ 1860 వ సం.లో కాన్వాసుకు బదులు పీలిరంగు 'డెనైమ్'ను ఉపయోగించాడు. ఇది మొదట ఫ్రాన్స్ లో నైమ్స్ నుండి దిగుమతి

కావించబడేది. కాబట్టి దీనికి డెనైమ్స్ (De Nimes) అనే పేరు స్థావరమైంది. దీంతో తయారైన బట్టల రంగు దిగవని తీసి పోవని, ముడతలు పడిపోవని గ్యారంటీని ఇచ్చాడు. వెంటనే దీనికి అమ్మకాలు ముమ్మరంగా సాగాయి. అనేక మిలియను డాలర్ల వ్యాపారం చేసాడు. అమెరికాలో జీన్సు సర్వసాధారణంగా అందరూ వాడడం ప్రారంభించారు.

రెండవ ప్రపంచ సంగ్రామ కాలంలో నావికులందరూ మామూలు బట్టలకు బదులు ఈ జీన్సు ఉపయోగించడం మొదలుపెట్టారు. యుద్ధానంతరం మాజీ సైనికులు వీటిని ధరించి యూనివర్సిటీ చీరారు. ఈవిధంగా విద్యార్థిలోకంలో అందరూ ఈ డెనైమ్ ను వాడడం ప్రారంభించారు. క్రమక్రమంగా ప్రపంచం అంతటా విద్యార్థులు దీనికి ఎక్కువ మక్కువ చూపించారు. దీనికి ప్రచారం ఎక్కువ అయింది.

'స్పెయిన్ లో కొలంబస్ వృక్ష -

పశ్చిమ యూరప్ స్పెయిన్ పెవిల్లిలో అమెరికాను కనిపెట్టిన క్రిస్టఫర్ కొలంబస్ కుమారుడు క్రిస్టఫర్ పెరెనాండ్స్ వివరించిన భవన ఆవరణలో కొలంబస్ వృక్షం ఇంకా అలాగే పెరుగుతుంది. ఇది కొలంబస్ స్వంతంగా 1493 వ సం.లో అమెరికా నుండి తీసుకువచ్చి నాటిన మొక్క.

“ఈ శరీరమునకే శ్రేత్రమనిపేరు, ఈశ్రేత్రము నెవరు తెలుసుకొనునో వాడే శ్రేత్రజ్ఞుడు.”

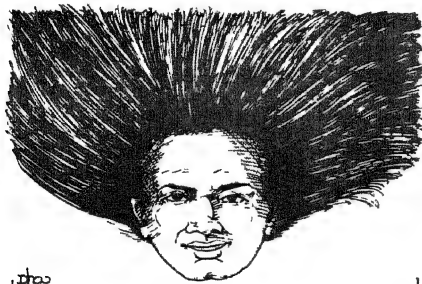
—గీత

మానవ పరిణామంలో శిరోజాలు

రామవేండ్రరావు

ప్రపంచంలో వివిధ జాతులకు, ఒకేజాతిలో వివిధ వ్యక్తులకు, ఒకే వ్యక్తి శరీరం మీద వివిధ భాగాలకు వెండ్రుకలు—వాటి మాదిరి, విన్యాసము, వర్ణము, పొడవును బట్టి అనేకరకాలుగా ఉంటాయి.

ఒక ఆరోగ్యవంతుడైన మానవుని శిరస్సు మీద 1,00,000 వెండ్రుకలుంటాయి. అవి

ఒక్కొక్కటి రోజుకి 0.85 మిల్లిమీటర్లు పెరుగుతుంటాయి. వయస్సునుబట్టి, పురుష శ్రీ లింగభేదములను బట్టి వెండ్రుకల పెరుగుదల ప్రమాణం మారుతుంటుంది సాధారణంగా 15 మరియు 30 సం. ల వయస్సు మధ్య జుత్తు చాలా శీఘ్రంగా పెరుగుతుంది.

వాతావరణం కొంచెం ఉష్ణంగా ఉన్నప్పుడు వెండ్రుకలు అతిశీఘ్రంగా పెరుగుతాయి. పెరుగుతున్న వెండ్రుకలను క్రమంగా కత్తిరిస్తూండటం వల్లగానీ, పూర్తిగా తీసివేస్తూండటం వల్లగానీ వాటి పుగతి పొందుతుందనేది సమ్మదగిన విషయంకాదు.

రోజుకు 50 మొదలు 100 వెండ్రుకలు రోజు పోతున్నా భయపడవలసిన ప్రమాదం లేదు. ఈపాటి వెండ్రుకలు ఊడిపోవడం సర్వ సామాన్యం. చాలా బలిష్ఠమైన జుత్తు మంగోలియా జాతివారి జుత్తు. ఒక వెండ్రుక తెగిపోకుండా 160 గ్రాముల బలాన్ని మోస్తుంది మరో అద్భుత విషయం. వెండ్రుకలు ఎంత కాలమైనా నశించిపోవు. 3,000 సంవత్సరాల తరువాతకూడా చెడిపోకుండా ఎంబామె చేసి భద్రపరచబడిన ఈజిప్టు 2వ రెమిఫెస్ తల వెండ్రుకలు నేటికీ ఎంతమాత్రం చెడిపోయిన సూచనలు కనిపించలేదు. చెక్కుచెదరకుండా ఉన్నాయి.

శిరోజాలు దట్టంగా ఉన్నవారు పలుచగా ఉన్నవారికంటే ఎక్కువ బలిష్ఠమైనవారు, వీర్యవంతులు అనేదానికి ఆధారాలు కనిపించడం లేదు. కావి సమృద్ధిగా వెండ్రుకలుండటం పురుష లక్షణమనే సమ్మత ఇంకా జనబాహుళ్యంలో ఉంది. పురుషత్వం లోపించడంవల్ల బద్ధితలలు పెరుగుతున్నాయనేది సరికాదని ఆధునిక వైద్యవిజ్ఞాన పరిశోధనలు

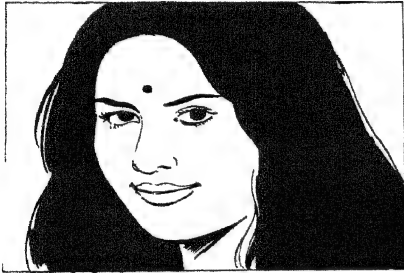
భారతదేశంలో మొదటి వర్ణచిత్రం

భారతదేశంలో వర్ణచిత్రం తీయడానికి మొదట 1932 వ సం.లో మదన్ ఫియే బర్నవారు ప్రయత్నించారు. ఆ చిత్రం పేరు 'విల్యమంగళ'.

‘సమరావేశాలు లేని సామరస్య వాతావరణంలో సహకారప్రగతి సాధ్యం.’

బుజువు చేస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా పురుషత్వం అధికమైనప్పుడే బిట్టతలలు ఏర్పడుతున్నాయని నిర్ధారణ చేశారు. పురుష సంబంధమైన ఆండ్రోజెన్స్ (Androgens) అత్యధికంగా ఉత్పాదించబడినప్పుడు పురుషులకు బిట్టతలలు ఏర్పడుతున్నాయి.

ఎర్రజుత్తుగల వారికి, నల్లటి జుత్తుగల వారికి, జుత్తు రేచివారికి మంచి విశిష్టమైన మగతనం, అనుకోదం కూడా పొరపాటే. అరబ్బుల విగవిగలాడే నిడుపాటి శిరోజాల కంటే చుబుకద్వయం ప్రీలకు ఎక్కువ అందం అని అభిమానిస్తారు. ఆస్ట్రేలియా

అదిమవాసులు, ప్రీలు ఎంత లావుగా ఉంటే అంత అందంగా ఉంటారని నమ్ముతారు. పెంబొట్టు, బుష్మెన్ జాతులలో ఆడ వారికి పెద్ద కంటజాలు ఎంతో అందం. సౌందర్య పోటీలలో ఈ పెద్ద నికంజాలవారే విజయాన్ని పొందగలరంటే సందేహంలేదు.

ప్రపంచం అంతటా సౌందర్యానికి కళ్ళ తరువాత జుట్టు ప్రాముఖ్యత అని అనేక సుప్రసిద్ధి గ్రంథాలలో రచయితలు, సౌందర్యప్రియులు చెప్పిన అన్వయాలు ఉన్నాయి. ఆంగ్లేయభాషలో జుత్తుమీద అలె గాండర్ పోప్ రచించిన 'రేప్ ఆఫ్ ది లాక్'

(Rape of the lock) మిక్కిలి ప్రశస్తమైన కావ్యము. ఇది కల్పితం కాదు. యధార్థంగా జరిగిన సంఘటన. అనాడు సౌందర్యరాసి అనిపించుకున్న మిస్ ఆరాబెల్లా (Arabella) శిరోజాన్ని లార్డ్ పెర్రీ (Lord Peire) బలవంతంగా పీకుతాడు. దాంతో రెండు కుటుంబాలకు కలతలు ఏర్పడి జన్మవైరం పరిణమిస్తుంది.

ఒకరి జీవితకాలంలో అనలు కత్తిరించకుండా ఉంటే ఒక వేండుక 55 మొదలు 70 సెం.మీ. ల పెరుగుతుంది. సాధారణంగా పురుషులకంటే ప్రీలకే దీర్ఘమైన శిరోజాలు పెరిగినా, స్వామి వందార చన్నిది అను స్వామి 26 అడుగుల పొడవైన జుట్టుగలవాడని 1949 వ సం.లో టొరాంట్ మార్నింగ్ స్టార్ ప్రచురించింది.

ఈనాడు మానవుడు ఎక్కువ మెదడుతో తక్కువ శిరోజాలతో పొందిన పరిణామానికి సుమారు 3 బిలియను సంవత్సరాలు పట్టింది. కొంతమంది జీవశాస్త్ర నిపుణుల ప్రకారం ఇక రాబోయే మన సంతతివారికి రానురాను ఎక్కువగా బిట్టతలలు ఏర్పడినా, విజ్ఞానాభివృద్ధి వల్ల, శాస్త్రాభివృద్ధి వల్ల, సూక్ష్మకణాభివృద్ధి వల్ల నల్లగా విగవిగలాడే నిడుపాటి శిరోజాలతో పుట్టుకలను నియంత్రించవచ్చు.

ఫిలాస్ట్రోఫిస్టు?

లోకోపకారి అంటే ఆంగ్లేయభాషలో 'ఫిలాస్ట్రోఫిస్టు' - అధికంగా దానధర్మాల చేసేవాడు. ఫిలాస్ (ప్రీతిగల) ఆస్ట్రోఫాస్ (మానవుడు) అనే రెండు గ్రీకు మాటల నుండి ఫిలాస్ట్రోఫిస్టు అనే పదం ఏర్పడింది

“కార్యరూపం ధరించని సత్సంకల్పాలు స్వప్నసౌధాలు.”

బహుమతి పొందిన వ్యాసం

మానవీయత-జంతు సంక్షేమం

పి. ఆదిలక్ష్మి, గుంటూరు.

జంతువులు. పృథ్వి ఆచారం చేసుకుని జీవించడం నేర్చుకున్న మానవుడు నేడు వాటిని అతి విద్వాంసంగా అంతం చేస్తున్నాడు. మానవుడు స్వార్థ దృష్టితో వ్యాపారం కోసంగానీ, మాంసంకోసంగానీ అనేక విధాలుగా జంతుమారణ హోమాలకు కంకణం కట్టుకున్నాడు. పర్యత సానువులలో అడవులలో నివసించే అనేక జంతువులు మానవుని దౌష్ట్యానికి బలిఅయిపోతున్నాయి. అడవి ప్రాంతాలలో నివసించే గ్రామస్థులకు పంటపొలాల సరికొరతకు తుపాకులను ఉపయోగించుకోవడానికి ప్రభుత్వం అనుమతించింది. వాళ్ళు చట్టాన్ని దుర్వినియోగ పరుస్తూ అనేక జంతువులను విద్వాంసంగా వేటాడుతున్నాడు.

కొందరు ఎలుగుబిల్లను పట్టి మృదువైన వాటి ముక్కు రంధ్రాలకు త్రాళ్ళుగట్టి వాటిచే అటలు ఆడించి డబ్బు సంపాదించుకుంటారు. అమాయక జీవుల వాదను అర్థం చేసుకోలేనంత దుర్మార్గంగా వ్యవహరిస్తున్నాడు మనిషి. కొన్ని రకాల గొర్రెపిల్లల్ని పుట్టిన కొద్దిగంటలకే చంపి వాటి చర్మాన్ని బోపిలు మొదలైన విలాస వస్తువులకు వాడుతున్నారు. ఎవ్వరికీ అవకారం చేయకుండా ఎత్తైన పర్వతప్రాంతాలలో క్రశాంతంగా జీవించే ఆవురూపమైన కస్తూరి మృగాలను చంపి పెంచి, జపాను దేశాలకు

అత్యధికంగా సుగంధద్రవ్యాలను ఎగుమతి చేస్తున్నారు. కప్ప కాళ్ళు, పాము చర్మాలు ఎగుమతులకు విద్వాంసంగా మానవుడు ఈ కప్పలను, పాములను చంపుతున్నాడు.

సృష్టిలో శతృత్వంలోగానీ, మిత్రత్వంలోగానీ ఒకదానిపై ఒకటి ఆధారపడి పరస్పర సహజీవనం చేసే జంతువుల సంబంధాలు నశించిపోయాయి. మానవుడు తన ఇష్టం వచ్చినట్లు వివేకరహితంగా ప్రకృతి పద్ధతికి బంగం కలిగి వే తీవ్రంగా నష్టపోయేది మానవుడే. మానవ మనస్తత్వంలో మార్పు రావాలి. మానవతను పెంచుకోవాలి.

అంతరిక్ష పరిశోధనలకు కోతులను ఎగుమతి చేయడాన్ని విషేషించిన మన మొరార్జీ దేశాయ్ యావత్ప్రపంచం చేత అభినందించబడ్డాడు.

అనేకరకాల జంతువులు మానవోన్నతికి అనేక విధాలుగా పరోక్షంగా సహకరిస్తున్నాయి. తనస్వప్రయోజనాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని మానవుడు జంతుసంక్షేమానికి కృషిచేసితిరాలి.

కుమారి సి. అప్పర్, తెనాలి.

అదిలో మనిషి జంతువులనుండి పరిణామ క్రమంలో ఏర్పడి జంతువుతో సమానంగా మెలిగినా, జంతువులన్నీ ఏదో ఒక విధంగా మానవునికి తోడ్పడుతూనే

“జవతపాదులచే నిత్యజీవితం విండినప్పుడే అనందానుభూతి కలుగుతుంది.”

ఉన్నాయి. కుక్కనంటివి విశ్వాసం ప్రకటిస్తే గుర్రాలు వాహనాలుగా ఉపయోగపడ్డాయి. గేదెలు, ఆవులు పాలిస్తుంటే, ఒంటెలు, గాడిదలు సరకుల రవాణాకు ఉపయోగపడు తున్నాయి. పునుగుపిల్లి, కస్తూరీ మృగం సువాసన ద్రవ్యాలను ఇస్తుండగా, ముంగిసలు, పిల్లలు పాములనుండి, ఎలుకల నుండి మనిషికి రక్షణను కలిగిస్తున్నాయి. క్రూరమృగాలు లేకపోతే మానవ సంతతి కన్నా జంతు సంతతే ఎక్కువగా ఉండే దేమో! కాకులు, రాబందులు, పందులు లేక పోతే భూతలమంతా దుర్గంధ భూయిష్టంగా ఉండేదేమో! మనుష్యులందరూ శాకాహారులైతే జంతువుల సంఖ్య పెరిగిపోయి ఉండేది. బుద్ధి తెలిసిన మనిషి ఏ విధంగా జంతువులమీద ఆచారపడి ఉన్నాడో, బుద్ధి తెలియని జంతువులూడా అదేవిధంగా మనుష్యునిమీద ఆచారపడి ఉన్నాయి. అదే ప్రకృతి సామరస్యం. వన్యప్రాణులను, జంతువులను రక్షించుకోలేకపోతే మానవ జీవితం దుర్భరమయ్యే అవకాశాలు పెరిగి పోతాయి. విచక్షణా రహితంగా వేటలని, క్రీడలని, వ్యాపారమని మనిషి జంతువులను సంహరిస్తున్నాడు.

‘సర్వప్రాణులలోను నేనే ఉన్నాను’ అని భగవదీకలో చెప్పబడింది. పక్షుల ఐటను విడగొట్టిన వాల్మీకి శోకిం శ్లోక యమై, రామాయణంగా రూపొందింది. జీవకారుణ్యం యొక్క అవశ్యకతను తెలిసిన మహావీరులు భూతదయను ఉద్ఘోషించి అమరులై నారు. శంకర, రామానుజ, మధ్వాచార్యులు, వర్ధమాన, జరాతుప్ర్య, క్రీస్తువంటి ప్రవక్తలు, గాంధీ, నెహ్రూల

వంటి నాయకులు ఈ సత్యాన్ని గుర్తించి శాంతి, అహింస సత్యవ్రతాలను ఆచరించి ప్రభోదించారు.

అయితే శోటి మానవుని ప్రేమింపలేని మనిషి జంతువులపట్ల బలహీనమైన అభి

టర్న్ గేటు తోస్తే ఎనిమిది గాలనుల నీళ్ళు నిండుతాయి!

సుప్రసిద్ధ శాస్త్రజ్ఞుడు థామస్ ఎడిసన్ అందమైన తన వేసవి విడిదికి తాను కని పెట్టి అభివృద్ధిపరచిన శ్రమను తగ్గించే అనేక సాధన సదుపాయాలు అమర్చాడు. ఒక రోజున తన అధికారులకు, స్నేహితు లకు తన విడిదిని చూపిస్తుండగా ఒక ఆమె “అంతా మహాద్భుతంగా ఉందిగాని ఆ తిరు గుడు గేటు”ను త్రోసుకురావడం చాలా కష్టం” అని చెప్పింది. “ఓ! సీవు ఆ తిరు గుడు గేటు (Turnstile) త్రోసుకు వచ్చే బప్పటికి 8 గాలనుల నీళ్ళు నా మేడమీది టాంక్ లో చేరతాయి” అని ఎడిసన్ వెంటనే జవాబు చెప్పాడు.

“విద్యావంతుడు ఎంత వినయవిధేయతలను చూపగలిగితే అంత విశిష్టతను పొందగలుగుతాడు.”

ప్రాయం కలిగి ముందు వెనుకలు ఆలోచించటంలేదు. పారిశ్రామిక వాడలనుండి వచ్చే విషవాయువులు పక్షికోటిని, నదులలో కలిసే విషపదార్థాలు జలగర్భజంతుజాలాన్ని పరోక్షంగా నశింపజేస్తున్నాయి. రాళ్ళను రప్పలనే కాకుండా సమస్త జంతుకోటిని భగవత్ స్వరూపాలుగా పూజించిన భారతీయ సంస్కృతి ఏనాడు భూతదయను కోల్పోతుందో ఆనాడు మానవీయత అంతరించి పోతుందనడంలో అనుచితంలేదు. మనిషి సాంఘిక జీవి కాబట్టి జంతుసంక్షేమం అంటే మానవ సంఘక్షేమమే అని తెలుసుకోవాలి.

* * *

పి. మోహన్, కోరుకొండ.

నీ శరీరాన్ని నీవే గిట్టుకో. నీకే తెలుస్తుంది నీ బాధ. మరి జంతువులను చంపుతావు ఎందుకు? ఆలోచించావా?

జంతువులు బ్రతికి - చచ్చి మానవునికి మేలే చేస్తున్నాయి. త్యాగానికి ప్రతీకలుగా నిలుస్తున్నాయి. మరి మానవుడు స్వాధీనిక జంతువు లేదు బలిచేస్తున్నాడు. ఇది న్యాయమా?

మానవుడు మదిలో దైవాన్ని చింతించినా, చింతింపక పోయినా కిసిం మానవత్వం నిలుపుకుంటే మానవీయతకు న్యాయం జరుగుతుంది.

“తలనుండు విషము పణికిని....ఖలునకు నిలువెల్ల విషము” అన్న సుమతి వాక్కు మానవీయతను దృష్టిలో పెట్టుకుని చించినదే కాదు; ముందుగా మానవుడు తనే మిథో తెలుసుకోవాలి. జంతువులకు, తనకు గల అవినాభావ సంబంధాన్ని గుర్తించాలి.

“తప్పుచేసినా పశ్చాత్తాపంతో మనస్సు తప్తమైతే

‘అహింసాపరమో ధర్మః’ అ సూక్తిని మననం చేసుకోవాలి. మానవుని కన్నా త్యాగజీవి జంతువని గ్రహించాలి. జీవహుణ్ణ్య సంఘాలు జంతు రక్షణకు అద్భుత కృషి చేస్తున్నాయి ప్రభుత్వం జీవరక్షకులకు ‘జీవబంధు’ అనే జాతీయ స్థాయి బిరుదునిచ్చి సత్కరిస్తుంది. అయితే ఏ పురస్కారాలు మానవుణ్ణి మానవీయత వినా ‘జీవబంధు’లనుగా మార్చలేవు.

మానవీయత అంతరంగిక విషయం! అంతర్యంలో ‘ఆత్మతత్త్వం’ నిజరూపం ధరించుకుంటే జంతుసంక్షేమం దానంతట అదే అలవడుతుంది.

ముఖ్యంగా దైవాన్ని, పుడ్రదేవతల్ని అడ్డుపెట్టుకుని మానవుడు స్వార్థంకోసంచేసే జంతుహింస అమానుషం!

మానవుడు ‘కో అహం’ నే నెవరు అని తెలుసుకోవాలి. స్వస్వరూపానుసంధానం చేసుకోవాలి ఇవే క్రమమార్గంలో నడిచి స్థాయి మానవుణ్ణి.

మానవుడు జంతుజేమానికి నిరంతరం కృషి చేయుగాక:

అతి భయంకరమైన జంతు:

చిన్న చుంచువంటి జంతువు (Shrew) ప్రపంచంలో మిక్కిలి భయంకరమైన జంతువు. 2 అం.ల పొడవైన ఈ జంతువు కాటు త్రాచుపాము కాటు అంతటిది. తన బరువుకు రెట్టింపు భారం ఆహారం తింటుంది. తనకంటే మూడు రెట్లు పెద్ద జంతువులను తోకతో జాడిస్తుంది. దీని నోటియందు ఊరే లాలాజలం ఎలుకలను కి నిమిషాలలో చంపగలంత విషపూరితం.

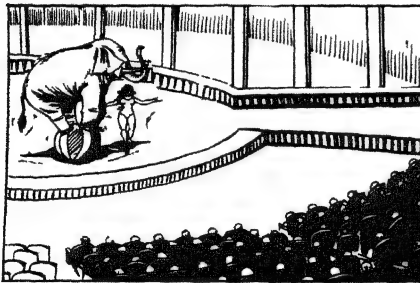
అవీ - ఇవీ

భారతదేశంలో తొలి

“మాచ్ మేకర్”:

ధీర్ఘిలో భారతదేశపు మొట్టమొదటి ‘మాచ్ మేకర్’ - వివాహ సంబంధాలను కల్పించి సహకరించే కంప్యూటర్ సంస్థ ఒకటి ఏర్పాటైంది. ఎవరైనా కేవలం రూ. 150/-లు చెల్లించుకుంటే ఆ వ్యక్తికి పొత్తు కుదిరే సంబంధం చూపిస్తారు. మూడేసి నెలలకొకసారి దాదాపు 3 000 మంది వహూవరుల వివరాల జాబితాను సవరించి క్రమబద్ధం చేస్తారు.

భారతదేశంలో 14 సర్క్యులు కంపెనీలు గూడారాలు ఎత్తేసాయి

భారతదేశంలో గత 100 ఏళ్ళుగా ప్రదర్శన లిస్టు ప్రజాసేవకు వివాదం, వేడుక కలిగిస్తూ రంజింపజేసే భారతీయ సర్క్యులు కంపెనీలు ముఖ్యంగా ఆర్థిక రంగాలలో ఏర్పడిన ద్రవ్యోల్బంధంవల్ల, ప్రజాసేకంలో సర్క్యుల పట్ల ఏర్పడిన విరాదరణవల్ల,

ప్రభుత్వము వారి ప్రాపకం గానీరక్షణ గానీ లేకపోవడంవల్ల క్రమంగా నశించిపోతున్నాయి. ఇప్పటికే దేశంలో 14 సుప్రసిద్ధ సర్క్యులు కంపెనీలు దేరాలు ఎత్తేసాయి.

క్రొత్తరకం ప్రయాణ సౌకర్యం:

సుమారు 1,50,000 జనాభా గల స్విట్జర్లాండ్ (యురప్) లోని జెనీవాలో పబ్లిక్ ట్రాన్స్పోర్టువారు ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం 125 ఎర్ర రంగుపైకిళ్ళను పంచి పెట్టి క్రొత్తరకం ప్రయాణ సౌకర్యం కల్పించారు. తాళం వేయని ఈ పైకిళ్ళను ఎవరు బదిలీ వారు తీసుకుని ఉపయోగించుకుని ఉంటా తిరిగి రావచ్చు. దీని విబంధనల ప్రకారం ఈ సౌకర్యాన్ని వినియోగించుకునేవారు నగరం సరిహద్దులలో ఉండాలి. ఒకరు ఉపయోగించుకున్న తరువాత ఆ పైకిలును తిరిగి తాళం వేయకుండా మరొకరికి ఉపయోగపడేట్టుగా నిర్ణీత స్థలంలో ఉంచాలి.

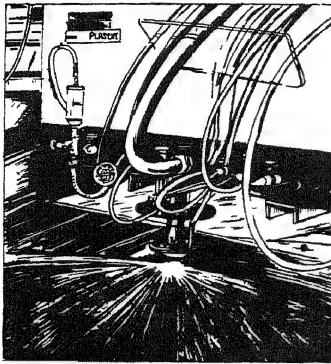
అమెరికాలో వైజ్ఞానిక సంస్థలు భారతీయులు నిర్వహిస్తున్నారు:

అమెరికా స్వాతంత్ర్య యుద్ధంలో పాల్గొని టిప్పసుల్తాన్ నౌకాసేన అంగ్లేయులను ఎదిరించింది. నాటినుండి ప్రారంభమై 2 శతాబ్దం పైబడి భారతదేశం అమెరికాకు సహకరిస్తుంది. ఈనాడు అమెరికాలో చాలా వైజ్ఞానిక సంస్థలు భారతీయులచే నిర్వహించబడుతున్నాయి.

“నానాత్వంలో ఐక్యం అనునందానం చేసుకుంటూ, జగత్తులో లీనమైతే జీవితం విశ్వవిలసనంగా ఉంటుంది.”

ఐసుముఖంగా

ఉపయోగపడే లేసర్

(LASER) - లేజర్ అంప్లిఫికేషన్ బై స్టిములేటెడ్ ఎమిషన్ ఆఫ్ రేడియేషన్ ఉపయోగంలో భారతదేశం నూతన యుగంలోకి సిగుతుంది. జియలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా వారు తమ కార్యకలాపాలకు వీటిని ఉపయోగిస్తున్నారు. తెలి కమ్యూనికేషన్లు, హీట్ ట్రీట్ మెంట్లు, వాకా సంబంధమైన కార్యకలాపాలకు కూడా లేసర్ ఉపయోగపడుతుంది. *

బ్రిటను కనిపెట్టిన రాడార్ కుక్కర్:

ఒక బ్రిటీషు సంస్థ క్రొత్తగా అభివృద్ధి పరచి రూపొందించిన రాడార్ హీటర్లో ఘనీభవించబడిన ఆహార పదార్థాలను కొన్ని పెకండ్లలో వేడిచేయవచ్చు. చిన్న చిన్న ప్లేట్లలో ఘనీభవించబడిన ఆహార పదార్థాలు కుక్కరుగుండా పోయే బెల్లులమీద ప్లేట్లలో అమర్చి పెడితే బెల్లుల మరో చివరవేడి వేడిగా ఆహార ప్లేట్లను సంగమించి సరూ చేయ

వచ్చు. వీటిమీద ఆహారం ఒకే సమయంలో వేడి చేయబడుతుంది. ముఖ్యంగా పెద్ద పెద్ద హోటళ్ళలో వేడి వేడిగా ఆహారం సర్వీస్ దానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఈ రాడారు కుక్కరు పొ. 500 లు ఖరీదైనవి.

అందుల అనందానికి పూలతోటలు:

హంకాంగ్ లో ముఖ్యంగా అందుల అనందానుభూతికి 80 రకాల పూలచెట్లు మొక్కలు, పొదలు నాటివ రెండు తోటలు ఏర్పాటయ్యాయి. ఇక్కడి పువ్వుల మొక్కల అపూర్వమైన సువాసనలు, ఆకారాలు, పరిమాణాలు గ్రూడ్లివారు స్వర్గవల్ల, వాసనవల్ల తెలుసుకుని అనందాన్ని అనుభవించగలరు.

గొట్టాలద్వారా పాల పంపిణీ:

ఆర్జెన్టీనా పర్వత ప్రదేశాలలో ప్రతి రోజూ ఉత్పాదించబడిన పాలు స్విట్జర్ లాండు సమభూములకు 7 మైళ్ళ పొడవైన గొట్టాల ద్వారా సరఫరా చేయబడుతుంది

(7 వ పేజీ తరువాయి)

పువ్వులు తాజాగా ఉండాలంటే:

గులాబీలు మొదలైన కోసిన పువ్వుల తాజాగా ఉండాలంటే తొడిమలు కొద్దిగా కాల్చి తరువాత వేసుల్లో అమర్చండి.

బొగ్గు దుర్వాసనలను పోగొడుతుంది:

రెప్రిజెంటేటరులో ఒక చిన్న పళ్ళెంలో బొగ్గుపెడితే ఘటుగా ఉండే వాసనలు, ఇతర దుర్వాసనలు పోతాయి.

“యశఃప్రాప్తిన్ ధనప్రాప్తిన్ లక్ష్యముగా జేసుకొని సాంసారికుడు కౌత్యశీలడగుచున్నాడు..”

మనమంతా భారతీయులమే

క్రొవ్వికులమైనా, కర్షకులమైనా, వ్యాపారస్తులమైనా, పారిశ్రామిక పేత్రలమైనా, ఉపాధ్యాయులమైనా, విద్యార్థులమైనా, రచయితలమైనా, చిత్రకారులమైనా, ఏ జాతికి చెందినవారమైనా, ఏ రాష్ట్రానికి చెందినవారమైనా మనమంతా ప్రపథమంగా నూటికి నూరుపాళ్లు అచ్చమైన భారతీయులం. మన మాతృదేశం భారతదేశం.

పవిత్రమైన భారతభూమి మీద జన్మించి

జీవిస్తున్నాం. మనలో ప్రతిఒక్కరిర క్షనాక్షాంతాను మనదేశాన్ని పావన మొనరిస్తున్న ఇండస్, గంగ, బ్రహ్మపుత్ర, గోదావరీ, కృష్ణా, కావేరీ జలాలు ప్రవహిస్తున్నాయి. ఉత్తరదిక్కున మహానీల హిమాలయ పర్వతాలు, తూర్పున బంగాళాఖాతము, పశ్చిమమున అరేబియా సముద్రము, దక్షిణమున దక్షిణ మహా సముద్రము. మనలను సదా సంగరిస్తున్నాయి. ఒకే గొడుగు క్రింద చేరిన మనమంతా దేశ సమైక్యతకు, ప్రగతికి ప్రతిజ్ఞ తీసుకుందాం.

ఎన్ని రంగులు: ఎన్ని వింతలు: ఎంత సొగసు! వ్యక్తిత్వాన్ని వేరు చేసుకునే వైషమ్యాల విషవలయం కాదు. సాంప్రదాయంలో ప్రతి ఒక్కరూ జాతీయ సమైక్య సమగ్ర జీవితానికి సహకరింతుకునే సమిష్టి జీవితం మనది. స్వధర్మంతో సరిసమానంగా ఇతర ధర్మాలను సమకాభావంతో గౌరవించగలవారే తమ ధర్మాన్ని గౌరవించగలరనే ఆశోకుని ధర్మాన్ని పాటించాలి.

యుద్ధాలు లేకపోవడం అనేది మాత్రమే శాంతి అనిపించుకోదు. మానవ మనుగడకు ప్రగతికి చైతన్యవంతమైన సహకారోద్యమమే శాంతి అనిపించుకుంటుంది. ఆశాజ్యోతిని ప్రకాశనంతం చేయడమే శాంతి. ధైర్య సాహసాలతో వ్యక్తిగత మూర్తిత్వమును ప్రకాశింప చేసుకోడానికి అవకాశాలు కలిగియున్నదమే శాంతి.

—ఎన్.సి. కొన్నిల్.

భర్తకు కట్టుబడి ఉండవలసిన బానిస కాదు భార్య

దివ్యత్వము, పశుత్వము రెండూ కలసి ఏర్పడినవారే భార్యభర్తలు. భార్య భర్తకు కట్టుపడిపోయి ఉండవలసిన ఒక బానిస కాదు, సహధర్మచారిణి. తన ధర్మాన్ని తాను అవలంబిస్తూ భర్త స్వాతంత్ర్యంగా అనుభవిస్తూన్న ముఖదుఃఖాలను పంచుకొనే భాగస్వామిని.

—మహాత్మా గాంధీ

“జీవాత్మకు పరమాత్మకు గల సంబంధం అతి విగూఢం, అతి విచిత్రం.”

వృద్ధాప్యంలో నిశ్చింతంగా ఉండాలంటే?

ఎన్. వి. మొమై

ఒక వ్యక్తి వృద్ధాప్యం దాపురించిన తరువాత తాను చేస్తున్న ఉద్యోగం నుంచిగానీ, వ్యాపారం నుంచిగానీ రిటైరు అయినప్పుడు ఎలా జీవిస్తాడు అనేది ముఖ్యంగా ఆ వ్యక్తి ధనిక వర్గానికి చెందినవాడా, నెలజీత బట్టాలు సంపాదించుకునే మధ్యతరగతికి చెందినవాడా లేక కార్మిక వర్గానికి చెందినవాడా అనే విషయంమీదే విశేషంగా ఆధారపడి ఉంటుంది.

పెద్ద అంతస్తులో ధనికవర్గానికి చెందిన శ్రీమంతులకు తమ వృద్ధాప్యాన్ని గురించి గానీ, రిటైర్మెంటును గురించి గానీ ఏ విచారం ఉండదు. వీరికి ధనం వృద్ధాప్యంలో కావలసిన సుఖసౌకర్యాలను సమకూరుస్తుంది. కార్మిక వర్గానికి చెందినవాళ్ళు ఎప్పటిలాగే పనిచేసుకుంటూనే ఉంటారు. నిత్య జీవన ప్రమాణానికి అనుగుణంగా ధనం ముడుతూనే ఉంటుంది. ఎటువచ్చి ఉద్యోగాలలో నెలజీత బట్టాలు తెచ్చుకునేవారు రిటైరు

అయినప్పుడు తమ వృద్ధాప్యం గురించి ఆందోళన పడిపోతారు.

ఏ వర్గానికి చెందినవారైనా పరిమిత కుటుంబంతో తమ తమ జీవితాలను ముందుగానే ప్రణాళికాబద్ధం చేసుకుంటే వృద్ధాప్య వచ్చి రిటైరు అయేటప్పటికి కొడుకులు, కూతుళ్ళు పెళ్ళిళ్ళు అయి స్థిరపడిపోయి ఉంటారు. తాహతుకు తగినట్టుగా గొప్పలకు పోకుండా జీవిస్తూ కొంత సొమ్ము ఆదా చేసుకోగలిగితే ఏ తాపత్రయాలు లేకుండా హాయిగా జీవించగలుగుతారు. ఇది అందరికీ సాధ్యంకాదు. ఇటువంటి నిరాశుల జీవితానికి అందరూ నోచుకోరు. వృద్ధాప్యం వచ్చే

చిరవుంజి పనికిరాని బీడుగా ఏర్పడుతూంది!

భూప్రదేశం మీద ఆత్మధికంగా వరపాతం ఉండే చిరవుంజి (మేఘాలయా) అతి త్వరలో పనికిరాని బీడుగా మారిపోతుంది. ముఖ్యంగా ఇక్కడ కొండ జాతులు వ్యవసాయ విధానంలో జుమ్మింగ్ (Jhumming) విధానం (వ్యవసాయ స్థలం మార్చిడి) అవలంబించడంవల్ల భూములు విస్తారమైపోతున్నాయి. చిరవుంజిలో భౌగోళిక పరిస్థితుల ప్రభావం వల్ల సంవత్సరానికి సగటు పర్వపాతం 1150 సెం. అ.

(సిఇఇ.ఎన్.ఎఫ్.ఎస్)

“యోగ్యమైన వేషమును ధరించుట సైతము ఒక్కొక్కప్పుడు తలవని తలంపుగా శుభప్రదము కాగలదు.”

సరికి చీకు, చింత, చికాకు, విసుగు, రోగం రొచ్చు పట్టుకుంటాయి. అదాయం తగ్గడం వల్ల లోభత్వం పెరుగుతుంది. కుటుంబ సభ్యులతో సామరస్యంగా ఉండలేకపోతారు. కొడుకులతో, కోడళ్ళతో విరోధాలు పెంచుకుంటారు. ఇటువంటి వారికి ఇక జీవితం విఫలమైపోతుంది.

వృద్ధాప్యాన్ని గురించి మేధావంతులైన సుప్రసిద్ధ రచయితల అభిప్రాయాలను తెలుసుకుంటే ఇటువంటి వృద్ధులు తమ

హెర్బెర్ట్ కేసన్

జీవితాలను చక్కదిద్దుకోగలుగుతారు.

“అధ్యయనం చేసి తెలుసుకోడం మానిన నాటినుంచీ వృద్ధాప్యం ప్రారంభమవుతుంది” — హెర్బెర్ట్ కేసన్

“వృద్ధాప్యం వల్ల సంభవించే అపమర్తతల వల్ల మానసిక బాధలు కలగడం ప్రారంభించి నప్పటినుంచీ మనం వృద్ధులమే కాని అంతకు ముందునుంచీ కాదు. కాల నిర్ణయం చేసేది వయస్సు కాదు. ఆరో

గ్యమే వృద్ధాప్యాన్ని నిర్ణయిస్తుంది.”

— డా. మాక్స్ జేకబ్ సన్

“పురుషుడు భావానుగుణ్యంగా అనుకున్నంత వృద్ధుడవుతాడు.

స్త్రీ రూపానుగుణ్యంగా వృద్ధురాలు అవుతుంది.” — సామెత

“యౌవనంలో తప్పించుకొని ఎగవేసిన కష్ట సాధ్యమైన కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి వృద్ధాప్యం సిద్ధం.”

— డబ్ల్యు. సోమర్ వెట్ మామ్

“వృద్ధాప్యంలో ఎలా జీవించాలనేది

ప్రపంచంలో అచ్చయిన మొట్టమొదటి పుస్తకం

క్రీ. శ. 767 సం. లో జపాన్ రాజు మెజిటోకు ఆదేశాన్ని అనుసరించి బుద్ధుని 10 లక్షల సూక్తుల్ని చైనాలో వాంగ్ దీ అనువదలు కొయ్యపలకలతో బ్లాకులను తయారుచేసి అచ్చువేశాడు. ప్రపంచంలో మొట్టమొదట అచ్చయిన ఈ పుస్తకం 1900 సం.లో కాన్స్ (చైనా)లో లభించింది. ‘లాల్డ్ ప్రేయర్’ ప్రపంచంలో అతి చిన్న పుస్తకం. ఇది వార్సా (పోలండ్) లోని మ్యూజియంలో ఉంది. పాపుటన్ను బరువుతో 6 అ. 10 అం. ఎత్తుగా ఉండే ‘స్టోరీ ఆఫ్ సౌత్’ అనే పెద్ద పుస్తకంలో పుటలు 12 హార్స్ వపర్ యింజను సహాయంతో త్రిప్పబడతాయి. ఇదే ప్రపంచంలో అతిపెద్ద పుస్తకం.

.... “మాయయొక్క గుట్ట తెలిసినంతనే మాయ తొలగిపోవును.”

వివేకంతో కూడిన ప్రావీణ్యత మీద
ఆధారపడి ఉంటుంది జీవితకళ
సులభంగా అర్థంకాని ఉద్గ్రంథం.”

—అమీరీ

“జీవితం మీద అభిలాష పెంచుకో.”
వృధాగా కాలక్షేపం చేయకు ఎందుకూ
పనికిరాని అప్రయోజకత్వంపై
ముసలితనం ముంచుకు వస్తుంది.
అనుభవంతో, వివేకంతో సమర్థతను
అభివృద్ధి చేసుకుంటూ మారుతున్న
పరిసరాలకు సరిపెట్టుకుంటూ
జీవితాన్ని సరిపుచ్చుకో.”

—గ్రేట్ ఎడ్వైజర్

“జీవితాభిలాష నశించేదాకా ఎవరూ ముసలి
వారు కారు. అత్యు నశించి గుండె ఆగిపోయే
దాకా ఎవరూ వృద్ధులు అవురు. నిత్య
చైతన్యంతో సృజనాత్మకమైన జీవితం
జీవించేవారికి వృద్ధాప్యం లేదు.”

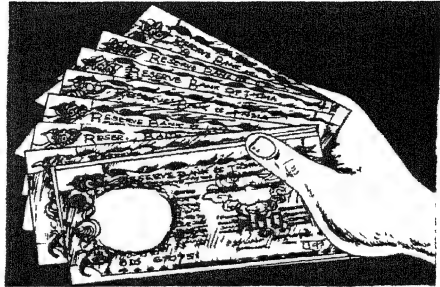
—వైట్ మార్షల్స్

ముసలితనం వచ్చేటప్పటికీ శారీరక
సౌష్ఠ్యం తగ్గుతుంది. భౌతిక సుఖాలకు
విరామం కలుగవచ్చు. కాని ఆధ్యాత్మిక
ఆనందం ఎప్పుడూ అందుబాటులోనే
ఉంటుంది. నిత్యసంతృప్తితో అనంత
సౌఖ్యాన్ని అనుభవించవచ్చు. —కె. సరూప్

నిరామయమైన నిత్యానందంలో నిర్జ
రత్వం ఉంది. ఎప్పుడూ యౌవ్యనంలోనే
ఉంటారు. వయస్సు ముదిరి వృద్ధాప్యం
దాపురించినా యౌవ్యనంలోనే మరణిస్తారు.
అని ట్రాయ్ ఎడ్వర్డ్ చెప్పినది వాస్తవం.

చివరగా పాల్వూర్ చెప్పినట్లు సక్రమమైన
యౌవ్యన జీవితం అనుకూలవంతమైన
ముసలితనానికి రాజబాట.

ప్రపథమంగా భారతదేశంలో 3 వ శతాబ్దంలో ద్రవ్యం

భారతదేశంలో మొట్టమొదట 3 వ శతా
బ్దంలోనే ద్రవ్యం వాడకంలోకి వచ్చింది.
మొట్టమొదట వెండి లోహంతో తయారైన
నాణాలు భారత దేశమంతటా 13 వ శతా
బ్దంలో వాడుకలో ఉండేవి. దేశంలో మొట్ట
మొదట నాణాలకు రంధ్రాలు వేసేవారు. ఆ
తరువాత క్రమపద్ధతిలో బంగారు నాణాలు
కుషానుల కాలంలో వచ్చాయి. కుషానులు
అనేక రాగి నాణాలను కూడా ముద్రించేవారు.
భారత దేశంలో అనేక సంవత్సరాల వరకూ
వ్యాపారం రాగి నాణాలతోనే సాగేది.
బ్యాంకులలో సొమ్ము ఆదా చేసుకోడం,
భీమాపద్ధతి 17 వ శతాబ్దంలో ప్రారంభ
మైంది. పరాయిలు వ్యాపారం అంతా
పాశ్చాత్య ఆర్థిక విధానం మీదే ఆధారపడి
ఉండేది.

“ఏ బాధకైనా సహనమే సంతీవివి.”

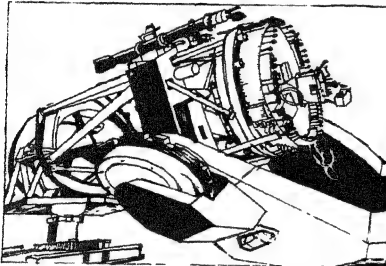

ప్రపంచవార్తలు

ప్రపంచంలో మిక్కిలి పెద్ద సూరదర్శిని:

ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద సూరదర్శిని మానోకే (Maunokea) అనే హవాయి అగ్నిపర్వత ప్రదేశంలో 13,600 అడుగుల (4,145 మీటర్లు) ఎత్తు మీద నిర్మించబడుతుంది.

10 గజాల వ్యాసంతో 36 దర్పణాలతో కయారుచేయబడే ఈ అపూర్వ సాధనంవల్ల

గగన పీఠిలో ఇంతవరకు మన కంటబడని ప్రదేశాలు పరిశోధించడానికి వీలు పడుతుంది.

ప్రాచీన చైనాలో వాతావరణ కాలిష్యం:

చైనాలో లాప్ నార్ (Lopnor) అణు ప్రయోగ ప్రదేశంలో (Atomic Testing Ground) బయల్పడిన ప్రాచీనకాలపు ఒక ప్రతీ బౌతిక కాయాన్ని శవపరీక్ష చేస్తే 3,000

సం.లకు పూర్వం వాతావరణ కాలిష్యంవల్ల ఆమె ఊపిరితిత్తులు కార్పన్, సిలికాన్లు ఎక్కువగా చేరి దెబ్బతిన్నట్టు తెలిసింది.

కువైట్ లో క్రొత్త నూనె వనరులు:

పశ్చిమ ఆసియా అరేబియా గల్ఫ్ లోని కువైట్ లో క్రొత్త నూనె వనరులు బయల్పడ్డాయి. వీటివల్ల ఇప్పటి నూనె ఉత్పాదన రేటుతో ఇంకా 250 సంవత్సరాల వరకూ నిరాటంకంగా నూనె లభిస్తుందిట.

4,600 మిలియను సంవత్సరాలనాటి ఉల్కా ఖండములు:

అంటార్కిటికాలో అమెరికా శాస్త్రజ్ఞులు కనుగొన్న ఉల్కలకు సంబంధించిన చిన్న ఖండాలు 4,600 మిలియను సంవత్సరాల నాటి అతి పురాతన వస్తు సమూహమయ్యాయి. ఈ ఖండాలు సూర్యుడు, ఇతర గ్రహాలు ఏర్పడిన మౌళిక మేఘ సంబంధమైన వస్తునిర్మితమై ఉన్నాయి.

ద్రవ్యోల్బణం అంటే?

ద్రవ్యోల్బణం - ఇతరుల బలవంతంమీద వినియోగదారులు తమకు స్థానిక మత లేక పోయినా అనవసరమైన వస్తువులను కొనడం వల్ల ఏర్పడుతుంది:

“యథార్థ కథనము అలంకారము కాదు.”

బవేరియన్ వనాలే బయోస్పియర్ రిజర్వులు:

పశ్చిమ జర్మనీలో బవేరియా వనాలకు యునెస్కోవారు బయోస్పియర్ రిజర్వులు (జీవావరణ రిజర్వులు) అని పేరు పెట్టారు. ప్రపంచపు తొలికాలపు వనంతరాల జీవావరణ పోలికలు అన్నీ బవేరియా వనాలలో ఉన్నాయి.

ప్రపంచపు సాహసోద్యమ శ్రేణిలో ఐ బి ఎమ్ దే ప్రథమ స్థానం:

ప్రపంచంలో ప్రజాసంబంధమైన సుప్రసిద్ధ 100 పరిశ్రమలలో యునైటెడ్ స్టేట్స్ పెద్ద కంప్యూటరు సంస్థ ఐ బి ఎమ్ (IBM) ప్రథమ స్థానాన్ని పొందుతుంది అని జపాను దేశపు ప్రజల ఆర్థిక పత్రిక నిహన్ కెయిజై పింబున్ (Nihon Keizai Shimbun) ప్రకటించింది. జపాను దేశపు సుప్రసిద్ధ టాయోటా మోటార్స్ (Toyota Motors) సంస్థ 6 వ స్థానాన్ని పొందుతుంది.

ఆఫ్రికాలో తక్కువగా అభివృద్ధి పొందిన దేశాలు:

ఆఫ్రికాలో నిరుద్యోగతక్రమంగా పెరిగి పోతుంది. పెట్టుబడి, సహాయ నిధుల లోపించడంవల్ల, అభివృద్ధి సహాయక నిధుల లోపం వల్ల ప్రస్తుతం ఉన్న పరిస్థితులలో ఆఫ్రికాలో 43 కాలానికి ఏ ఉద్యోగ అవకాశాలూ లభించని సూచనలు ఉన్నాయి.

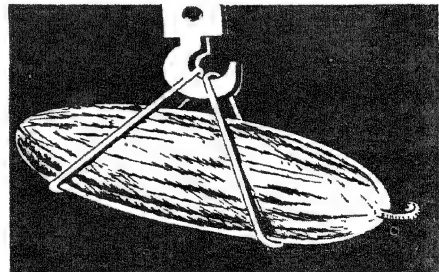
“ప్రపంచమునందు ఏ వస్తువైనను జౌచిత్యాన్ని ఉల్లంఘి నే రాజించదు.”

ప్రపంచంలో అతి తక్కువగా అభివృద్ధి పొందిన 38 దేశాలలో 500 మిలియను జనాభా గల ఆఫ్రికాలో 26 దేశాలు ఉన్నాయి.

జపానుదేశపు అధిక వేగమైన చక్రాలు లేని బ్రెయిను:

ట్యుకుబా (Tsukuba) లో ప్రదర్శింపబడుతున్న జపానుదేశపు క్రొత్త అధిక వేగపు బ్రెయినుకి చక్రాలు లేవు. ఇవి అత్యధిక వేగం పొందినప్పుడు బ్రెయిను కొద్దిగా పైకి లేచి గాలిలో వెదురుతుంది. గంటకు 187 మైళ్ళ అత్యధిక వేగంతో ఇది పోతున్నప్పుడు, రైలు మార్గంమీద ఒక పెంటీమీటరు పెకి వత్తబడి ఉంటుంది.

26. కి. గ్రా. ల దోసపండు

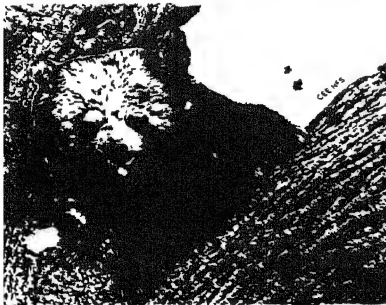
26 కి.గ్రా.లు తూగే రాకాసి దోసపండు దక్షిణ బ్రెజిల్ లో పండింపబడింది. అదే తోటలో 15 కి.గ్రా.లు తూగే బంగాళాదుంప కూడా పెరిగింది.

(‘మిషా’ సౌజన్యంతో)

'రెడ్ పాండా' నైపుణ్యం

రూపాల్ రావల్

శరీరం అంతా విరివిగా బొచ్చుతో నిండి వెచ్చగా ఎప్పుడూ ముడుచుకు కూచునే రెడ్ పాండానే లెస్సర్ పాండా, కేట్ చేర్, ఫాక్స్ కేట్ పైర్ ఫాక్స్, హిమాలయన్ రాకూన్ అంటారు. ఎసిరికీ కనిపించకుండా తప్పించుకు తిరిగే ఈ రెడ్ పాండా చాలా ముద్దుగా ఉంటుంది. ఇది ఎలుగుగొడ్డును, పిల్లిని, రాకూన్ ను పోలి ఉండటం ఇంకో అవగాహన కాని విషయం. మొట్ట మొదట తెలుపు, నలుపు

రాకాళి పాండాలను కనిపెట్టిన తరువాతే రెడ్ (ఎర్ర) పాండా కూడా దీని దగ్గర సంతకతి చెందినదని ప్రకటించారు.

రెడ్ పాండా ప్రపంచం అంతటా శాస్త్రజ్ఞులను కలవర పెట్టేసింది అసలు దీనిని ముగొన్న తరువాత 50 సంవత్సరాల దాకా పాండా అనే జంతువు ఇది ఒక్కటే. మొట్ట మొదట 1825 వ సం. లో పాశ్చాత్య దేశీయులు దీనిని తెలుసుకున్నారు. తరువాత

1869 వ సం. లో యూరోపియనులు రాకాళి పాండాను గుర్తి తెలుసుకున్నారు.

రెడ్ పాండా పరిస్పృటమైన వర్ష విన్యాసం వల్ల, అపూర్వమైన మార్దవం వల్ల ఇవి చాలా అందంగా ముద్దుగా ఉంటాయి. ముదురు రంగులో ఉండే షీరదాలలో రెడ్ పాండాకి ఎర్రటిరంగు, మెత్తటి బొచ్చు ఉంటుంది. సాధారణంగా ఇది ఇళ్ళలో తిరిగే పెద్దపిల్లి 'నైజు'లో ఉంటుంది. తోక ఎరుపు వర్ణంతో ఉండి నారింజపండు రంగు వలయాంతో 60 పెం.మీ.ల పొడవు ఉంటుంది. శరీరం నిడివిగా ఉండి ముక్కోణాకారం ముఖంతో నిక్కబొడుచుకున్న నిడుపాటి చెవులుంటాయి. సాధారణంగా తెల్లటి ముఖం మీద కళ్ళచుట్టూ నల్లటి వలయాలు బయలుదేరి ఇవి గడ్డంవరకూ విస్తరించి ఉంటాయి.

ఎరచూచి చేపలను పట్టుకునే పక్షులు

జపాన్ లో హెరాన్ పక్షిలు మనుషులులాగే ఎర చూచి చేపల్ని పట్టుకుంటాయి. చేపలు సమృద్ధిగా ఉండే జలాశయాల దగ్గర ఈ పక్షిలు ఎగురుతూ చిన్న చిన్న పురుగులను, నాచుముక్కలను, సమయం చూచి వీటిలో పడేస్తాయి. ఆశతో వాటి కోసం వచ్చిన చేపలను హెరాన్ చటుక్కున ముక్కుతో పట్టేస్తుంది.

“అనుచిత పద ప్రయోగములతో కూడిన

శ్రవ్య కావ్యములు శ్రోతల మనస్సులను అలరింపవు.”

రెడ్ పాండాలు వెదురుచిగుళ్ళు, వచ్చగడ్డి, పళ్ళు, వేళ్ళు, దుంపలు, బెర్రీలు తింటాయి. అప్పుడప్పుడు గ్రుడ్లను, చిన్న చిన్న జంతువులను కూడా తింటాయి. రాత్రి సంచరించే జంతువు కాబట్టి ఇవి వగలు దట్టమైన చెట్ల మీద కొమ్మల నీడను విడిచిపోయాయి. ఇవి వడుకునేటప్పుడు తోకను చుట్టిపెట్టి ముఖాన్ని కప్పుకు వడుకుంటాయి. సుమారు 1800 మొదలు 4000 మీ. ఎత్తున దూరంగా కొండల మీద మంచుతో కప్పబడిన వెదురుపొదలలో ఇవి నివసిస్తాయి. ఈ వెదురు పొదలలో ఆహారాన్ని వెతుక్కుంటూ కాళ్ళు జాపుకుని ముందుకాలు పంజాతో కొమ్మలను పట్టుకుని కూర్చుంటాయి. కాలికి బొటనప్రేలు ప్రక్క పెరిగిన చిన్న ప్రేలితో గట్టిగా కొమ్మలను పట్టుకుంటాయి.

క్షీరదాలలో రాకాపాండాకి మాత్రమే ఆరవ బొటనప్రేలు ఉంటుంది. ఇవి చెట్లను అసలీలగా అతినైపుణ్యంగా ఎక్కుతాయి. బొచ్చుతో కప్పబడిన పాదాలు, కొద్దిగా ముందుకు వంగిన గోళ్ళ సహాయంతో ఇవి చెట్లను, మంచుకొండలను సౌలభ్యంగా ఎక్కగలుగుతున్నాయి. ఇవి చాలా మెల్లిగా నడుస్తాయి. వేగంగా పరుగెత్తలేవు. దూరంగా నివసించడం. ముడిచి పెట్టుకు కూర్చోవడం, బలిష్టమైన దౌడలు, మంచి పదునైన గోళ్ళ వీటికి అత్యంత శ్రమ కలిగించే సాధనాలు. వరల్డ్ వైల్డ్ లైఫ్ ఫండ్ (World Wildlife Fund) వారు రాకా పాండాను వారి చిహ్నంగా నిర్ణయించు కున్నారు.

(పిఇఇ-ఎన్.ఎస్.ఎస్)

అమూల్యమైన నవ్వు

అంగడిలో డబ్బుపెట్టి కొనుక్కుంటా మన్నా దొరకదు. అప్పు తెచ్చుకుందామన్నా లభించదు, అమూల్యమైన నవ్వు. నవ్వుడం వల్ల మనకు పోయేది ఏదీ లేదు. ఎంతో లాభం కలిగిస్తుంది. ఇచ్చినవారికి ఏ నష్టం లేకుండా పుచ్చుకునే వారికి మంచి కలిగి ఉంది.

ఒక్క ఒక్కక్షణం చిరునవ్వు నవ్వువచ్చు. కాని దాని ఫలితాలు చిరస్థాయిగా కలకాలం ఉండిపోతాయి. చిరునవ్వు నవ్వలేని భాగ్య వంతులు లేరు. చిరునవ్వుకు నోచుకోని విరుపేడలు లేరు. పరిసరాలను ఆనంద మయం చేస్తుంది. కార్యదక్షతను ప్రవృద్ధి చేస్తుంది. ప్రేమాభిమానాలు పెరుగుతాయి. జీవితంలో అలసిపోయిన వారికి విశ్రాంతి, సుఖం కలిగిస్తుంది. విరాళపరులకు ధైర్యోత్సాహాలవిస్తుంది. నవ్విస్తే తక్షణమే దాని విలువ కనిపిస్తుంది. జీవితంలో నవ్వలేని వారు కనిపిస్తే కనికరించు. భార్యంగా భార్యంతో సీపు ఇవ్వగలిగినంత నవ్వు పంచిపెట్టు. వారిలో సంతోషాన్ని కలిగించిన పుణ్యం కట్టుకుంటావు. జీవితాన్ని సఫలం చేసిన దమ్ముడవు అవుతావు.

“పదిమంది మానవులు చేసేపని ఒక యంత్రం చేయవచ్చు కాని, ఏ యంత్రం మానవాత్మకుని పని చేయలేదు.”...

ఒంటరితనం హాగాట్టుకోవాలంటే?

డా. కైవ్ డి. హస్త్

దారిద్ర్యాన్ని మించిన బాధ మరోటిలేదు. దీర్ఘరోగాలను ఎదుర్కోడం దుస్సాధ్యం. నరాలకు సంబంధించిన రోగాలు భయంకరం. వీటిని అన్నిటిని మించినది ఒంటరితనం. ఒంటరితనంలో అనుభవించే మానసిక ఆందోళన వర్ణనాత్మికం. ఒంటరితనాన్ని మించిన మనోవేదన మరోటిలేదు. కిట కిట లాడుతూన్న జన సమూహంలో ఒంటరితనం కలగవచ్చు. మరణసమయంలో పలికేవాళ్ళు

లేకపోవడంవల్ల ఇది మరింత తీవ్రరూపం దరిస్తుంది.

ఒంటరితనంలో అల్లల్లాడి పోతారు. గాబరా పడిపోతారు. ఒంటరితనం రాజకీయ నిర్బంధితుల శిబిరం (Concentration camp) లో ఒంటరి కారాగార శిక్షనంటిది. ఈ కారాగార శిక్షకు, తెచ్చిపెట్టుకున్న ఒంటరి తనానికి వ్యత్యాసం ఉంటుంది.

తనను ఒక పెద్ద రాజభవనంలో చీకటి కొట్టులో పెట్టి తాళంవేసినట్టు కలగన్నట్టు

డా. గున్ ట్రవ్ తో ఒకావిడ చెప్పింది. కలలో తన బాధను జైలు అధికారితో విన్నవించింది. దానికి జైలు అధికారి 'చీకటి కొట్టుకు తాళంచెవి నీ దగ్గరే ఉండే' అన్నాడు. తాళంచెవి చీకటి గదిలో ఉన్నవారి దగ్గరే ఉంది. కానీ తాళం తెరచుకోలేదు; ఇదే విచిత్రం ఇక్కడ: ఒంటరితనం అనే సమస్య మీద అనేకమంది తీవ్రమైన పరిశోధనలు అనేకం చేశారు. ఇంకా దీన్ని గురించి తెలుసుకోవలసిన విషయం చాలా ఉంది. ఒంటరితనంతో ఆందోళన పడిపోయే వారు ముఖ్యంగా నాలుగు భయంకరమైన సమస్యలను ఎదుర్కొనలసి వస్తుంది.

1. అవరణ భయం: దీన్నే ఎన్ గర్ప్ మెంట్ (Engulfment) అంటారు. నలుగురిలో చేరేటప్పటికీ ఇతరులు బలవంతంగానీ, పెత్తనంగానీ చేస్తూన్నారని అనిపిస్తుంది. ఇటువంటి భావన వీలో వచ్చిన వెంటనే నువ్వు నీ వ్యక్తిత్వాన్ని నశింప చేసేసుకుంటావు. విన్ను నీవు ప్రకటించుకో

సాధారణంగా నవ్వినప్పుడు 37 కండరాలు పనిచేస్తాయి

మందహాసం చేసినప్పుడు ముఖంలో మూడు కండరాలు కదులుతాయి. సాధారణంగా నవ్వినప్పుడు 37 కండరాలు, బాగా కడుపు ఉబ్బేటట్లు నవ్వినప్పుడు 80 కండరాలు పనిచేస్తాయి.

“బాహ్యభ్యంతర ప్రకృతుల ఐక్యము సిద్ధించినవాడే కవి.”

లేక పోతున్నావు. పరాయివాళ్ళు నిన్ను సరిలో చేసేసుకున్నారనే అపోహ బయలుదేరుతుంది. ఊపిరి ఆడదు. వాళ్ళవల్ల నీ కేదో ముప్పు కలుగుతుందనే భయంతో వణికిపోతావు.

ఇదే మునిగి అణగారి పోతున్నామనే భయం. ఈ భయంలో ఒంటరిగా ఉండడానికి ఇష్టంలేక పోయినా ఇతరులతో కలిసి మెలిసి సమాజంలో సంచరించడానికి సాహసించలేకపోతారు. లోకం అడ్డదిడ్డాలుగా కనిపిస్తుంది. పెద్దపులిలాగా మీదపడి మ్రింగేస్తారనే ఆందోళనతో విలవిలలాడి పోతారు.

2. సంగ్రహక భయం: దీన్ని ఇంప్లోషన్ (Implosion) భయం అంటారు. పెద్ద ద్వనితో ప్రేలిపోయి చెల్లాచెదురు అయి పోవడం విస్ఫోటనం. సంగ్రహించుకుని పూర్తిగా ముడుచుకొని సంలీనమై పోవడం ఇంప్లోషన్. విస్ఫోటనంలాగ ఇంప్లోషన్ కనిపించదు. వినిపించదు.

ఇది అంతరితంగా నడుం లేకుండా నిశ్శబ్దంగా లోలోపల జరిగే విపరీత పరిణామాత్మకమైన పరివర్తనం. ఈ విపరీతమైన ఇంప్లోషన్ పరివర్తనవల్ల మానవుడు తాను దిగబడి పోతున్నాననే దిగులుతో విగ్రహం చెందిపోతాడు. పేరుపెట్టి పిలుస్తే ఉలికిపడి హడలిపోతాడు. మనస్సు శూన్యం అయిపోతుందనే భావన ఏర్పడుతుంది. సామాన్య సోదర మానవునిలా ప్రవర్తించలేకపోతాడు. ఇది ఒక మానసిక భయం మాత్రమే. కేవలం మనోభావన.

3. వ్యక్తిత్వ శైథిల్యం: వ్యక్తిత్వ శైథిల్యాన్ని డిపర్సనలైజేషన్ (Depersonalisation) అని చెప్పుకోవచ్చు.

మనస్సులో భావాలు ఉప్పొంగిపోయి తట్టుకోలేనప్పుడు చిత్తకోభ కలుగుతుంది. చిత్తభ్రమ ఏర్పడుతుంది. విశ్చేష్టత ఏర్పడుతుంది. సుఖదుఃఖాల అనుభవం ఉండదు. జడత్వం ఆవరిస్తుంది. స్వభవంతో ప్రవర్తిస్తారు. 'నాకు ప్రాణం పోయింది. రుచి తెలియటం లేదు. వాసన తెలియదు. నిద్రలో నడిచిపోతున్నట్టు అనిపిస్తుంది, అని విలపించాడు ఒక వ్యక్తి. ఇక్కడ నిజానికి ఇతడికి కావలసిన భద్రత లోపించింది. తన జీవితంలో పదిలం లేదని భ్రమిస్తాడు. వీరే బ్రతికి వచ్చినవారు. చైతన్యం ఉన్నా చిత్తవికారాలు ఉండవు, భేదమోదాలు ఉండవు. సాధారణంగా యుద్ధసమయాలలో నియంతల చేతికి చిక్కిన రాజకీయ బంధితులు అనుభవించే మానసిక హింస పొందుతారు.

లేసర్ కిరణాలు వజ్రాలను కరిగిస్తాయి

ప్రపంచంలో కఠినాతి కఠినమైన వజ్రం తొలిసారిగా లేసర్ కిరణపుంజ సహాయంతో కరిగింపబడింది. సూర్యాయుక్త కార్నెల్ యూనివర్సిటీ శాస్త్రజ్ఞులు లేసర్ కిరణపుంజాన్ని ఏకస్పటిక వజ్రతలం మీదికి ప్రసరింపజేశారు. దీని ఫలితంగా వజ్రతలం క్రాంతభాగం కరిగింది.

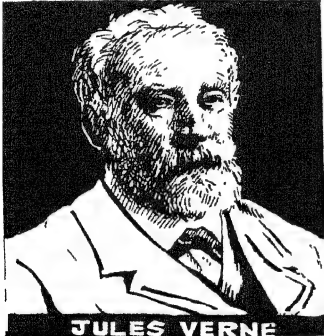
“అత్యర్థుష్టి ప్రాప్తించినవారికి సర్వము సమమైతోచును.”

వెర్నె చిరుదుష్టి

1958 వ సం.లో నాటిలస్ (Nautilus)

అనే అణు జలాంతరామి (Atomic Submarine) మంచుతో నిండిన భవప్రదేశాలలో ప్రయాణం చేసి ఉత్తర భూవాన్ని దాటి చరిత్రను సృష్టించింది. దీనికి 100 సంవత్సరాల క్రితం రచించిన గ్రంథంలో మరో నాటిలస్ దక్షిణ భూవం మంచులో ప్రయాణం చేసినట్లు ప్రస్తావించబడింది. రెండవ 'నాటిలస్' జూల్స్ వెర్నె

JULES VERNE

రచించిన "తె్సంటి ఫాజంట్ లీగ్స్ అండర్ ది సీ" గ్రంథంలోనిది.

జూల్స్ వెర్నె 1828 వ సం.లో ఫ్రాన్స్ నాన్ టేస్ లో జన్మించాడు. ఇతడు విద్యార్థిగా ఉన్నప్పుడు యంత్రాలన్నా, సముద్ర ప్రయాణాలన్నా ఎంతో ఇష్టపడేవాడు. కథలు వ్రాయడం అంటే ఎక్కువ సరదా పడేవాడు. వెర్నె తండ్రి ఒక న్యాయవాది. న్యాయశాస్త్రం చదివించాలని జూల్స్ ను పాఠశాల పంపారు. కాని వెర్నె రచనావ్యాసంగంలో మంచి నైపుణ్యాన్ని సంపాదించాడు.

విజ్ఞానశాస్త్ర గ్రంథం ద్వారా సంఘంలో సభ్యుడుగా చేరాడు. ఈ సంఘం బెల్జియన్ గురించి అనేక పరిశోధనలు చేసింది. జూల్స్ 'బెల్జియన్ లో ఐదు వారాలు' (Five weeks in a balloon) అనే సాహసాత్మకమైన కథను వ్రాశాడు.

వెర్నెను విశ్వరించలేదు. నేటికీ అతని కథలను చదవవలెనని లేరు. ఈ నాడు మనం ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్న అనేక క్రొత్త క్రొత్త వైజ్ఞానిక విషయాలను వెర్నె ఏ నాడో తన కథలలో ముందుగానే వ్రాసాడు. ప్రపంచంలో వాయువిమానాలు జలాంతరాములు, టెలివిజన్, దూర ఊపణలు ఉపయోగిస్తారని పూర్తిగా విశ్వసించిన కథారచయిత వెర్నె. "తె్సంటి ఫాజంట్ లీగ్స్ అండర్ ది సీ" (Twenty Thousand Leagues under the Sea), "ప్రపంచం చుట్టూ ఎనభై రోజులలో" (Around the world in Eighty days) అనే రెండు కథలు సుప్రసిద్ధం (మిగతా 38 వ పేజీలో)

150 పానుల మనిషి 2 టన్నులు!

సూర్యగ్రహంలో ఉండే బ్రహ్మాండమైన ద్రవ్యరాశి వల్ల ఇతర గ్రహాల సూర్యుడు చుట్టూ సమీప కక్ష్యలో తిరుగుతున్నాయి కక్ష్యను దాటిపోలేవు. ఈ లాగుడు (Pull) శక్తిని తెలుసుకోవాలంటే సూర్యతలం దగ్గర 150 టన్నుల మనిషి సుమారు. 2 టన్నుల బరువు ఉంటాడు అన్నమాట.

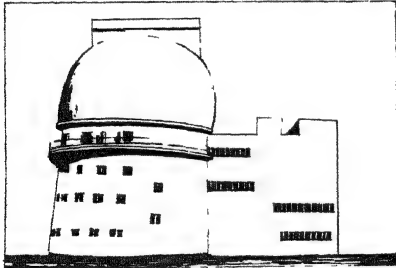
"అళిలో మాయలో పడి మోసపోవడం కంటే
అళి పొందకుండా ఉండటం ఉత్తమం."

మొట్టమొదటి నక్షత్ర పరిశోధకశాల

భారతదేశంలో ఖగోళశాస్త్రం, భూగోళం, నౌకాయానం ప్రవృద్ధి చేయడానికి 1792 వ సం.లో ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీవారు మొట్టమొదట మద్రాసులో నక్షత్ర పరిశోధక శాల (Observatory) ను స్థాపించారు.

ఈ మద్రాసు అబ్జర్వేటరీ సుమారు నూరు సంవత్సరాలు పైగా అపూర్వ పరిశోధనలను కావించింది. అనాడు ప్రఖ్యాత ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడైన టెలర్ (Taylor) 1844 వ సం.లో 11,000 నక్షత్రాలను ఖగోళంలో

గుర్తించి క్యాటలాగును తయారుచేశాడు. ఇక్కడ నుండే భారతదేశంలో కనిపించే సూర్యగ్రహణాలు పరిశీలించబడ్డాయి. క్రమ క్రమంగా పౌర ఖాళికశాస్త్రం Solar Physics ప్రవృద్ధి పొందింది. ఉష్ణప్రదేశాలలో ఖగోళ పరిశోధనలకు 19 వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో కొడై కెనల్ Kodaikanal) అబ్జర్వేటరీ స్థాపించబడింది. 1901 వ సం.లో ఎవర్ షెడ్ (Evershed) అనే ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడు సూర్యబింబంలో వర్షులం మధ్య కనిపించే మచ్చలను పరిశీలించి, కొడై

కెనల్ అబ్జర్వేటరీకి ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి కలిగించాడు.

కొడై కెనలునుంచి ఖగోళశాస్త్రజ్ఞుల ఉత్తర ఆర్కాటెజిల్లా వానియంబాడి దగ్గర జవ్వాది కొండలమీద కావలూరుకు తరలివచ్చారు. ఇక్కడే ప్రపంచంలో మిక్కిలి ఎక్కువ శక్తివంతమైన దూరదర్శి ఏర్పాటు చేయబడింది. అసియాలో కంతా పెద్దదైః ఈ దూరదర్శిని ఖగోళశాస్త్రంలో భారతదేశపు గత వైభవాన్ని ఒక్కసారి జాపకం చేస్తుంది.

(35 వ పేజీ తరువాయి)

సిద్ధ మై న వి. బహుజనమోదమైనవి. ముఖ్యంగా రెండవ కథ తొలిసారి పారిస్ న్యూస్ పేపరులో సశేష కథగా ప్రచురింపబడి ప్రజాదరణ పొందింది. ఆ కథలో కథానాయకుడు ఫిలీస్ ఫాగ్ (Phileas Fogg) వంటి హీరో విజంగా ఉంటాడా అని ఆశ్చర్యపోతారు.

వెన్నే తన మనోభావాలను, సేకరించిన ఇతర అపూర్వ విషయాలను ఒక చిన్న నోట్ బుక్ లో వ్రాసిపెట్టుకునేవాడు. వీటిని కథలలో ఉపయోగించాడు. అతడి గదిలో పెద్ద వరల్డ్ మ్యాప్ ఉంది. దానిమీద తన హీరోలు ప్రయాణం చేసిన మార్గాలు వివరంగా చూపబడి ఉన్నాయి. ఇతడు 77 వ ఏట ఫ్రాన్స్, అమీన్స్ (Amiens) లో మరణించే నాటికి 50 కి పైగా గ్రంథాలు రచించాడు.

“వాగ్దాంలో మూర్ఖుని తప్పి ఓడిందడం దుస్సాధ్యం.”

సుఖం సాధించాలంటే?

శ్రీ దలాయ్ లామా

ప్రస్తుతం మనం సుఖం - అంటే నిష్కళంకమైన, - మైన, అచ్చమైన సౌఖ్యం మానసిక శాంతి ఎలా సాధించుకోవాలి అన్న విషయం తర్కించుకోవాలి. బౌద్ధ ధర్మాన్ని అనుసరిస్తూ వివిధ కష్టాలను అనుభవించిన నాకు సౌఖ్యం పొందడం అనేది కేవలం వ్యక్తిగత మానసిక ప్రవృత్తి అని తోస్తుంది. మనోభావాలు గానీ, మానసిక ప్రవృత్తులు గానీ సకలమ మారంలో

కాకుండా అడ్డువారులు తొక్కితే ప్రతీ చిన్న విషయానికి చిరచిరలాడిపోతూ అగ్రహంతో, కోపంతో రెచ్చిపోతారు. అటివారికి ఈర్ష్య, అసూయ, క్రోధం మొదలైనవి మనస్సులో చెలరేగిపోతాయి. సుఖం పొందడానికి ఎంత అనుకూలవంతమైన ప్రశాంత వాతావరణం ఉన్నా వారికి మానసిక శాంతి దుర్లభం. కానీ మనోభావాలు శాంతియుతమై నిరామయంగా నెమ్మదిగా ఉంటే

ఎంతటి ప్రతికూల పరిస్థితులలోనైనా నిబ్బరానికి భంగం కలగదు. అభ్యసార నకు మానసిక ప్రవృత్తే అవారం కాబట్టి మనస్సును స్వాధీనం చేసుకుంటే శాంతికి అనుకూల పరిస్థితులను ప్రవృద్ధి చేసుకోవచ్చు.

భౌతిక శరీరాన్ని పరిశీలించండి. భౌతిక శరీరం జబ్బుతో నీరసించిపోతే రోగ నిరోధక శక్తి పోతుంది. అనేక రోగాలు పట్టుకుంటాయి. ముఖ్యమైన శరీరం పటుత్వం బలిష్ఠంగా ఉంటే, రోగాల ప్రాబల్యం తగ్గిపోతుంది. ఆరోగ్యవంతమైన జీవితాన్ని సాగించగలం. అదే విధంగా మనస్సును నిబ్బరంగా కలతలు లేకుండా నెమ్మది చేసుకుంటే బాహ్యపరిస్థితుల ప్రభావం ఎంత మాత్రం ఉండదు. మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తం

ప్రపంచంలో 6,40,000 పోస్టాఫీసులు

ప్రతీ సంవత్సరం ప్రపంచంలో 4,801 మిలియను మంది 3 20 000 మిలియను వస్తువులను పోస్టు ద్వారా పంపుతారు. ఈ బృహత్ కార్యాన్ని ప్రపంచంలో 5 మిలియన్ మంది పోస్టాఫీసు ఉద్యోగస్థులు, 6,40,000 పోస్టుఅఫీసుల ద్వారా జరుపుతారు. సగటు ప్రపంచంలో ప్రతీ 7,500 మందికి ఒక పోస్టాఫీసు ఉంది.

“శక్తి, ఉత్సాహం, ధైర్యం, సాహసం, సహనం అనంతమైనప్పుడు మహోన్నత ఉద్యమాలు సులభసాధ్యాలు.”

దయాదాక్షిణ్యం. ప్రేమ, అనురాగం, కారుణ్యం వంటి మృదుభావాలతో మానసిక ప్రవృత్తిని అభివృద్ధికరంగా మార్చుకోవచ్చని వివిధ మతాలు వివరిస్తున్నాయి. ప్రేమానురాగాలను ప్రవృద్ధి చేసుకుని సర్వ సౌభ్రాతృత్వంతో మానవ లక్షమంతా స్వకుటుంబం అనే మానవీయతను పెంచుకుంటే బ్రహ్మాండమైన సుస్థిర మనోబలం కలుగుతుంది. అదే నీకు నెమ్మది కలిగిస్తుంది. మనోమందిరాన్ని నిరామయం చేసుకుంటే మహాద్భుత కార్యాలు కూడా అవలీలంగా కొనసాగిపోతాయి. అహంకారంతో ఈనడించుకు పోయి క్రోధవేళాలతో కావేళాలతో మనస్సు మగ్గిపోతే జుద్ది తీక్షణత, కుశలత చూచుకుదనం నశించిపోతాయి. అప్పుడు అన్నీ విఘ్నరే, అన్నీ పొరపాట్లే సంభవిస్తాయి. కాబట్టి అంతర్దేశీయంగా, జాతీయంగా, వ్యక్తిగతంగా అంతరంగిక సామరస్యం అత్యవసరం. కోపం, క్రోధం, కావేళం, ఆవేళం, ఈర్ష్య, అసూయ మొదలైన భావాలు అంకురిస్తే వెంటనే మానసిక శాంతికి భంగం కలుగుతుంది. ప్రతి ఒక్కరు మానవ మాత్రులుగా, విశ్వైక కుటుంబ సభ్యులుగా మెలగడం నేర్చుకుంటే భావ కుద్ధితో శాంతి సౌఖ్యాలు అనుభవించగలరు.

వివేకవల్లరి

విలువలో వజ్రాలను మించింది వివేకం.

* * *
కళ్ళతో చూడటం కాదు లోచనపుతో,
దూరదృష్టితో చూడడం వివేకం.

* * *
లభించిన వాటికన్నా ఎక్కువ అపకాశాలను కల్పించుకోవడం వివేకం.

* * *
కుటుంబంలో శాంతిని, సౌఖ్యాన్ని కలిగిస్తాయి భార్య సహనం, భర్త వివేకం.

* * *
అత్యుత్తమ ద్యేయాలను ఉత్తమ మార్గాలలో సాధించడం వివేకం.

* * *
వెంటనే జ్ఞానోదయం కలుగవచ్చు, విలకడగా మెల్లిగా వికసిస్తుంది వివేకం.

* * *
ఏది సర్వోత్తమ మైనదో దానిని తెలుసుకోవడం, ఏది చేస్తే మంచిదో దాన్ని చేయడం వాస్తవమైన వివేకం.

“పరాజయం కలుగుతుందనే భయంలేని
విర్భయత్వమే వాస్తవమైన విజయం.”

నాణ్యతకు తిరుగులేదు

ఒక్కొక్కప్పుడు అతి అల్ప విషయాలు కూడా బ్రహ్మాండమైన పరిణామానికి కారణ భూతమవుతాయి. అమెరికాలో రైలు ఇంజనులను తయారుచేసే ఒక గొప్ప సాంకేతిక నిపుణుడైన ఇంజనీరు ఒక విదేశీ ప్రభుత్వంతో సంబంధం పెట్టుకుని పెద్ద కాంట్రాక్టును పూర్తిచేయడానికి సిద్ధపడి బయటదేరి దారిలో లండనులో మజిలీ చేసాడు. సంప్రదింపులు నవ్వంగా సాగలేదు. సరకులను వీలైనంత తక్కువ ధరకు లభింపజేయాలనే ఉద్దేశంతో ఇంజనుల తయారీకి నాశికం లోహం ఉపయోగించడానికి కాతాదారులతో తీర్మానించారు. ఈ తీర్మానానికి అనుమతిస్తేనే గానీ కాంట్రాక్టు చేయజారబోతుంది. గత్యంతరం లేకపోయింది.

లండన్ హోటలు నుంచి బయలుదేరి బజారులోకి వెళ్ళాడు. ఒక షాపులో ఒక బిట్ట చూచాడు. దాంతో అందమైన స్పోర్ట్స్ దుస్తులు కట్టించుకోవాలనుకున్నాడు. బిట్ట కొనుక్కున్నాడు, ఇంతలో లండనులో ఒక మిత్రుడు మంచి టైలరు అడ్రసు ఇచ్చాడు. ఆ టైలరు కొట్టు చూసి ఇంజనీరు ఎంతో మోజా పడి కట్టించుకుండా మని టైలరుని కలుసుకున్నాడు.

టైలరు ఆ బిట్ట మడత విప్పకుండానే ఒక కొనక్రింద చేతి నాలుగు వేళ్ళు పెట్టుకుని పైన బొటన వ్రేళ్ళతో వ్రాస్తూ పరీక్షించి నేను కుట్టను అనడంతోపే అమెరికను ఇంజనీరు ఆశ్చర్యం కలిగింది. నాశికం బిట్ట కుట్టి దానిమీద తన లేబిల్ ను అతి

కించడానికి టైలరు మనసు ఒప్పలేదు. బిట్ట కొనేసాడు కాబట్టి సూటు కుట్టి తయారుచేసే లేబిల్ పెట్టకుండా ఇమ్మన్నాడు ఇంజనీరు ఆ తక్కువరకం బిట్టను కుట్టడం తన కుట్ట పనివారి గౌరవ మర్యాదలకు లోపం అని చెప్పి కుట్టడానికి విరాకరించాడు టైలరు.

ఇంజనీరు తల వంచుకు బయలుదేరాడు కోపం రాలేదు. తీవ్రంగా ఆగించాడు తన ఇంజను మీద అతికించిన నేమ్ ప్లేటు. బిట్టలకు కట్టిన టైలరు లేబిల్ వస్తు నాణ్యత పనివారిల నైపుణ్యం తెలియజేస్తాయి అని తెలుసుకున్నాడు. అప్రయత్నంగా అనుకోకుండా టైలరు ఆ ఇంజనీరుని సక్రమ మార్గంలో పెట్టగలిగాడు.

ప్రపంచంలో అతి పెద్ద వాయు విమానం

రష్యాలో తయారైన ఆంటోనోవ్-12 ప్రపంచంలోనే మిక్కిలి పెద్ద వాయు విమానం. 78 మీటర్ల నిడివి రెక్కలు గ ఈ విమానం 150 బిన్నుల భారాన్ని 800 కి.మీ. దూరం వరకు రవాణా చేయగలడ దీని లాండింగ్ గియరుకి 24 టైరులు అమర్చబడ్డాయి.

“కదురు, కవ్వము అడితే కరువు ఉండదు.”

కలం స్నేహితులు

(మీ పేరు, వయస్సు, చిరునామా, హాబీలు ఈ శీర్షిక క్రింద ప్రచురించబడాలంటే తగిన వివరాలతో సహా రూ. 5/-లు మనియార్డరు ద్వారా పంపండి. —సంపాదకుడు.)

1. సి.పాచ్. శ్రీనివాసులు, ఎం.కాం, 27 సం. య, సిండికేట్ బ్యాంక్, దొనకొండ (ప్రకాశం జిల్లా) 523 305.

సారస్వతము, కళలు.

2. మలిశెట్టి శ్రీనివాసులు, బి.ఏ., కివాలయం దగ్గర, ఇం. నెం. 5-159, మహాత్మాగాంధీ రోడ్డు, కదిరి, (అనంతపురం జిల్లా) 515 591.

పత్రికలు చదవడం, చిత్రలేఖనం, క్రికెట్ కామెంట్రీ వినడం.

3. ఆర్. పాండు. 18 సం. య, లద్దుర్ పోస్టు, చైత్యాల తాలూకా (వరంగల్ జిల్లా) 506 224.

పుస్తక పఠనం, కవిత్వం వ్రాయడం, ప్రకృతి ఆరాధన.

4. జి. శ్రీనివాసరాజు. 19 సం. య, బి.కామ్., రెండవ సంవత్సరం, రామాయణ పురం, గొల్లవాని తిప్ప పోస్టు, భీమవరం తాలూకా (ప.గో. జిల్లా)

రేడియో వినడం. పేపర్లు చదవడం, సినిమాలు చూడడం.

5. బి. రవికిరణ్, 15 సం. య, ఇం. నెం. 1044, రమేష్ నగర్, గోదావరి ఖని పోస్టు, (కరీంనగర్ జిల్లా) 505 209.

కలంస్నేహం, పత్రికలు చదవడం, సినిమాలు చూడడం.

6. ఆర్. శేఖర్ రెడ్డి, 19 సం. య, ఇంటర్, C/o రెప్రెసి హేర్స్ పెంటర్, దుప్పలపల్లి రోడ్, నల్గొండ-508 001.

అందరితో స్నేహం, పత్రికలు చదవడం, పాటలు పాడడం.

భారతదేశపు కార్మిక వ్యవస్థలో మహిళల పాత

వ్యవసాయం, ప్రాంతీయ మొదలైన కార్యకలాపాలలో తప్ప మిగిలిన పారిశ్రామిక రంగాలన్నిటిలో భారతదేశపు మహిళలు 15 శాతం ఉన్నారు. వ్యవసాయ రంగానికి చెందిన కార్యకలాపాలలో నగర ప్రాంతాలలో కంటే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో స్త్రీల ప్రాతినిధ్యం ఎక్కువ.

(‘ఇండియన్ ఎకనామిక్ పెన్సన్. 1980 సాంఘికంతో’)

“వేదాంతికి జ్ఞానమయమైన బ్రహ్మమే కవికి రసమయము.”

కంగారుపడుకుండా మాట్లాడాలంటే?

ఎంత గొప్ప ప్రతిభవంతులైనా బహిరంగ ఉపన్యాసాలలో భయపడిపోతారు. వణుకు పుడుతుంది. మాటలకు తడుముకుంటారు. కంగారుపడిపోతారు. కంగారుపడకుండా రంగస్థలం మీద నిర్భయంగా మాట్లాడడానికి కొన్ని ఉపాయాలు:

1. తయారు చేసుకోకపోవడం: దీని వల్ల మాటలు తడుముకోడం, తడబడటం, సంతకం కలుగుతుంది.

నివారణ: ఊర్జంగా మొదట ప్రయత్నించి తయారుచేసి సిద్ధపరచుకోవాలి. దీనికి మొదట ప్రసంగించవలసిన అంశానికి హద్దు మీరిపోకుండా అవధులు ఏర్పరచుకోవడానికి దగ్గరనుంచి చెప్పదలచుకున్నదానిని పరిశోధించుకుంటే విషయ పరిచయం భాగా ఏర్పడుతుంది. ప్రసంగాన్ని ఉపోద్ఘాతం, ముఖ్య విమర్శనా విషయం, ఉపసంహరణ అని మూడు భాగాలుగా విభజించుకో. అంటే క్రమపద్ధతిగా ప్రసంగాన్ని ముందు పొందిక పరచుకో. తరువాత అనుష్ఠానంతో అభ్యాసం చేసుకుని అలవాటుచేసుకో. కాలపరిమితిని

నిర్ణయించుకో. నీ అంతట నీవు పరీక్షించుకో నీ ప్రసంగాన్ని గట్టిగా పదిమంది స్నేహితులకు వినిపించు. చేపు రికార్డు తయార చేసుకో. భయము/వణుకు: ఉపన్యాస వేదిక మీద నిలబడగానే ఉపన్యాసం ప్రారంభించడానికి ముందు భయం అనవీస్తుంది ఒక్కంతా చెమటలు పట్టేస్తుంది. కాళ్ళుచేతుల నీళ్ళు కారతాయి.

నివారణ: నరాల బలహీనతకు లోంపోకు. ధైర్యంగా “నేను చేయగలిగిన ప్రదర్శించుకోదానికి ఇదే మంచి అవకాశం” అని ధైర్యంచెప్పుకో. అప్పుడు నరాల సత్తునీకు ఎంతో లాభదాయకంగా ఉంటుంది.

3. పాదాలు చూసుకునే అలవాటు ఏదో ఒక దురభ్యాసానికి అలవాటు పోయిన వారు మాట్లాడుతుంటే మాటలు మాటికి పొడిదగు బయలుదేరుతుంది. ఉపన్యాసం సాఫీగా సాగదు. పాదాలను చూసుకుంటారు.

నివారణ: సభలో కూర్చున్న వానందరినీ ఒక్కసారి చూడు. నిన్ను నీ మరచిపో. అలా మరచిపోగలిగినప్పుడు నీ ఎంతో మేలు కలుగుతుంది. ఒక ధనభావాని ప్రతిబింబించుకో. ప్రత్యేకత ముగ్గుడు అంపోతున్నాడనుకో. చెప్పేదానికి తగినట్లు అభినయం ప్రారంభించు. నీ దృష్టిని సభనాలగు దిక్కులకు ప్రసరించు. నాలు వైపులా ఒక దీమాగా, తీవిగా తిలకించ ప్రసంగించేటప్పుడు కొందరపడిపోకుం

“గొప్పగా ఉండటం గొప్పే, కాని
దయకలిగి ఉండడం ఇంకా గొప్ప.”

—విక్టోరియా

సానదానంగా ప్రవర్తిండు. మొదట వీవు క్రమపద్ధతిలో అభ్యాసం చేసుకున్న వేగానికి, విధానానికి, స్థాయికి కట్టబడి ఉండు.

అప్రయత్నంగా సిద్ధం చేసుకోకుండా ఆశువుగా మాట్లాడమంటే దైర్ఘ్యంగా రెండు మూడుసార్లు దీర్ఘంగా ఉపరి పీల్చుకో. చెప్పవలసిన ఆలోచనలను క్రోడీకరించుకో. చెప్పవలసిన అభిప్రాయాలను ఎంత తక్కువ చేసుకుంటే అంతమంచిది. అభిప్రాయాలను కుదించుకోవాలి. మధ్య మధ్య ప్రశ్నలను అడిగి శ్రోతలకు వీ ప్రసంగంలో క్రద్ధ ఏర్పడేటట్లు ప్రయత్నించు. దృష్టి వివిధ వ్యక్తుల మీద కేంద్రీకరిస్తూండు.

4. తీవ్రమైన మందకొడితనం దీని వల్ల అక్రద్ధ, అజాగ్రత్త ఏర్పడుతుంది. వ్యవస్థాపక ప్రారంభిస్తారు.

నివారణ: ఎటెన్షన్ శ్రద్ధగా వినండి అని ప్రారంభించి ఒక మంచి సామెత, సూక్తి లేకపోతే హాస్యమైన చిన్నకథచెప్పు. వీ వ్యాఖ్యానాలను విడివిడిగా సుస్పష్టంగా విశదంగా పరిస్ఫుటంగా చేసుకో. శ్రోతలు అర్థం చేసుకోడానికి అవకాశం కలిగిస్తూండు. దీనివల్ల శ్రోతలు చాలామంది ఏతో ఏకీ భవిస్తారు. వీ భావాలతో ఐక్యతను పొందుతారు.

సర్కిల్ సెన్సెడ్వే: విషవలయ భావం వల్ల సమత్వం నశించిపోతుంది. తిరిగి తిరిగి ఎన్నిసార్లు చెప్పినా మొదట చెప్పిన అంశానికి వస్తూండటం ఒక దురలవాటు.

నివారణ: కుశలత గలిగిన వక్త ఎప్పుడూ రుజుమార్గంలో ముందుకు పోతుంటాడు. శ్రోతలకు విశ్చిత ధ్యేయాన్ని చూపిస్తూ ఆ మార్గంలో ముందుకు పోవడానికి

ప్రయత్నిస్తాడు. వీవు చెప్పదలచుకున్న విషయంలో శ్రోతలకు కుతూహలం కలిగించి సులభంగా అవగాహన చేసుకునేటట్లు ఉండాలి.

గీ. రక్తికట్టని ఉపసంహరణ: ఎంత జాగ్రత్తగా ప్రసంగం ప్రారంభించారో అంత జాగ్రత్తగా ఉపసంహరణకు ఉపక్రమించాలి.

నివారణ: వీ అంతిమ విద్వయాలే నభావదుల మనస్సులలో చిరస్థాయిగా నాటుకుపోతాయి. కాబట్టి మొదట చెప్పిన విద్వయానికి తిరిగివెళ్ళు. వివిధ అంశాలను ఒక్కొక్కటే పునరుచ్చిస్తూ తిరిగి జ్ఞాపకంచేయి. ఇదే వీ ప్రసంగాన్ని పటిష్ఠపంతం చేసుకోగలిగిన సదవకాశం.

బహిరంగంగా ప్రసంగంచే నైపుణ్యం, కుశలత సంపాదించుకోకుండా ఏ కొద్దిమంది మాత్రమే వివిధ రంగాలలో కీర్తిని పొందగలుగుతున్నారు. కాబట్టి బహిరంగోపన్యాసాలను, ప్రసంగాలను సక్రమంగా అభ్యాసం చేసుకుని కార్యరంగంలోకి ఉపక్రమించు. ఈ విధంగా అనుసరించడంవల్ల శ్రోతలవల్ల, వీ ప్రసంగంవల్ల వీవు జాగ్రత్త పడుతున్నావని ప్రకటించుకో గలుగుతావు.

రోజుకి 300 మిలియను డాలర్లు ఆదాయం

ప్రపంచంలో పెట్రోలు ఎగుమతిలో 25 శాతం పశ్చిమ అసియాలోని సౌదీ అరేబియాదే. సౌదీ అరేబియాకి దీనివల్ల దినసరి ఆదాయం 300 మిలియను డాలర్లు.

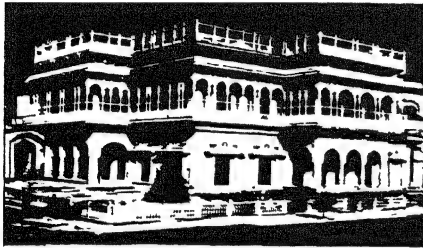
“నానాభావ సమన్వితమైన రోక వృత్తమునకు అనుకరణమే నాట్యము.”

మన రాష్ట్రాలు

జెయ్ పూర్

రాజకుమారుడు, గొప్ప పైనికుడు సుప్రసిద్ధ ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడు, నిర్మాణ చతురుడు అగు నవాబ్ జెయ్ సింగ్ (1699-1743) పేరున జెయ్ పూర్ నగర నిర్మాణం జరిగింది.

ఒక్క దక్షిణదిక్కు తప్ప జెయ్ పూర్

అన్ని వైపుల కొండలతో, బ్రహ్మాండమైన కోటలతో బురుజులతో నిండిన గోడలతో ఆవరింపబడి ఉంది.

ఉత్తర దక్షిణాలుగాను, తూర్పు పడమరలుగాను పెద్ద పెద్ద వీధులతో నగరం పరుసలుతీరి దీర్ఘచతురస్రాకారంలో ఉంటుంది. ఈ పరుసలలో తిరిగి చిన్న చిన్న వీధులు ఏర్పరచబడ్డాయి.

200 సంవత్సరాలు గతించినా నేటికీ జెయ్ పూర్ ప్రాచీన సౌందర్యం, వాతావరణం మార్పు చెందలేదు. నగర రాజభవనం పెద్ద పెద్ద గోడలతో నగరంలో ఏడవ పంతు

వైశాల్యం ఆక్రమిస్తుంది. 1900 సం. లో 2వ మహారాజా నవాబ్ మహ్ సింగ్ నిర్మించిన ముబారక్ మహల్ ఈ భవనంలోనే ఉంది. దీనిపట్టా సున్నితంగా చెక్కబడి అమృత పాలరాతి కుడ్యచిత్రములు అతి నాజురుగా జెయ్ పూర్ వైభవాన్ని చాటుతున్నాయి.

దిర్బారు హాల్ ప్రత్యేకంగా మహారాజా సేకరించిన చిత్రపులతో ఆలంకరింబడింది. ముఖ్యంగా రాజస్థాన్ కళలు, జెయ్ పూర్ రాజవంశానికి చెందిన కొందరి రాజుల చిత్రాలు, రాధా కృ

బారతదేశంలో 12 లక్షల

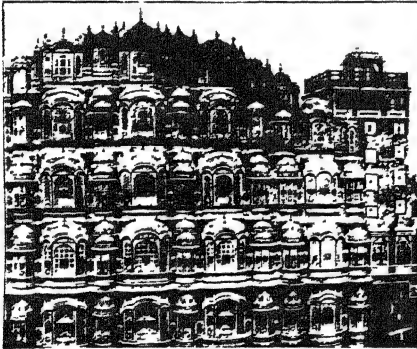
క్యాన్సరు రోగులు

ఇండియన్ క్యాన్సర్ సొసైటీ వారి వివరాల ప్రకారం ప్రతి .8 మంది భారతీయులలో ఒక్కడు క్యాన్సరు వ్యాధికి గురి అవుతున్నాడు. దేశం మొత్తంమీద 12 లక్షల క్యాన్సరు రోగులున్నారు. ముఖ్యంగా 50 సం॥ ల వయస్సు గలవారిలో యీ రోగం అధికంగా ఉంటుంది. నోటి మరియు ఊపిరి తీత్తుల సంబంధమైన క్యాన్సరు సిగరెట్లు కల్పదం, పొగాకు నమలడంవల్ల వస్తుంది. వీటిని కల్పదం, సిగరెట్లు కల్పదం కంటే రెండు రెట్లు ఎక్కువ అపాయకరం.

“అధిక సోడాగ్లతో కాదు తక్కువ కోరికల్లోనే సంతృప్తి.”

నాట్యము, వివిధ రాగముల భంగిమలను ప్రదర్శించే “రాగమాల” చిత్రములు మిక్కిలి అపురూపమైనవి. ప్రాచ్యలిఖిత గ్రంథాలలో మొగలాయి వంశానికి చెందిన అక్బరు చక్రవర్తి స్నేహితుడు, చరిత్రకారుడు అగు అబుల్ ఫజల్ పరియన్ ఖాష లోకి ఆ సునదిం చిన ‘రజ్మనామా’ (Razmnamah) మహాభారత అనువాదం అత్యంత అమూల్యమైనది. అరబ్బీ ఖాష లో యాక్లిడ్ వ్రాసిన ఎలిమెంట్స్ ఆఫ్ జామెట్రీ (రేఖాగణితం)కి సంస్కృత అను

వాదం కూడా ఇచ్చట గలదు.

రాజభవనంలో మరియొక అద్భుత కట్టడం 7 అం: స్థూల చంద్రమహల్. వివిధ వర్ణ చిత్రాలతో, పువ్వుల అలంకరణలతో, అద్దములు అమర్చిన గోడలతో, పై కప్పుల చిత్రాలంకరణలతో అలరారుచుండెడి ఈ చంద్రమహల్ పలువురు జయ్ పూరు రాజులచే నిర్మించబడింది.

రాజభవనం ఆవరణములో నవాదు

జయ్ సింగ్ నిర్మించిన యంత్రమనబడే ఖగోళ పరిశోధనాలయం ఉంది. స్థావిక సమయం. సూర్యుని ఉచ్చ మరియు డెక్లి నేషను స్థిరనక్షత్రాల మరియు గ్రహాల డెక్లి నేషను మొదలైన గ్రహగతులను తెలుసుకో దానికి గ్రహణాలను గణించడానికి వీలుగా ఇది నిర్మింపబడింది.

జయ్ పూర్ నగరం మధ్య భాగంలో గల ‘హవామహల్’ (గాలిమేడ) 1799 వ సం.లో మహారాజా నవాదు ప్రతాప్ సింగ్ చే నిర్మింపబడింది. అత్యంత శోభామయమైన ఈ మహల్ నిర్మాణం ఎంతో రమణీయంగా ఉంటుంది. కల్పనా చాతుర్యంతో అత్యంత సుందరమైన స్థూపాకారంలో 5 అంతస్తులు కలిగి, వ్రేలాడే అర్ధాష్టభుజ గవాక్షంతో వల

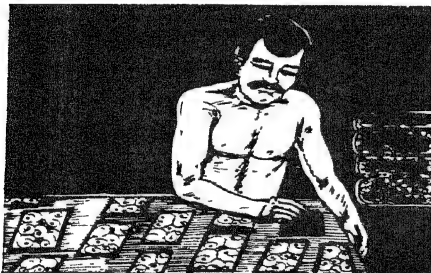
63 సంవత్సరాలు జీవించిన కవలలు

ఆగ్నేయ ఆసియా (థాయ్ లాండ్) లో చైనా దంపతులకు 1811 వ సం. రంలో చాంగ్ (Chang) ఎంగ్ (Eng) అనే కవలలు పుట్టారు. వీరికి చాతీ ఎముక మాత్రం చేరి ఉంది. ఇతర అంగాలు అన్నీ విడి విడిగా ఉన్నాయి. అనేక సంవత్సరాలపాటు ఒక సర్క్యస్ బృందంతో ప్రపంచం అంతా చుట్టి అమెరికా నార్త్ కరోలినాలో వ్యవసాయం చేసుకుంటూ స్థిరపడిపోయారు. యేట్స్ (Yates) రెండు యొక్క ఇద్దరు కుమార్తెలను ఏకకాలంలో వివాహం చేసుకున్నారు. 1874 వ సం. రం. జనవరి 17 వ తేదీన ఒకరు మరణించగా, కవలలలో రెండవవాడు రెండుగంటల తరువాత మరణించాడు.

“అన్నీ తెలిసినవారికి, దేన్ని గురించి ఆలోచన లేనివారికి ఏ బాధ లేదు.”

జెయ్ పూర్ బురుజులు మొదలైన వింత నిర్మాణాలతో విరాజిల్లుతుంటుంది.

జెయ్ పూర్ పురావస్తు ప్రదర్శనశాల (మ్యూజియం) రామనివాస్ గార్డెన్స్ లో ఉంది. ఈ మ్యూజియంలో కళాత్మకమైన చేతిపరిశ్రమలకు సంబంధించిన వస్తువులు భద్రపరచబడి ఉన్నాయి. వీటిలో ముఖ్యమైనది 1682వ సం.లో మీర్జా రాజా జెయ్ సింగ్ సంగ్రహించిన పర్షియన్ తోటను ప్రదర్శించే తివాసీ. ఇది అతి పురాతనమైనది. ప్రపంచంలోనే అత్యంత ఆమూల్యమైనది, అపురూపమైనది.

నగిషీలు చెక్కి ఎనామిల్ పూతలు, పొదిగిన ఇత్తడి సామానులకు జెయ్ పూర్ మిక్కిలి ప్రసిద్ధి పొందింది. బంగారు వస్తువులమీద ఎనామిల్ పూతలకు, వజ్రాల కోతలకు కూడా ఇది చాలా ప్రసిద్ధి పొందింది. ఇప్పటి పదివారం హస్తకళా నైపుణ్యాన్ని ప్రకటించే జెయ్ పూర్ పాలరాతి విగ్రహాలు, దంతపు సామానులు ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిని పొందాయి. ఇంతేగాక నూలు బట్టల అద్దకాలకు, పట్టు, నూలు బట్టలకు చై అండ్

డై పనులకు, తివాసీలకు, లక్క గాజులకు, కాగితపు గుజ్జుతో తయారైన వస్తువులకు జెయ్ పూర్ పేరు పొందింది.

మెట్ట వేదాంతం

ఒక గురువుగారు తన ప్రియశిష్యుడికి 'సర్వం బ్రహ్మమయం', బ్రహ్మ సర్వవ్యాపి అని బోధించాడు. శిష్యుడు దాన్ని మక్కికి మక్కి అర్థం చేసుకున్నాడు. అందులో ఉండే అంతరార్థాన్ని గ్రహించలేదు. ఒకనాడు ఆ శిష్యుడు రోడ్డుమీద నడిచిపోతుండగా ఒక పెద్ద ఏనుగు ఎదురైంది. ఏనుగుమీద మావటివాడు 'దారి దారి, తప్పుకోండి' అని అరుస్తున్నాడు. వీధిలో వచ్చిపోయేవారు అందరూ అటు ఇటు తప్పుకుని ఏనుగుకి దారి ఇస్తున్నారు. సర్వం బ్రహ్మమయం అని తెలుసుకున్న శిష్యుడు మాత్రం "నే నెందుకు తప్పుకోవాలి? నేను బ్రహ్మవి. ఏనుగు బ్రహ్మము. పరస్పరం ఏమి అపాయం" అని వితర్కించుచు దారిలో నడిరోడ్డుమీద నిలబడ్డాడు. ఇటు కదలడు, అటు కదలడు. ఊగుకుంటూ తీవిగా ఏనుగు గరిగి నడుస్తూ దారిలో ఉన్న ఆ శిష్యుని తొండంతో చుట్టి పట్టుకుని ప్రక్కకు విసిరి కొట్టింది. శిష్యుడికి బాగా గాయాలు తగిలాయి. మెల్లిగా గురువుగారి దగ్గరకు వెళ్ళాడు. జరిగిన విషయం వివరంగా చెప్పాడు. గురువుగారు "నాయనా మంచిది, వీళ్ళ బ్రహ్మమే. ఏనుగూ బ్రహ్మమే. ఏనుగు మీద మావటి బ్రహ్మం నిన్ను తప్పుకోమన్నాడు. మావటి బ్రహ్మం మాట ఎందుకు వినలేదు" అని మందలించారు. శ్రీరామకృష్ణ

“దేశాధినేతల మాటల విశిష్టాధిపతి సామాన్యులకు బోధపడవు.”

సువ్వు సువ్వుగానే ప్రవర్తించాలి

నార్మన్ విన్సెంట్ పీర్

ఏతాన్ని పరిష్కరించుకోవాలంటే ఒకటే ఒక మార్గం. నిన్ను నీవు ఉద్ధరించుకోవాలి. సువ్వు సువ్వుగా ప్రవర్తించాలి. నీ ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వాన్ని సువ్వు ప్రకటించుకోవాలి. ఇతరులకు బానిసవు అయిపోకూడదు. ఇరుగు పొరుగువాళ్ళు నీ మాట సాగిపోయిన పోతే ఎలాగ అని తెల్లబోకు. వాళ్ళు నీ పంటి వాళ్ళే, భయపడకు. ప్రత్యేకత వ్యక్తిత్వాన్ని పెంచుకుంది.

ఒక స్నేహితుడు తన జీవితాన్ని సుఖంగా గడపుకుంటున్నాడు. ఇతనికి తన వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రదర్శించుకోడానికి తగిన దైర్యం, కావలసినంత వివేకం ఉంది. క్రిందటి సంవత్సరం ఉన్నట్టుండి అతడు మూరెడు గడ్డం పెంచేశాడు. తరువాత యథాలాపంగా అతని రోడ్డుమీద కలిసినప్పుడు పరిహాసం చేశాను. “నా గడ్డానికి ఒక పెద్ద కథ ఉంది, విను. “ఎంతోమంది నన్ను చూచిన వాళ్ళంతా నన్ను పేషకు తినేశారు. గడ్డం

పెంచేశావు. గతి వక్రించినా లేక గడ్డ దీజ అని అందరూ అడిగేవారే. నా గడ్డాన్ని గురించి మా అవిడ అభిప్రాయం ఏమిటి అని అడిగారు కొంతమంది. గడ్డం పెంచుకున్నందు వల్ల ఉద్యోగంలో మార్పులు వచ్చాయా? ఏదైనా అంతరాయం కలిగిందా తెలుసుకోవాలని తాపత్రయంతో తహతహలాడి పోయారు” అన్నాడు.

నిజంగా లోకం విచిత్రంగా కనిపిస్తుంది. ఎవరిపని వారు చూచుకోడానికి బదులు ఇతరుల విషయాల్లో ఉన్నదానికి, లేనిదానికి అనవసరంగా జోక్యం కలిగించుకుంటారు. ఇతరులు ఏమనుకుంటున్నారో అనే భయం, స్నేహితులు విడిచి పెట్టేస్తారనే ఆందోళన, దీంతో జీవితం పరాభవం అయిపోతుంది. ఎవరికీ వారు తమ వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రకటించుకోడానికి

ప్రపంచంలో ఇనుప ఖనిజానికి భారతదేశం నాల్గవ స్థానం

భారతదేశంలో ప్రస్తుతం ఉన్న ఇనుప ఖనిజం ఉత్పత్తిని 80 లేక 90 టన్నుల స్థాయికి రెట్టింపు చేసినా ఇంకా 100 సంవత్సరాల దాకా సరిపోతుంది. దేశంలో ఇనుప ఖనిజ వనరులు 17,678 మిలియను టన్నులని అంచనా వేయబడింది. రష్యా, బ్రెజిల్, ఆస్ట్రేలియా తరువాత భారతదేశం నాల్గవ స్థానం ఆక్రమిస్తుంది.

“నిన్నర్ మనోహరమగు వస్తువును యథాతథముగా

శ కి లోకికులకు లేదు.

ప్రయత్నించరు ఎవరికివారు ఉద్ధరించుకోవాలి.

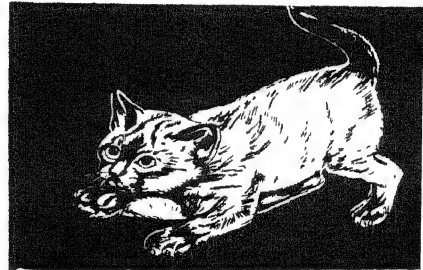
సాధారణంగా ధైర్యసాహసాలు ఉన్నవాళ్ళు ఇంకొకరిని లెక్కచేయరు జీవితాన్ని పరాధీనం చేసుకోరు. పరావశులు అయిపోరు. ఇటువంటివారు వివేకవంతమైన సక్రమ నిర్ణయాలను తీసుకుంటారు. అన్ని నిశ్చయాలను నిష్కర్షగా తమకు తామే పరిష్కారం చేసుకుంటారు. “ఇతరులు ఏమంటారో అని చింతపడిపోరు. దీనిని ఉత్తమ విధానంలో పరిష్కారం చేసుకోడం ఎలా” అని తర్కించుకుంటారు. ప్రపంచంలో నీవు ఒక్కడివేకాదు. భగవంతుడు ఎంతోమందిని సృష్టించాడు. మనిషిని పోలిన మనిషి ఉండదు. అందరూ ఒకే విధంగా ఉండరు. ఎవరి వ్యక్తిత్వం వారిది. వైవిధ్యాల మధ్యలో ప్రతి ఒక్కరిదీ తిరిగి మరో అపురూప వైవిధ్యమే. కాబట్టి నిజమైన సంసిద్ధిని పొందాలంటే నువ్వు నువ్వుగా ప్రవర్తించాలి. నీ ప్రత్యేకతను నీవు ప్రదర్శించుకోవాలి. ఇదే ఉత్తమ మార్గం.

మనం చేసేపనులకు, సాధనలకు ఇతరులు మార్గం చూపి నడిపిస్తున్నారంటే మన వ్యక్తిత్వం నశించిపోయింది అన్నమాటే. ఎంతోమంది వైను, టీ, కాఫీలు తాగడం సమాజగౌరవం అనుకుంటారు. ఇంకా కొంతమంది నిద్రమాత్రలు వేసుకుంటే మెహర్బాని అనుకుంటారు.

నీ తోటివారు చెప్పిన మార్గం అనుసరించడానికి బదులు సర్వ శక్తిమంతుడు, అనంత జ్ఞానమూర్తి ఆయన భగవంతుడు, మనలను సదా దివ్య ప్రేమానురాగాలతో కనిపెట్టుకుని

ఉండే పరమాత్ముడు చూపిన త్రోవ ఎందుక పట్టుకోకూడదు? మన విత్య జీవితంలో దివ్య ప్రభావం పెరుగుతున్నకొద్దీ ఇతరుల పలుకబడి అధికార ప్రభావం మన మీద తగ్గిపోతుంది. ఎవరి వ్యక్తిత్వాన్ని వారు ప్రకటించుకుంటుంటే పరమాత్మునికి పరమానందం ఒకరికి తోచింది ఇంకొకరికి తోచదు. ఒకరికి రుచించినది ఇంకొకరికి రుచించదు. పుర్రెకు ఒక గుణం, జిహ్వకు ఒక రుచి అన్నారు. ఇంకొకరి కోసం నీ స్వభావాన్ని నీవు మార్చుకో నక్కరలేదు.

పిల్లలకు “మార్గజ్ఞానం” అమోఘం

పిల్లలకు అమోఘమైన ‘మార్గజ్ఞానం’ ఉంది. ఐర్లాండ్ లో ఒక అపురూపమైన ప్రయోగం చేసారు. రాబ్ కెల్లెండర్ ని అతడి పెంపుడు పిల్లి పాట్రీక్ ను తీసుకెళ్లి ఎక్కడో 200 కి.మీ ల దూరంలో వదిలిపెట్టారు. అహోరాత్రాలు అతి చాకచక్యంగా ఆ పిల్లి తన యజమానిని త్రోవ తప్పకుండా తిరిగి ఇంటిపట్టుకి చేర్చింది.

(‘మిషా’ సౌజన్యంతో)

“అత్త వివేకవంతో అల్లుసంతుష్ట పొందువారు ధన్యజీవులు.”

విజ్ఞానవేదిక

ధ్వని అంటే ఏమిటి?

ధ్వని అంటే శబ్దం. కానీ అన్ని శబ్దాలు ధ్వని కానక్కర్లేదు. సంక్లిష్టమైన శబ్దాలం, రజగోలం, రకరకాల చప్పుడులు, బాబలు, సందడులు, మోతలు వివిధ స్థాయిలో కలసి ధ్వని ఏర్పడుతుంది. ఇదే గోలని చెప్పుకోవచ్చు. గాలిలోగానీ, ఇతర మానకములలోగానీ క్రమబద్ధముగాని అవధులలో సంకోచనాలవల్ల ధ్వని జనిస్తుంది. అరణ్యము గాజుగ్గాలులు వైనుంచి నేలమీద

కారవేసినప్పుడు రకరకాల శబ్దాలు పుట్టి ధ్వని ఏర్పడుతుంది.

అప్రస్తుతమైన అనవసర శబ్దకాలం ధ్వని అని నిర్వచించవచ్చు. మద్దెలను ఒక గవసభలో సకాలంలో పాటకు శాశబద్ధంగా గాయించినప్పుడు సుశ్రావ్యమైన సంగీతధ్వని ఏర్పడుతుంది. కానీ అదే మద్దెల అర్ధరాత్రి మయంలో మీసప్రక్క ఇంటి ఆసామింట్లో 'ధిమి ధిమి' అని వాయిస్తుంటే మిటి ధ్వని, గోల అని వినుకుంటారు.

చెవికి ఇంపుగా ఉండే కొన్ని శబ్దాలు శృతి తప్పి సరిగా కలవనప్పుడు గోల బయలుదేరుతుంది. గోలగా ఉండే ధ్వని మనకి చాలా అపకారం చేస్తుంది. విసుగు పుట్టిస్తుంది. గగ్గోలుగా ఉండే గమలలోను, ప్రదేశాలలోను పనిచేసేవారు విశృంభితమైన వాతావరణంలో పనిచేసే వారికంటే సుమారు 25 శాతం అనమర్థయగా ఉంటారని శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధనలవల్ల తేల్చారు.

ధ్వనియొక్క తీవ్రతను మనం కొలవవచ్చు. ధ్వని ప్రమాణాన్ని డెసిబిల్స్ లో కొలుస్తారు. పది డెసిబిల్స్ ప్రమాణం గుసగుసలాడే శబ్దం. సామాన్యంగా గోల లేకుండా విశృంభితమైన వీడియో శబ్దప్రమాణం 20 డెసిబిల్స్. కిటికీ తలుపులు మూసుకుని తిరిగే కార్లలోగానీ, సాధారణంగా ఒక గదిలో మాట్లాడుకునే శబ్దం 50 డెసిబిల్స్ ఉంటుంది. పెద్ద ధ్వనితో ప్రయాణించే విమానం 90 డెసిబిల్స్ ధ్వనిని జనింపజేస్తుంది.

ప్రపంచంలో మిక్కిలి పెద్ద పురాణం

ప్రపంచపు శాస్త్రాలన్నింటిలోను భగవద్గీత మిక్కిలి చిన్నది. పురాణాలలో మహాభారతం చాలా పెద్దది. దీనిలో సుమారు 3 మిలియను మాటలు, నూరువేల శ్లోకాలు ఉన్నాయి.

“సప్తస్వరాలలో అపశ్రుతి దొర్లకుండా అలాపన కుద్దంగా ఉండటం విశేషం.”

జిప్సీలు

మూసవరోకంలో వివిధ జాతులన్నాయి. వాటిలో జిప్సీలు ఒకటి. ప్రపంచమే వీరి నివాసం. వీరికి ప్రత్యేకంగా ఒక దేశమంటూ ఉండదు. వీరు దేశాధిష్టులు. ఒక ప్రదేశం నుంచి మరో ప్రదేశానికి తిరుగుతూంటారు. యూరపు, ఉత్తర ఆఫ్రికా, పశ్చిమ ఆసియా, అమెరికా మొదలైన దేశాలలో ఎక్కువగా కనిపిస్తుంటారు. మొత్తం సుమారు అరుమిలియను మంది జిప్సీలు ఉన్నారు. అరుమిలియను మందిలో మూడు

మిలియను మంది ఇటీవల కొద్ది దశాబ్దాలుగా ప్రిరవివాసాలు ఏర్పరచుకున్నారు. మిగిలినవారు ఇంకా దేశాధిష్టులుగానే ఉన్నారు. యూరపులో వీరిని సాధారణంగా “జిప్సీస్” (Gypsies) అన్నా, వివిధ దేశాలలో వివిధ పేర్లతో తిరుగుతూన్న బొహిమియనులు, ఫిలిపైయనులు, సింగపీస్, టార్టారులు మొదలైన వారంతా ఈజిప్తికి చెందినవారే.

జిప్సీలు రూఫేరేలలో సామాన్యంగా

యూరపు దేశస్థులవలెగాక హిందువులనుపోలి ఉంటారు. సుమారు 1750 వ సం. లో హంగరీలో వాలీ ఇస్తవన్ (Valyi Istavan) అనే కాలివిన్స్ట్ (Calvinist) మతాధికారి టెయ్డెన్ యూనివర్సిటీలో కొంతమంది భారతీయ విద్యార్థులను సంప్రదించి వార మాట్లాడే భాషలో సుమారు వెయ్యి పదాల దాకా తూర్పుయూరపులో జిప్సీలు మాట్లాడకునే పదాలని నిర్ణయించాడు. 1850 వ సం. లో జిప్సీ వ్యాకరణాన్ని రచించిన ఆస్ట్రియా. హంగరీ అర్చిడ్యూక్ జోసెఫ్ జర్మనీకి చెందిన జిప్సీలు ‘జిందూ’ (Zindus) లని చెప్పుకుంటారని, ఈ జిందూ అనే పదం “హిందూ” అనే పదం అయి ఉండాలని నిర్ణయించాడు. 5 వ శతాబ్దంలో పర్షియన్ చక్రవర్తి 12 వేల ‘జాట్’ లను తనదేశానికి

విమాన రవాణాకు వీలైన అపరేషన్ థియేటరు

ఒక చోటు నుంచి మరో చోటుకి సౌలభ్యంగా ఇమిడికగా విమానం మీద రవాణా చేయడానికి వీలగా క్లినోప్టర్ (Climo Copter) అపరేషన్ థియేటరును ఒక జర్మన్ సంస్థ నిర్మించింది. తేలికైన లోహంతో 1½ అన్నుల బరువుండే ఈ థియేటరులో మధ్యరకం శక్తుచికిత్సలు చేయడానికి అన్ని హంగులు సదుపాయాలు ఉన్నాయి. దీనిని హెలికాప్టర్ సహాయంతో కావలసిన ప్రదేశానికి చేరవేయవచ్చు.

“అదర్బాయి గొప్పవై నంతమాత్రాన ప్రయోజనంలేదు. ఆచరణలో చిత్తకుద్ధితో అమలుపరుస్తేనేతప్ప సార్థకం కావన్న స్పృహముఖ్యం.”

తరలించాడు. తరువాత నిరియాను జయించిన బైజాంటైనులు (Byzantines) 27 వేలకు పైగా జాబ్లను బైబీలుగా తీసుకువచ్చారు. జాబ్లు చాలామంది దేశద్రిష్టులుగా పట్టుబడి ఉండాలి. లేకపోతే వీరికిగల అపూర్వ సంగీతాభిలాష, గాన నైపుణ్యం వల్ల తావిసలుగా పట్టుబడి ఉండాలి. యూరపులో నివసించే జిప్సీలలో చాలామంది ఇంకా శ్రావ్యంగా పాడుతుంటారు. మధ్యయుగంలో యూరపురాజులు, ధ్యోక్లు ఈ జిప్సీలను తమ ఆస్థానాలకు ఆహ్వానించి తమ విలాసం కొరకు వారిచే సంగీతం పాడించి, అభినయాన్ని చేయించి ఆనందించేవారు. వారికి వగిన సత్కారంచేసి ఒకదేశాన్నించి మరొకదేశానికి విచ్చలవిడిగా తిరగడానికి స్వేచ్ఛను కలిగించేవారు. కానీ కాలక్రమేణా వీరిని దేశాంతరాలకు పంపి అనేక విధాల కష్టాలు, ఉపద్రవాలు కలిగించే దేశద్రోహాలని ఉరితీయించేవారు. హిట్లరు ఆదివత్యంలో నాజీజర్మనీలోను, ఇతర స్వాధీనం చేసుకున్న ప్రదేశాలలోను వీరిని ప్రత్యేక విషవాయువులు నిండిన వాయుమందిరాల (Gas chambers) లోకి బలవంతంగా త్రోసి జ్యూలను హింసించినట్లు హింస మూడేవారు. ఇటీవల యూరపు దేశాలలో జిప్సీలను కనికరంతో, మానవీయతతో, ఆదర్శమానాంతో గౌరవిస్తున్నారు. జిప్సీల దేశద్రిష్టురికనాన్ని మాన్పించి ఇతర మానవులతోపాటు వీరికి స్థిరనివాసాలు ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నాలు కొనసాగుతున్నాయి.

పంజాబుకు చెందిన భిక్కు చమన్‌లాల్

ప్రపంచం అంతా ప్రయాణించేసి తాను ఒక 'జిప్సీ'గా మారి జిప్సీల గల అనేక ఆచార వ్యవహారాలను పరిశీలించి పుస్తకరూపంలో వ్రాసాడు ఈ జిప్సీలు మొదటతాము భారత దేశానికి చెందిన వారిమని, తిరిగి తమ స్వదేశానికి వచ్చి స్థిరనివాసాలు ఏర్పాటు చేసుకోగలమనే ఆశయాన్ని ప్రకటించి ఇతడికి ఆహ్వానాన్ని కలిగించారు.

6 మిలియను మంది చూచిన 'ది మౌన్‌ట్రాప్'

AGATHA CHRISTIE

అగాథా క్రిస్టీ రచించిన 'ది మౌన్‌ట్రాప్' అనే మర్డర్ మిస్టరీ నవలను అనురరించి ప్రదర్శించిన 4000 నాటక ప్రదర్శనలలోను ఉపయోగించబడిన 0.38 కాలిబర్ కోల్డురివాల్యరు ఇటీవల 600 పౌండ్లు (సుమారు రూ. 9000) కు వేలం వేయబడింది. 10 మిలియను పౌండ్ల బాక్సైటిను ఆదాయాన్ని గణించుకున్న 'ది మౌన్‌ట్రాప్' నాటకాన్ని సుమారు 6 మిలియను మంది ప్రేక్షకులు చూచి ఆనందించారు. ప్రపంచంలో చాలా ఎక్కువ రోజులు ఆడిన నాటకం ఇదే.

“మంచివనులు చేయాలనే అభిలాష ఉన్నా బౌతికసిద్ధి లేనిదే ప్రయోజనం తున్నది.”

నూతన విద్యా విధానం

నూతన విద్యావిధానంలో ఆకిరణీయమైన అపూర్వ లక్షణం నవోదయ విద్య యవతవం. సూత్రపాయంగా చెప్పాలంటే నవోదయా విద్యాలయా (ఆదర్శ పాఠశాలలు) యొక్క ముఖ్యద్దేశములు మూడు: 1. శాతీయ సమైక్యతను అభివృద్ధిపరచుట. 2. గాంధీభాష మొట్టాదే విద్యార్థుల మరో భారతీయ భాష నేర్పడానికి. ఇతర భారతీయ గ్రామీణులు హిందీ నేర్పడానికి వీలుగా తిభాషాసూత్రం తప్పనిసరిగా అమలుజర

పదం. 3. అర్హులైన ప్రతిభావంతుల విద్యాభివృద్ధికి, విజ్ఞానోన్మేషికి నిష్పాక్షికమైన అవకాశాలు, అనుసూచనలు కలిగించడం.

ఈ ఆదర్శ పాఠశాలలు ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రత్యేకించి గ్రామీణ ప్రాంతాల పిల్లలకు ఉపయోగకరంగా ఉండే విట్టు స్థాపించబడతాయి. విద్యార్థుల ప్రతిభకు, వారి శక్తి సామర్థ్యాలకు తగిన వికాసానికి సహకరిస్తారు. ఆడపిల్లలు, మగపిల్లలు కలిసి కట్టుగా ఒకేచోట విద్యార్థులందరూ వసతి

గృహాలలో ఉంటారు. నమోదైన విద్యార్థులలో మూడవ వంతు ఆదిపిల్లలైన ఉండాలి మున్నుండు ప్రతి విద్యాభివృద్ధికి అధిక ప్రాముఖ్యత ఇవ్వడమే దీని ముఖ్యద్దేశం.

1990వ సంవత్సరం నాటికి మొత్తం సుమారు 428 పాఠశాలలు దేశమంతటా వ్యాపించి ఉంటాయి. దేశంలో ప్రతి జిల్లాలోను ఒక ఆదర్శ పాఠశాల నెలకొల్పబడి ఉంటుంది. ఈ ఆదర్శ పాఠశాలలో చేరి చదివే విద్యార్థులకు వసతి సౌకర్యాలతోపాటు యూనిఫాంములు, పుస్తకాలు, నోట్లుపుస్తకాలు ఉచితం. ఇంతేగాకుండా ఇంటినుండి

అద్భుత ఫలితాలను ప్రసాదించిన మాయ మాట

పౌరసంబంధాలలో విప్లవాలు జీవితంలో విజయం సాధించడానికి ముఖ్యాంశాలలో “అభిప్రాయా”నికి ప్రాముఖ్యతను ఇస్తారు. జీవితంలో నాయక పాత్రలకు ఇతర ప్రముఖ వ్యక్తులకు ఈ “మాయ మాటే” బ్రహ్మాండమైన ఫలితాలను కలిగిస్తుంది. ఆమెరికా మనస్తత్వ శాస్త్రజ్ఞులలో ప్రసిద్ధుడైన విలియం జేమ్స్ మానవమాత్రుల తమ మానసిక “అభిప్రాయా”లను మార్చుకుని తమ జీవితాలనే పూర్తిగా మార్చుకోగలరు. అనేదే మా జీవితంలో కనుగొన్న గొప్ప విషయం అనే అభిప్రాయం వెలిబుచ్చాడు.

“లో వెలుగు ప్రకాశవంతం అవుతుంటే అది విశ్వవ్యాప్తంగా ప్రకాశిస్తుంది.”

పాతకాలకు, పాతకాలనుండి ఇంటికి ప్రయాణం ఖర్చులు కూడా ఉచితం.

ప్రతి ఆదర్శ పాతకాలలో ఉన్నత విద్యా ప్రమాణాలకు రోహదమిచ్చే సదుపాయాలన్నిటిని కలిగిస్తారు. రేడియో, టీవీ, మైక్రో కంప్యూటర్లు మొదలైన ఆధునిక విద్యా సదుపాయాలు ఉంటాయి.

ఆదర్శ పాతకాలలో ముఖ్యంగా మానవ జీవితానికి సంబంధించిన విషయాలు (హ్యూమానిటీస్), విజ్ఞానం, కామర్సు మరియు వ్యక్తి వ్యాపార సంబంధమైన విభాగాలు ఉంటాయి. ఆటలు, క్రీడలు, యోగ, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలు. చిత్రకళ, నాటకకళ, సంగీతం, మరియు ఇతర లలిత కళలకు ప్రాముఖ్యత ఏస్తారు. విద్యార్థులు వసతి గృహాలలో ఉంటారు కాబట్టి పాఠ్యేతర అంశాలకు కూడా ప్రాధాన్యత ఉంటుంది. సామాన్యంగా పరిసర పారిశుభ్రత, వృక్షములు, చెట్లు నాటి తోటలు పెంచుట, సమాజ జీవితం మొదలైనవి విద్యార్థులు నేర్చుకోవాలి.

క్రమశ్లో ఉండే గౌరవం, సామూహిక జీవనం మొదలైన వాటికి సంబంధించిన ప్రణాళికలు ఏర్పరుస్తారు. విద్యావిధానంలో వసతిగృహాలు లేక హాస్టల్స్ లో జీవితం ముఖ్యంగా గుర్తింపజేసి అధికూడా విద్యా విధానంలో ప్రధానాంశంగా గ్రహింపజేస్తారు. ఆర్థిక సంబంధమైన అసమానతా భావం విద్యార్థులలో అభివృద్ధి కాకుండా జాగ్రత్త వహిస్తారు; వ్యక్తిత్వ విరూపణానికి, విద్యాభివృద్ధికి సహకరిస్తారు.

భారతదేశపు జింకకు మెలితిరిగిన నిడుపాటి కొమ్ములు

జింకలను ఇండియన్ అంటిలోప్ (Indian Antelope), బ్లాక్ బుక్ (Black Buck) అంటారు. ఇవి భారతదేశం అంతటా మైదానాలలో విస్తారంగా విచ్ఛరించి తిరుగుతాయి. మగ జింకలు నల్లగానూ, ఆడజింకలు ఇసుక రంగులోనూ ఉంటాయి. రెంటికి శరీరం క్రింది భాగంలో తెలుపురంగు ఉంటుంది. మగ జింకలకు మాత్రం 48 మొదలు 55 సెం.మీ. లావిరు పాటి మెలితిరిగిన కొమ్ములు పెరుగుతాయి. ఇవి ఒక్కొక్కప్పుడు 79 సెం.మీ. ల దాకా ఉంటాయి. ఆడజింకలకు కొమ్ములుండవు.

సున్నంపాలు తగ్గితే అపాయం

అహారంలో చాలా తక్కువగా సున్నం ఉపయోగిస్తే రక్తపుపోటు అధికమయే సూచనలు ఉన్నాయని అమెరికాలో ఒరేగాన్ హెల్త్ సైన్స్ యూనివర్సిటీవారు విధారించారు.

“విశ్వప్రమాణాలను పెంచుకోదానికిముందు వ్యక్తిగత ప్రమాణాలు పెరగాలి.”

ఆర్కిటిక్ వలయంలో మౌజునెలలు పగలు

నైతి 24 గంటలు పగలు, రాత్రి అవి రెండు భాగాలుగా విభజింపబడింది. భూమధ్య రేఖ దగ్గర రెండు భాగాలూ సరిసమానంగా ఉంటాయి. ఉత్తరార్ధగోళంలో పేసవి కాలమందు పగటికాలాలు దీర్ఘంగా ఉంటాయి. శీతకాలంలో రాత్రిళ్ళు దీర్ఘంగా ఉంటాయి.

ఉత్తరదిక్కున ఆర్కిటిక్ వలయంలో మాత్రం పరిస్థితులు దీనికి భిన్నంగా

ఉంటాయి. ఇక్కడ పేసవిలో పగలు మూడు నెలలపాటు ఉంటుంది. సూర్యుడు ఈ మూడు నెలలు అసలు అస్తమించడు. శీతకాలంలో ఏకంగా మూడునెలలపాటు సూర్యుడు ఉదయించడు. చీకటిగానే ఉంటుంది. ఇందు పలన సోవియెట్ ద్వీపకల్పం కామెచట్కాలో, అమెరికా అలాస్కా (Alaska) లోని నార్యన్ మార్ (Naryan Mar) లో, ముర్ మాన్ స్కో (Murmansk) నగరాల్లో

నార్వే, ఫిన్ లాండ్ ఉత్తరభాగాల్లో సంవత్సరంలో మూడుమాసాలు విరంతరం విద్యుద్దీపాలు అలా వెలుగుతూ ఉంటాయి.

ఆర్కిటిక్ వలయానికి ఇంకా ఉత్తరదిక్కుగా 'ఉత్తరజ్యోతులు' (Northern Lights) ప్రకాశిస్తుండటం మరో వింత. కటికచీకటి మంచురాత్రులలో అకస్మాత్తుగా ఉన్నట్టుండి వెలుగులు ప్రకాశిస్తాయి. ఈ జ్యోతులు నాటకరంగంలో తెరమీద పడిన వెలుగుల ప్రవర్తనలతో ప్రకాశిస్తున్నట్టు ప్రకాశిస్తాయి. మంచు, మంచు గడ్డలు అమూల్యమైన వజ్రాలలా మెరుస్తాయి. జనం దీన్ని చూసి "బ్రహ్మాండమైన మహద్భుతం" అని ఆశ్చర్యపోతారు.

సౌర వాయువులు (Solar winds) తెల్లగా ప్రజ్వలిస్తున్న సూర్యకలం మీద నుంచి బయలుదేరిన సూక్ష్మకణాలవల్ల ఈ ఉత్తర జ్యోతులు ఏర్పడుతున్నాయని శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయం.

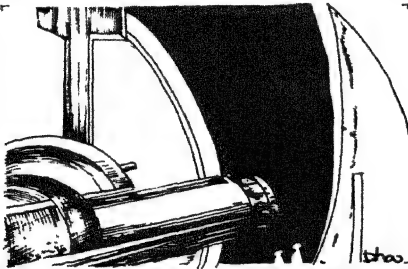
ఇవి అంతరాళంలో అనంతమారాద వయనిస్తూ వచ్చి భూమిని చేరతాయి. ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువాలు అయస్కాంతాలవలె వీటిని ఆకర్షిస్తాయి. అందువల్ల భూగోళానికి ఉత్తరానికి ఇంకా ఉత్తరంగాను, దక్షిణానికి ఇంకా దక్షిణంగాను ఉన్న ఆకాశం వేడెక్కుతుంది. దీనివల్ల వాతావరణంలో ఉపరిభాగం ప్రకాశిస్తుంది. ఈ సౌరవాయువులు క్షీణించే వప్పుడు ఉత్తర జ్యోతులు ఆవిరౌతాయి

"ఆత్మస్తుతి వినాశానికి, ఆత్మ విమర్శ వికాసానికి దారితీసాయి."

జాతీయవార్తలు

తమిళనాడులో ఆసియా చేనపు మిక్కిలి పెద్ద దూరదర్శిని:

తమిళనాడు కావలూరు నక్షత్ర పరిశోధక కాలిలో పూర్తిగా చేతీయ సాధన సంపత్తులతో అమృతబసిన దూరదర్శిని ఖగోళంలో పాలపుంత (Galaxy) య చార్వ ప్రితిని తెలుసుకోడానికి ఉపయోగించబడుతుంది. పూర్తిగా పాలపుంత యొక్క మ్యూపును తయారుచేయడమే దీని ముఖ్యోద్దేశం. సుమారు 15 సంవత్సరాలపాటు పద్దే

ఈ కార్యక్రమం ప్రపంచంలో మొట్టమొదటిది.

ఆరు ఎరువుల కర్మాగారాలకు ఆప్షియో గ్యాస్ సరఫరా:

బొంబాయి తీర ఆసలి ప్రదేశాల నుండి ఉత్తరప్రదేశ్ దాకా ఉండే సువిశాల ప్రదేశంలో నెలకొల్పబడే ఆరు ర సాయ విక ఎరువుల కర్మాగారాలకు గ్యాస్ సరఫరాచేసే

హజీరా-బిజాయ్పూర్-జగదీష్పూర్ (HBJ) పైపైలైన్ 1780 కి.మీ. ల దూరం నాలుగు రాష్ట్రాలమీదుగా వెడుతుంది.

టూరిజం ద్వారా వివేశీ ఆదాయం రూ. 1300 కోట్లు!:

విలాసయాత్రలకై ఏర్పాటైన ప్రభుత్వ టూరిజం విభాగం ద్వారా 1984-85 సం.లో పొందిన ఆదాయం రూ. 1,300 కోట్లు అని అంచనా వేయబడింది. 1983, 1984, 1985 వ సం.లలో వరుసగా భారతదేశాన్ని సందర్శించిన విలాసయాత్రకులు 884,781; 885,508 మరియు 830,906 మంది. 1984-85 వ సం. లో బ్రిటను నుంచి ఒక లక్షకు పైగా విలాస యాత్రకులు వచ్చారు.

5 వ తరం కంప్యూటర్లతో రోగ నివాసం

అగ్రదేశాలలో పెద్ద పెద్ద హాస్పిటళ్ళలో రోగ నివాసానికి వైద్యులు 5 వ తరం కంప్యూటర్ల సహాయం తీసుకుంటున్నారు. రోగి చెప్పిన లక్షణాలను, వైద్యుల స్వయంగా రోగిని పరీక్షించి తెలుసుకున్న లక్షణాలను కంప్యూటర్లకు ఎక్కిస్తే ఆ సమాచారాలను కంప్యూటర్లు క్రోడీకరించి విశ్లేషిస్తాయి. రోగుల వ్యాధి నిర్ణయానికి ఇవి వైద్యుల కేంకో సహకరిస్తున్నాయి.

“ఉదారపంతులు తామిచ్చినదానిని మరచిపోవచ్చునేమోకాని

కృతజ్ఞులు పుచ్చుకున్నదానిని ఎన్నటికీ మరచిపోరు.” — విలియం హెస్టింగ్స్

డిస్నీలాండ్ నమూనాలో పార్కు:

జొంబాయి పౌలిమేరల్లో అనేక మిలియను రూపాయల ఖర్చుతో డిస్నీలాండ్ నమూనాలో (విన్ డిస్నీ) ఆ మ్యూజీక్ మెంట్ పార్కు ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. దీనికి ఎక్కువగా విదేశాలలో ఉండే భారతీయులు ధనసహాయానికి పూనుకున్నారు. మొత్తం దీనికి వ్యయం రూ. 15 కోట్లు.

1985-86 వ సం. లో 8.1 మిలియను పుట్టుకలు నివారించబడ్డాయి:

1984-85 వ సం. లో భారతదేశంలో నివారించబడిన జననాలు 7.3 మిలియను. ఇదే 1985-86 వ సం.లో 8.1 మిలియను. ప్రభుత్వంలో ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమానికి సంబంధించిన విభాగంవారు 1990 నాటికి 60 శాతం దంపతులకు పూర్తిగా గర్భనిరోధక చర్యలు కలిగించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు.

హరప్పాకు పూర్వముండే ప్రదేశాలలో ద్రాక్ష గింజలు:

లక్నోలో వృక్షశాస్త్రానికి సంబంధించిన బీర్బర్ పాహ్ని ఇన్స్టిట్యూట్లో పరిశోధకులు సాంగ్రూర్ జిల్లాలో హరప్పాకు పూర్వముండే పంజాబ్ - రోహిరా (2300-2000 బి. సి.) మహారాజా

(2000-1900 బి. సి.) ప్రదేశాలలో కనుగొన్న ద్రాక్షగింజలను పరిశీలించి హరప్పా కాలనాటి వ్యాపార సరళిలో ద్రాక్ష ముఖ్యమైన వ్యాపార వస్తువని నిర్ధారించారు.

గోధుమ అంకురాల నుండి 'ఇ' విటమిను:

మైసూరు కేంద్ర ఆహార మరియు సాంకేతిక పరిశోధక సంస్థ గోధుమ అంకురాల నుండి తీసిన విట్ జెర్మి ఆయిల్ నుంచి సులభంగా విటమిను 'ఇ' ఉత్పాదించే విధానాన్ని కనిపెట్టారు. దీనివల్ల గోధుమలను దంపనప్పుడు విస్తారంగా పొట్టుతో పోయే పుష్టిదాయకమైన అంకురాలకు సద్వినియోగం కలుగుతుంది.

న్యూఢిల్లీలో మెడికల్ ఫిజిక్స్ అకాడమీ:

క్రొత్తగా న్యూఢిల్లీలో మెడికల్ ఫిజిక్స్ అకాడమీ ఏర్పాటైంది. ఇది ముఖ్యంగా వైద్యశాస్త్రానికి సంబంధించిన భౌతికశాస్త్ర ప్రాముఖ్యతను పరిశీలిస్తుంది.

ధర్యం అంటే ఏమిటి:

ధర్యం అంటే ఒక్క విశ్వాసం మాత్రమే కాదు, సకప్రసరన. ధర్యం మానవుని యందుండే పశుత్వాన్ని అంతరింపజేసే మానవునికి మానవత్వాన్ని నిర్దీపజేస్తుంది. మానవ జాతి అనసరాలను, మేధావంతుల ఆశయా లను నిర్దీపజేసేదే ధర్యం.

—డా. ఎస్. రాధాకృష్ణ

“అత్మజ్యోతితో విహరిస్తేనే, తప్ప జీవితానికి భద్రత ఉండదు.”

వీరిని గురించి తెలుసుకోండి

మైఖిలీ శరణ్ గుప్తా:

ఉత్తరప్రదేశ్ లో బెర్గోన్ గ్రామం
జన్మించి హిందీ భాషలో సుప్రసిద్ధ కవిగా,
రచయితగా పేరుపొందాడు. స్వాతంత్ర్య
యోధుడుగా జాతీయోద్యమానికి, జాతీయ
ఐక్యతకూ అమూల్యమైన యోనర్పణ
దేశాభిమాని.

సర్దార్ వల్లభ్ భాయ్ పటేల్.

అసమాన్యమైన రాజకీయ దురంధుడు.
బార్దోలీ సత్యాగ్రహాన్ని లేవదీసి తొలిసారి
భారతదేశంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పరుచు
ప్రతిష్టలకు దింగం కలిగించాడు.

స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించినప్పుడు హోమ్
కాఫా మంత్రిగా దేశంలో వివిధ సంస్థా
నాలను, ఆస్థానాలను సంస్కరించి విలీనం
చేసి, దేశానికి కనీవిని ఎరుగని పటిష్ఠతను
రూపొందించాడు. ఇతడు లేనిచో యావత్
భారత దేశానికి హైదరాబాదు కంటక
ప్రాయంగా పరిణమించి ఉండేది.

అండ్రీమారి అంపెరె (1775-1836):

ప్రెంచిదేశపు భౌతికశాస్త్రవేత్త, గణిత
శాస్త్రజ్ఞుడు. ఎలక్ట్రోడైనమిక్స్ (Electro-
dynamics), విద్యుదయస్కాంత ధర్మాలు

(Laws of electromagnetism) కను
గొన్నాడు. అయస్కాంత క్షేత్రానికి, అయ
స్కాంత క్షేత్రాన్ని జనింపజేసే విద్యుత్
ప్రవాహానికి గల సంబంధాన్ని వివరించిన
ప్రజ్ఞావంతుడు.

డిగ్ మరడేనా:

ఈనాడు ప్రపంచంలో గొప్ప పుట్టబాల్
అటగాడు. 1986 వ సం.లో మెక్సికో నగ
రంలో ఆరెంటీనా పుట్టబాల్ జట్టు కాపెన్ గా
ప్రపంచ కప్పును గెలుచుకున్నాడు. లామన్
(బూన్స్ ఐస్) లో జన్మించి 16 వ
సం. రం వయస్సులో మొదటి ఆడదం
ప్రారంభించాడు.

ఎనూ మన్కడ్:

క్రికెట్ అటలో గొప్ప పేరుపొందిన
బాట్స్ మన్, బౌలర్, ఫీల్డర్. కేవలం 23
రెస్టలలో 100 వికెట్లను సంపాదించి,
1000 పరుగులు గెలుచుకున్న క్రీడాకారుడు.

కుర్ట్ టాంక్:

జర్మనీ దేశపు ప్రఖ్యాతి పొందిన ఎయిర్
క్రాఫ్ట్ డిజైన్ నర్ లో ఒకడు. 1938వ సం. లో
దూరప్రయాణానికి లాంగ్ రేంజి నాలుగు
ఇంజనుల 'కాండ్ రో' నిర్మించాడు.
అట్లాంటిక్ మహాసముద్రం మీదుగా ఎకాయక్
ఎక్కడా ఆగకుండా ప్రయాణించేసిన మొదటి
ప్యానింజరు విమానం ఇది. టాంక్ భారతీయ
విమానదళానికి బెంగళూరులో జెట్ పైలర్ ను
డిజైను చేసి అభివృద్ధి పరచాడు.

“అవకాశాలను సద్వినియోగం చేసుకుంటేనే
ఆశించే సర్వతోముఖ వికాసం లభ్యం.”

పెరుగు - ఆయుర్ వృద్ధి

పెరుగు, పెరుగుతో తయారైన ఉన్నీలు ఈ నాడు భారతదేశమందంతటా వాడుతున్నారు. విదేశాలలో కూడా పెరుగు అంటే చాలా వ్యామోహం బియ్యదేరింది. ప్రతీ సంవత్సరం అమెరికాలో 25 కోట్ల కి.గ్రాం పెరుగు, పెరుగుతో తయారైన ఇతర పరిహారాలు వాడుతున్నారు.

పెరుగు మానవుని జీవిత ప్రమాణాన్ని ఆధికం చేస్తుందని పరిశోధకులు తేల్చారు. పెరుగు సాధారణంగా ప్రేగులకు సంబం

ించిన అనేక రోగాలను వివరిస్తుంది. ఒక చిన్న చెంచామెంతులు అరకప్పు పెరుగుతో నానబెట్టి తీసుకుంటే విరేచనాలు తగుతాయి. ఒక పెద్ద చెంచా పెరుగు నేల ఉసిరిగ, మురికొండాకు రసంతో తీసుకుంటే జొండీసు (కామెర్లు) తగుతాయి. శరీరంలో - కాల్షియాట్ ప్రమాణాన్ని బాగా తగ్గించిల్లిడ్ ప్రేషరును తగ్గిస్తుంది. క్యాన్సరు వ్యాధికి దివ్య ఔషధంగా పని చేస్తుంది. మొత్తం మీద పెరుగు ఆరోగ్యకరం, ఆయుర్వృద్ధికరం. పెరుగు సౌందర్యవర్ధక

సాధనం కూడా.

పెరుగును సంస్కృతంలో దధి అంటారు. దధి, క్షీరవికారం, మాంగల్య, క్షీరపిండక, నవనీలాంతు, కాంపిల్య, క్షీర సంభవ అనేవి పెరుగుకుగల పేర్లు. ఆయుర్వేదం ప్రకారం ఇది శీతలంగా ఉంటుంది. ఉష్ణము, రక్త ప్రైత్యము, ప్రమేహము, కామిలంప ర్తింపజేసి శరీరపుష్టిని వీర్యవృద్ధిని కలిగిస్తుంది. పెరుగు మీది పిళ్ళను 'మస్తు' అంటారు. ఇది అనేక సాధారణ రోగాలను నివారిస్తుంది. కళ్ళకు చలప చేస్తుంది. పెరుగుమీది మీగడను 'మండం' అంటారు. ఇది మంచి పుష్టికరం. పెరుగులో పిళ్ళుపోసి గిలకొట్టిన లేక చిలికిన మజ్జిగ పీటి ప్రమాణాన్నిబట్టి హెళకము, మదికము, ఉదక్వేత్తు, తక్రము అని మజ్జిగ నాలుగు రకాలు. పెరు

చరిత్రలో బిరుదు పొందిన మిక్కిలి వృద్ధురాలు

ప్రస్తుతం ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యం పూర్తిమీదగా మహారాజుల ఎలిజబెత్ (1952 వ సం.లో మరణించిన ఆరవ జార్జి చక్రవర్తి వితంతువు) తల్లి జాన్ 10, 1988 నాటికి 85 సం.ం 304 రోజులు వయస్సుతో చరిత్రలో 'మహారాణి మాత' (Queen Mother) అనే బిరుదు పొందిన మిక్కిలి వృద్ధురాలుగా పరిగణించబడింది.

“విత్తు మంచిదైతే చెట్టు మంచిదవుతుంది.”

గును చిలికి తీసిన ద్రవ్యము వెన్న. దీన్నే నవనీతము, నవోర్భతం అంటారు. వెన్నను కాస్తే నేయి లేక పుతం తయారవుతుంది. నెయ్యి కూడా బలవర్ధకం.

విస్తారంగా పెరుగు వాడకంవల్ల జైకోస్టో పేకియాలో వివసించే జనం దీర్ఘకాలం జీవించగలుగుతున్నారని రష్యా శాస్త్రజ్ఞుడైన మచింకోవ్ పరిశోధనలు చేసి తెలుసుకున్నాడు.

వేదకాలంలో ఋషులు సోమరసంతో పాటు పెరుగును కలిపి పేవించేవారట. రాత్రిపూట పెరుగు తీసుకోకూడదని అనేక ప్రాచీన గ్రంథాలు తెలుపుతున్నాయి. కాని రాత్రిపూట పెరుగు తీసుకునేటప్పుడు పెరుగులో కొంచెం పంచదార కలిపి తీసుకోడం ఆరోగ్యకరం. పెరుగు మంచి పుష్టికరం, జీర్ణకారి, ఆకలి పుట్టిస్తుంది.

అనేక శుభసమయాలలో పెరుగు వాడతారు. చిన్న వెండి పళ్ళెంలో అన్నం ముద్దలు పెట్టి వాటిపై పెరుగు, పువ్వులు ఉంచి హారతి ఇస్తారు. దీనిని అవతార మంగళం అంటారు. సాహరణంగా దేవాలయాలలో విగ్రహాలకు పంచామృతం (పెరుగు, పాలు, తేనె, బెల్లం, నెయ్యి, అరటిపళ్ళు) అభిషేకం చేస్తారు.

దధ్యోదనం పెరుగు అన్నం, ఇదే బిగాబాత్. బిగాబాత్ పుల్లగానూ, తియ్యగానూ కూడా తయారుచేసుకుంటారు. సంస్కృత మహాకవి కాళిదాసు తన గ్రంథాలలో శీఠ్ఠిని గురించి ప్రస్తావించాడు. ఏలకులు, లంఘాలు, ఇతర సువాసన ద్రవ్యాలు, పాలు, పంచదార చేర్చి వండి పెరుగు, పళ్ళు కలిపి శీతర్థం తయారుచేస్తారు.

పాశ్చాత్య దేశాలలో పెరుగుతో అనేక పరిహారాలు తయారుచేస్తారు. అమెరికాలో డెయిరీ డిపార్టుమెంటులో పెరుగుతో రకరకాల పరిహారాలు అమ్ముతారు.

అఫ్రికాలో ముప్పై జాతివారు ప్రతిదినం తప్పనిసరిగా పెరుగు వాడటంవల్ల వారిలో కొలెస్ట్రాల్ ప్రమాణం బాగా తగ్గిందని. దాని వల్ల వారిలో గుండెపోటువల్ల కలిగే మరణాలు చాలా తక్కువని పరిశోధకులు తెలుసుకున్నారు.

లింకన్ యూనివర్సిటీలో శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధనలు చేసి పెరుగువల్ల క్యాన్సరు రోగాలు 28 శాతందాకా తగ్గుతున్నాయని తెలుసుకున్నారు. పెరుగులో తక్కువ క్యాలరీలు ఉన్నాయని పెన్సిల్వేనియా పరిశోధకులు తమ అభిప్రాయాన్ని వెల్లెబుచ్చారు.

పోషక అహారంగా పెరుగులో కార్షియం, మాంసకృత్తులు అధికంగా ఉంటాయి. సాహరణంగా పాలు త్రాగనివారు పెరుగు దారాళంగా పాడవచ్చు. పెరుగులో విటమిన్ B-12, ఇతర ముఖ్య పోషకాంశాలు పుష్కలంగా లభిస్తాయి. ముఖ్యంగా గమనించవలసిన విషయం: నిలవ ఉంచిన పెరుగు, సలిసి పోయిన పెరుగు వాడకూడదు.

భారతదేశంలో తలసరి అల్యూమినియం వినియోగం

భారతదేశంలో తలసరి అల్యూమినియం వినియోగం ఆర కి.గ్రా. కంటే తక్కువ. ఇదే అభివృద్ధిపొందిన కొన్ని దేశాలలో 22 కి.గ్రా.లు.

“నేలకు ధుక్కించలవే చలవ, విడకి తలిపాలే పాలు.”

పారిశ్రామికాలు

ఫిబ్రవరి '1987

'విన్డమ్' పోటీలలో ఎవరైనా పాల్గొనవచ్చు. ఏ ఎంట్రీకాంట్రీ విడిగా పావురావు సైజుకు తగని కాగితంమీద వ్రాయాలి. ప్రతి ఎంట్రీమీద అడ్రసు ఉండాలి. ఒకే కాగితంమీద ఒకటి కంటే ఎక్కువ ఎంట్రీలు వ్రాసే పరిశీలించబడవు. సరియైన రేచా పేరైన ఎంట్రీలు చాలా ఉంటే లాటరీ పద్ధతిలో ఎన్నికైన ముగ్గురు విజేతలకు రూ. 15లు, రూ. 10లు, రూ. 5 లు ఖరీదుచేసే పుస్తకాలు బహుమతులుగా పంపబడును. విజేతల ఎన్నికలో సంపాదకునిదే తుది నిర్ణయం. ఎంట్రీలకు 'పోటీకూపన్' (ఒక ఎంట్రీకి నాలుగు) అంటించి పంపాలి. ఒక కూపన్ తో ఒకేసారి ఎన్ని ఎంట్రీలైనా పంపవచ్చును. ఎంట్రీలు అందవలసిన ఆఖరుతేదీ ఫిబ్రవరి 20, 1987. పంపవలసిన చిరునామా: పోటీల నిర్వాహకుడు, తెలుగు 'విన్డమ్', 9, దేశ్ రోడ్డు, మైలాపూరు, మద్రాసు-6000 04.

—సంపాదకుడు.

వ్యాసం

'సహకారం ప్రగతి సాధకం' అనే అంశంమీద 300 మాటలకు మించకుండా వ్యాసం వ్రాసినపంపండి.

క్విజ్

1. భిలాయ్ ఉక్కు కర్మాగారం వీరి సహకారంతో నిర్మించబడింది:

"చిక్కిన అక్షాశాలను వెంటనే వినియోగించుకోడానికి సంసిద్ధుడైన ఓంకారం కోసం కోటాను విలక్షణమైన రహస్యం తెలుసుకున్నవాడు."

—డిస్కం

(ఎ) అమెరికా. (బి) యునైటెడ్ కింగ్డమ్, (సి) రష్యా. (డి) ప.జర్మనీ.

2. 1988 ఒలింపిక్ క్రీడలు ఎక్కడ నిర్వహించబడతాయి?

(ఎ) సియోల్, (బి) బైజింగ్, (సి) న్యూ ఢిల్లీ. (డి) మాస్కో.

3. భారతదేశంలో పెరిగిపోతున్న జనాభాకి ముఖ్య కారణం:

(ఎ) అంటురోగాల నియంత్రణ మరియు నిరోధం, (బి) పుట్టుకరేటు పెరుగుదల, (సి) జనసామాన్యంలో ప్రబలిన అజ్ఞానం, (డి) తక్కువ మారకపు రేటు.

4. మీనాక్షి దేవాలయం ఎక్కడ ఉంది?

(ఎ) తమిళనాడు, (బి) కర్ణాటక, (సి) కేరళ.

5. అకుపంక్చర్ (Acupuncture) అంటే ఏమిటి?

6. ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అతధిక సౌమ్మ్య దేనికి కేటాయించబడింది:

జీవన విధానాలు
ఆయుర్వేదయాన్ని
ఆధిరం చేస్తాయి

ఉత్తమతరగతి ఆరోగ్య పరిస్థితుల జీవన విధానాలు అభించే పారిశ్రామికాభివృద్ధిని పొందిన దేశాలలో 60 సం. లు దా పైబడిన వయస్సు కలవారు దాదాపు శాతం.

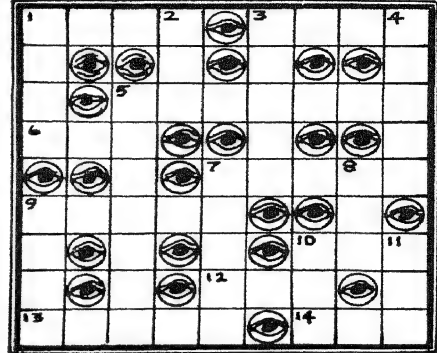
(ఎ) వ్యవసాయము, (బి) పరిశ్రమలు, (సి) విద్యుత్ శక్తి ఉత్పాదన, (డి) సాంఘికసేవ.

7. క్రిందివాటిలో ఏ నగరము భారత దేశానికి దక్షిణానికి దక్షిణ దిక్కుగా ఉంది?

(ఎ) బెంగళూరు, (బి) మద్రాసు, (సి) మంగళూరు, (డి) తిరువనంతపురం.

8. 'క్యూ' (cue) అనే పదం ఏ ఆటకు సంబంధించినది?

(ఎ) క్రికెట్, (బి) బిలియర్డ్స్, (సి) షాచ్ బాల్, (డి) చెస్.

వృద్ధుడు కూర్చుండి అప్పుడప్పుడు కళ్ళు మూసి చేసే విధాలు. 14. గ్రహణాలలో సూర్యవంద్రులకు అడ్డముగా వచ్చే చాయ గ్రహం తలక్రిందులైంది.

పజిల్

అధారాలు - అర్థం: 1. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కృష్ణానదికి అనుకుని ఉన్న ఒక తైల దివ్యక్షేత్రం నల్లమర కొండలలో ఉంది, 2. ఏ వాఙ్మయంలోనైనా సంగీత సాహిత్య కళలలో మొదటిది ఆసాత మధురమైతే రెండవది దీనితో కూడుకుని ఉంటుంది, 3. సూర్యోదయానికి పూర్వం 'నాలుగు గడియల కాలమున' వాతావరణం ప్రశాంతంగా ఉంటుంది, 4. చెప్పబోవు విషయాన్ని ఎరుగుజేయు ఉపోద్ఘాతము, 5. సింగరించుకుని అందంగా తళుకుతో, బెళుకుతో వీటుగా కడులు అని హెచ్చరింపు మాట, 6. పరస్పర యోగ్యతలు, అంతస్తులు ఇలా ఉంటే పరూపరుల దాంపత్య జీవితం అన్యోన్యంగా ఉంటుంది అంటే సందేహం ఉండదు, 7. రాముడు కాదు పాండవ మధ్యముడు, 8. సాధారణంగా ఇంతమంది చేరి వెళ్ళడం కార్యసిద్ధి కాదనేది మనలో మూడ విశ్వాసం, 9. వృద్ధాప్యంలో

నిలుపు: 1. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తిరుపతి దివ్యక్షేత్రం కలియుగవైకుంఠమైతే తమిళ నాడులో ఇది 'భూలోక వైకుంఠం', 2. సాధారణంగా ఇటువంటి బెండ, బ్రహ్మచార విరువయోగం అని తెలుగు సామెత, 3. వీటినుండి అమూల్యమైన తైలాన్ని వండుతారు, 4. 'అధునికంగా' ఈనాడు అన్ని ఆఫీసులలోను కంప్యూటర్ల పాడకం పెరిగిపోతుంది, 5. వ్యర్థమైన ఆకలిను పెట్టుకోవద్దు అని హెచ్చరించుట, 6. ఎర్రతామరలు, 7. మానవుని మనుగడలో తాపత్రయాలు లేని ప్రథమావస్థ, 8. వ్యక్తిగతంగా ఎవరికి వారు సరిదిద్దుకుంటే ఇది దానంతటదే చక్కదిద్దబడుతుంది, 9. 'ప్రీ' అని అర్థమిచ్చే మాట, 10. వెనుకనుంచి ముందుకు వచ్చిన లక్ష్యజాగ్రణము.

"స్వేచ్ఛా జీవిగా సృష్టించబడిన మానవుడు తానుచేసిన కర్మలకు తానే కారకుడు."

—జీవపార్ సార్త్రే

తెలివికి పల్లి

1. ఈ క్రింది మాటలు ఎవరు ఎవరితో పలికి ఉండవచ్చు? ఏ సందర్భంలో?

“పరస్పర విరోధములైన మాటలచే నా బుద్ధికి తొట్రుపాటు కలిగించుచున్నావు. నాకు విశ్వయముగా శ్రేయము కలిగించు మార్గమును చెప్పుము.”

2. అభ్యసించే విద్యకంటే, అర్జించే సదాన్యదులకంటే, పొందే కీర్తి గౌరవాల కంటే, ఆపరించే దర్మకార్యాలకంటే అది కంటా మానవుల జన్మను చరితార్థంచేసేది ఏది?

3. “బోడితలలో పిలక
బోసినవ్వల మొలక
కలసియేమో పలుకు
కదలాయి లోకాలు.”

ఇది ఎవరు వ్రాసినది? ఎవరిమీద?

4. ఒక కార్మికుని మిమ్మల్నందరినీ పట్టి ఆ కార్మికుని మరుగుపరచి యుండుట అనే అర్థానికి తెలుగులో వాడే సామెత ఏది?

5. ఈ క్రింది వరుసలో తరువాత వచ్చే రెండు అంకెలు ఏవి?

8, 4, 7, 3, 6 2, — —

6. ఈ క్రింది ఖాళీని సరైన అంకెతో పూరించు:

3, 7, 15, 31 —

7. ఈ క్రింది వ్రాకెట్టును సరైన సంఖ్యతో పూరింపుము

164 (225) 288; 224 ( ) 476.

8. క్రిందివాటి అర్థములను తెలియ జేయుటకు ‘కడుపు’ అను పదమును ఉపయోగిస్తూ తెలుగు జాతీయములను వ్రాయండి:

ఎన్డెమ్

పోటీల కూపను
ఫిబ్రవరి 1987

(ఎ) ఉదరపోషణ ఆశ. (బి) శ్రమ పడకుండా ఉండు, (సి) జీవనాచారము పడ గొట్టు, (డి) వెల్లడి చేయకుండా రహస్యముగా ఉండు.

మూటలమహిమ

ఈ క్రింది మాటలకు సరియైన అర్థాన్ని అర్థాలను సూచించండి:

1. కొలువు : సేవ (ఎ) అస్థానము (బి), సభామండిరము (సి), దోపిడి (డి).

2. గడుసు : కఠినము (ఎ), గాఢము (బి), మొండికనము (సి), అవధి (డి).

3. కినుక : అల్పము (ఎ), ఇంచుక (బి), బాధ (సి), పీడ (డి).

4. మినుకు : తళతళ ప్రకాశించు (ఎ), గొణుగుకొను (బి), కిరణము (సి) పువై (డి).

5. రివట : తిక్క (ఎ), ఉవ్వాడమ (బి), ఉపశాఖ (సి), రెమ్మ (డి).

6. మోసము : వంచన (ఎ) పోషాటు (బి), అసత్యము (సి) అజ్ఞానము (డి).

బారతదేశంలో పిన్ కోడ్ నంబర్స్ 1972 లో ప్రవేశ పెట్టబడ్డాయి

బారతదేశంలో పోస్ట్ అండ్ టెలిగ్రాఫ్ డిపార్టుమెంటు ఆగస్టు 15, 1972 వ పోస్ట్ ఇండెక్స్ నంబర్ పిన్ (Pin) ప్రవేశ పెట్టింది.

“ప్రేమతో నా సర్వస్వాన్ని నీ ఇచ్చకు
చనుగొనే శక్తి నాలో పెరేపించు.” — తాగూరు

ఎన్ డిఎం

పో టీ ల కూ ప ను
ఫిబ్రవరి 1987

7. రేగు : ఎగయు (ఎ), చెలరేగు (బి), పైకివచ్చు (సి), ఆగ్రహించు (డి).
8. లావు : బలము (ఎ), సామర్థ్యము (బి), దైర్యము (సి), సాహసము (డి).

మృణుచిత్రవ్యాఖ్య

ఆరు మాటలకు మించకుండా ఈ సంచిక చిత్రానికి తగిన శీర్షిక వ్రాసి పంపండి.

పాఠశాలఅభిప్రాయాలు

దైనందిన జీవితంలో మీకు ఎదురయ్యే ఏ సంఘటనను గురించి అయినా 15 మాటలకు మించకుండా చమత్కారమైన వ్యాఖ్య వ్రాసిపంపండి. ఉత్తమ వ్యాఖ్యకు రూ. 5 టి. ఖరీదుచేసే పుస్తకం బహుమతి:

మూడైతే...?

“దేహంకంటే పవిత్రమైన దేవాలయం లేదు?” అంటే మీరు ఏం చేస్తారు? క్లుప్తంగా చమత్కారంగా ఉండే జవాబు వ్రాయండి.

వర్తమాన దేశాలలో బ్రెజిలు విదేశీ అప్పలు అధికం

వర్తమాన దేశాలన్నింటిలో దక్షిణ ఆమెరికా బ్రెజిలు విదేశీ ఋణాల మొత్తం చాలా అధికం. 104 బిలియను డాలర్లవి అంచనా వేయబడింది.

భావపరిచయపాఠీ

8 మాటలకు మించకుండా పైన కవి పిస్తున్న చిత్రాలను పరిశీలించి చమత్కారమైన లేదా ఆలోచన లేకే తించే శీర్షికను సూచించండి.

దేదీప్యమానమైన జల యంత్రం

ఆమెరికా చికాగోలో గ్రాండ్ పార్కులో బకింగ్ హామ్ మెమోరియల్ ఫౌంటెన్ ప్రపంచంలో కల్లా దేదీప్యమానం చేయబడిన విస్తృత జలయంత్రం. వివిధ వర్షకాంతులను ప్రసరించే విద్యుద్దీపాలు భూగర్భమందు ఒక గదిలో ఏర్పాదైన స్విచ్ బోర్డుపల్లె నియంత్రింపబడుతున్నాయి.

“సత్యానికి సన్నిహితంగా జీవించినకొద్దీ మనుగడ అనందమయంగా రూపొందుతుంది.”

పెరిట్రీలు-ఫలితాలు

(డిసెంబరు 1986)

వ్యాసం - విజేతలు: - మొదటి బహుమతి: ఎమ్.కె. చక్రవర్తి, నరసరావు పేట (గుంటూరు జిల్లా); రెండవ బహుమతి: ఆర్. శ్రీనివాసరావు, తిరుపతి; మూడవ బహుమతి: ఎస్. శ్రీనివాస్, గమాయం పేట (మెదక్ జిల్లా).

క్విజ్ - జవాబులు: 1. (బి) బి.ఆర్. అంబేద్కర్, 2. (ఎ) సామాజిక అవశ్యకతలను గ్రహించువాడు, 3. (బి) విద్యుత్ సరిశ్రమ, 4. (బి) లివరు, 5. (ఎ) కుక్రుడు, 6. (బి) అణువిజ్ఞానం, 7. (ఇ) వాషింగ్టన్ D C. 8. (ఇ) నిలికాన్.

విజేతలు: మొదటి బహుమతి: షేక్ నజరుద్దీన్, హనుమాన్ జంక్షన్ (కృష్ణా జిల్లా); రెండవ బహుమతి: ఎస్.వి. నాగభూషణం, కడప; మూడవ బహుమతి: బి. మహేష్, కోట బొమ్మ (శ్రీకాకుళం జిల్లా).

పజిల్ - జవాబులు - అడ్డం: 1. తిరుపతి దివ్యక్షేత్రము, 6. మహాలయము కాదా, 8. కాలు, 9. రాట్నము, 10. తికమక, 11. దక్కను, 12. ముని, 14. మంచము, 15. మకుటం, 17. పంచదార, 18. మకరము.

నిలువు: 1. తిరుమలరాయ మంటపం, 2. పదిలముముదము, 3. చినము, 4. తేమదా, 5. ముడుపులు, 7. కాయక, 8. కాకము, 10. తినుటకు, 13. వివాసము, 15. మర, 16. ఉండు.

విజేతలు - మొదటి బహుమతి: ఎన్. రూస్సీలక్ష్మి, హైదరాబాద్; రెండవ బహుమతి: పుల్లపంతురి వెంకట సుబ్బారావు, నరసాపురం; మూడవ బహుమతి: వేదల ఇందిర, హైదరాబాద్.

తెలిపికి పరీక్ష - జవాబులు: 1. 11 క్లోకాలు, 2. చికారి ఆడది, 3. కృష్ణ పక్షము, 4. 48 (ఇచ్చిన అంకెలకు వరుసగా 2, 4, 8, 16 కలుపగా), 5. $15 + 38 + 47 + 2 = 100$, 6. కచటకపలు పరుషములు, గజదదబలు సరళములు, 7. 78 (మిగిలిన సంఖ్యలు వర్ణములు), 8. మారేడి (రూపాలు) అర్థం, మారనిది (పరమార్థం) అనలు వస్తుకత్త్యం.

సూపర్ కంప్యూటర్

యన్ ఐ టెడ్ స్టేట్స్, స్పేస్ (అంతరిక్ష సంస్థ) (Space Agency) మాంటీస్ వ్యూలో అమ్మి పరిశోధక సంస్థలో ఒక క్రొత్త అంతర్జాతీయ కేంద్రంలో సూపర్ కంప్యూటర్ (Cray - 2 Super Computer) ద్వారా పరిశోధనలు సాగిస్తున్నారు. ఇ ప్రపంచంలో అన్నిటినిమించిన అతి సమగ్ర పత మైన కంప్యూటరు, ఇది పెకండుకి 25 మిలియను లెక్కలను గణిస్తుంది. దీంట్ల 30 కాతం పని గంటకు 27,360 కి. మీ అధికవేగంతో ఎగిరే ఎయిరో స్పేస్ లైను రూపొందించి అభివృద్ధిచేయడానికి వినియో పడుతుంది.

“శరీరంపొందడం అనేది లేకపోవడం మోక్షం—అంటారు పేదాంతులు
కర్మాచరణవల మోక్షసిద్ధి కలుగుతుందంటారు—మీమాంసకులు.”

విజేతలు రెండవ బహుమతి: జి. డి. సన్యాసమ్మ, కళింగపట్నం; మూడవ బహుమతి: కుమారి సి. అపర్ణ తెనాలి.

మాటల మహిమ - జవాబులు: 1. భయము (ఎ), రై ర్యము (బి), ఉత్సాహము (సి), వివేకము (డి); 2. సహాయము(ఎ), కాగిన పాలు పెరుగు అగుటకు అందుచేర్చు వజ్జిగ (బి); 3. పరిహాసము (ఎ), ఆశ్చర్యము (బి), వింత (సి); 4. పీడించు(ఎ), అలస్యము (బి); 5. నిలువబడుట (ఎ), ప్రమాణము (బి), అంతస్తు (సి), ఎత్తు (డి); 6. దానపడు (ఎ), శ్రమపడు (బి), మృతినొందు (సి); 7. అందము (ఎ), విలాసము (బి), శోభ (సి), రీతి (డి); 8. అందము (ఎ), పద్ధతి (బి), పని (సి), జాడ (డి).

విజేతలు: మొదటి బహుమతి: ఎమ్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం, తణుకు (ప. గో. జిల్లా); రెండవ బహుమతి: ఎన్. రూప్సిలక్ష్మి, హైదరాబాద్; మూడవ బహుమతి: ఎన్. వెంకటరెడ్డి, కవిటం (ప. గో. జిల్లా).

ముఖచిత్రవ్యాఖ్య: మొదటి బహుమతి: ఎమ్. జితేందర్, జూపల్లి. (మహబూబ్ నగర్ జిల్లా); రెండవ బహుమతి: ఎన్. కళ్యాణసుందర్, గుంటూరు.

పాఠకుల అభిప్రాయాలు రెండవ బహుమతి: తెలంగాణం, కొరసం

(గంజాం జిల్లా); మూడవ బహుమతి. బి. ఎస్ వి. రాజా, జేకేపూర్ (ఒరిస్సా).

మీరై తె ? మొదటి బహుమతి: జి. డి. సన్యాసమ్మ, కళింగపట్నం; రెండవ బహుమతి: పట్నాయకుని మోహన్ దాస్, కొత్తూరు (శ్రీరాకుళం జిల్లా); మూడవ బహుమతి: కిట్టోజా రమరామ్, ఆజ్ఞరం (ప. గో. జిల్లా).

భావపరిచయపోటీ: రెండవ బహుమతి: వి. జగదీశ్, వరంగల్; మూడవ బహుమతి: తిరుమల విజయకుమార్, కరీంనగర్.

ఇరాన్-ఇరాక్ యుద్ధంలో మిలియను మంది మరణించారు

1980 వ సం. రం పె సైం బరు లో ప్రారంభమయిన ఇరాన్-ఇరాక్ యుద్ధ ఫలితంగా ఒక మిలియను మంది ప్రాణాలను కోల్పోయారు. రెండు దేశాలకు మొత్తం 80 బిలియను డాలర్ల నష్టం ఏర్పడింది. ఇంతే గాకుండా యుద్ధ సమయంలో మొదటి 18 మాసాలలోను నూనెమీద ఆదాయంలో చెరో దేశానికి 15 బిలియను డాలర్లు నష్టం ఏర్పడింది. మరణించిన మిలియను మంది లోను 7,00,000 మంది ఇరాను దేశానికి చెందినవారు.

(ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ డిఫెన్స్ స్టడీస్ ఆండ్ అనాలిసిస్ 'న్యూఢిల్లీ', సౌజన్యంతో)

“బహుదూరం ఎంతవరకూ చేరగలమో

తెలుసుకోవటమే చాతుర్యం, వివేకం.” — జాన్ కాక్ట్యూ

వినుదగ్గి

తెలుగు మానవత్రికకు
అన్ని నైమోలలోనూ, పట్టణాలలోనూ
సమర్థవంతులైన ఏజంట్లు కావాలి!

ఏజెన్సీ వివరాలకు
కెంటానీ వ్రాయండి.

సర్క్యులేషన్ పేషిజర్

వినుదగ్గి

9, దేశికా రోడ్డు, మైలాపూరు,
మద్రాసు - 600004.

EDITED, PRINTED AND PUBLISHED BY K V GOVINDA RAU
AT No 9, DESIKA ROAD, MYLAPORE, MADRAS-600 004 (INDIA)
PRINTED AT

Desh Publications (P) Ltd. Madras-14 (Ph : 848084,